

Suomen Akatemian tilinpäätös vuodelta 2025

Toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat

Suomen Akatemia

Sisällys

1. Toimintakertomus	4
1.1. Johdon katsaus	4
1.2. Tuloksellisuus.....	8
1.3. Vaikuttavuus	8
1.3.1. Toiminnan vaikuttavuus	8
1.3.2. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 1 – Sivistys (koulutus, tiede, kulttuuri ja taide, nuoriso- ja liikunta) luo edellytyksiä talouden kasvulle	9
1.3.3. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 2 – Koulutus vastaa paremmin työelämän tarpeisiin ja vähentää kohtaanto-ongelmaa	20
1.3.4. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 3 – Kansainvälistyminen ja Suomen globaali yhteistyö lisääntyvät.....	23
1.3.5. Sivistyshallinnon yhteiset toiminnalliset tavoitteet.....	32
1.3.6. Strategisen tutkimuksen neuvoston toiminta ja tutkimusrahoitus	39
1.3.7. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	45
1.3.8. Suomen Akatemian tutkimusrahoitus rahoitusmuodoittain 2025	47
1.4. Toiminnallinen tehokkuus	72
1.4.1. Toiminnan tuottavuus	72
1.4.2. Toiminnan taloudellisuus	74
1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	77
1.4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	78
1.5. Tuotokset ja laadunhallinta.....	78
1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	78

1.6. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	81
1.6.1. Tehokas ja laadukas tutkimusrahoitusprosessi	81
1.7. Viestintä ja yhteiskuntasuhteet.....	86
1.8. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	90
1.9. Tilinpäätösanalyysi	99
1.9.1. Rahoituksen rakenne	99
1.9.2. Talousarvion toteutuminen	101
1.9.3. Tuotto- ja kululaskelma.....	102
1.9.4. Tase	104
1.10. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	105
1.11. Arviointien tulokset	108
1.12. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	108
1.12.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	108
1.12.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	108
2. Talousarvion toteumalaskelma	108
3. Tuotto- ja kululaskelma	112
4. Tase	113
5. Liitetiedot	115

Suomen Akatemian strategia 2030

Visiomme

Rohkeaa tiedettä Suomen ja maailman parhaaksi

Toiminta-ajatuksemme

Avaamme uusia väyliä korkealaatuiseen, vastuulliseen ja vaikuttavaan tutkimukseen

Strategiset vaikuttavuustavoitteemme

Suomen Akatemian toiminnan ansiosta:

Syntyy tieteellisiä läpimurtoja ja ratkaisuja yhteiskunnan hyväksi

Tiede uudistuu ja uudistaa

Korkeatasoinen osaaminen vahvistuu ja vaikuttaa

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Suomen Akatemia toimii osana sivistyshallintoa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla. Akatemia myöntää rahoitusta tieteelliseen tutkimukseen ja tutkimusedellytysten kehittämiseen avoimen haun ja kilpailullisen menettelyn kautta kansainvälisen vertaisarvioinnin perusteella. Akatemia toimii asiantuntijana kansallisen ja kansainvälisen tiedepolitiikan kehittämisessä ja toimeenpanossa analysoiden tiedettä ja tieteen tekemistä koskevaa tietoa.

Lakia Suomen Akatemiasta muutettiin 1.7.2025 lukien. Lainmuutoksella lakkautettiin tutkimusinfrastruktuurikomitea ja perustettiin Akatemian tieteellisten toimikuntien rinnalle tutkimusinfrastruktuuriasioita käsittelevä toimikunta. Uusi toimikunta aloitti 1.1.2026. Lainmuutoksella Akatemian tehtäviä myös täydennettiin niin, että Akatemian tulee huolehtia tutkimuksen turvallisuudesta ja siihen kohdistuvista riskeistä tutkimushankkeissa, tutkimusyhteistyössä ja tutkimustulosten hyödyntämisessä. Akatemia rakensi syksyn 2025 aikana hakemusten käsittelyyn turvallisuusnäkökoh-
tien edellyttämän tarkastelun ja jatkaa tutkimuksen turvallisuuteen liittyvää kehittämistyötä läheisessä yhteistyössä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa.

Akatemian vuonna 2023 hyväksytyn ja vuoteen 2030 asti ulottuvan strategian ”Rohkeaa tiedettä Suomen ja maailman parhaaksi” toimeenpano on käynnissä. Syyskuussa 2024 toteutettu viraston organisaatiouudistus ja toiminnalliset uudistukset edistävät Akatemian kykyä toimeenpanna strategiaansa vuosisuunnittelun kautta. Riskienhallinnan prosessit tukevat strategian toimeenpanoa.

Ensimmäinen kokonainen toimintavuosi viraston uudessa organisaatiossa osoitti, että Akatemia onnistui parantamaan kykyään toimeenpanna strategian vaikuttavuustavoitteita ja samalla sopeutamaan toimintaansa käytössä oleviin resursseihin. Akatemian talous on saatu vakautettua huolimatta aikaisempaa kireämmästä toimintamenobudjetista henkilöstömäärää vähentämällä, hankintamenosäästöillä ja toimitiloja supistamalla. Akatemian henkilöstömäärä laski vuonna 2025 15 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tämän lisäksi toimitiloja varaudutaan edelleen supistamaan. Akatemian johto tiivistä talouden johtamista ja seuranta kehittämällä johdon raportointipalvelua ja siihen pohjautuvaa skenaariotarkasteluaan. Henkilöstön työtyytyväisyyttä ja -hyvinvointia seurattiin säännöllisesti kyselyillä. Akatemia on tunnistanut strategiseksi riskiksi asiantuntevan henkilöstön pitovoiman heikkenemisen organisaatiossa.

Akatemian sähköisen asiointijärjestelmän uudistamisen määrittely eteni vuonna 2025 Valtiokonttorin johdolla kohti VA-tietojärjestelmän käyttöönottovaihetta, joka tapahtuu Akatemian osalta vuonna 2027. Akatemia osallistui myös VA-tietojärjestelmän tekoälytoiminnallisuuden kehittämiseen. Koska VA-tietojärjestelmään ei toteuteta Akatemian kansainvälisen arvioinnin edellyttämiä työvälineitä, kehitystyö Akatemian oman hakemusten arviointitoimintaan keskittyvän järjestelmäintegraation osalta etenee samanaikaisesti. Määrittely- ja kehitystyöprojekti sitoo paljon resursseja, mikä haastaa Akatemian kyvyn huolehtia palvelukyvystään kehitys- ja muutosvaiheen aikana. Sähköisen asiointijärjestelmän keskeytyksetön toiminta on kriittisen tärkeää Akatemian toiminnalle.

Syyskuussa 2024 toteutettu organisaatiouudistus ja toiminnalliset uudistukset edistivät Akatemian kykyä toimeenpanna strategiaansa:

- Akatemia toteutti laadukkaasti ja tehokkaasti kasvaneen myöntövaltuuden mukaiset rahoitushaut, kehitti rahoituskokonaisuuttaan samalla vähentäen tutkimusrahoituksen työvoimatarvetta, lisäten työn automatisointia ja parantaen työn tuottavuutta.
- Viraston toiminnanohjausta kehitettiin monin tavoin, mm. uudistamalla vuosisuunnittelu ja seuranta ja integroiden siihen riskienhallinnan kokonaisuus. Syksyllä 2025 toteutettiin ensimmäinen viraston strategisten riskien arviointi. Myös varainkäytön valvonnan prosessien ja kokonaisuuden kehittäminen oli työn alla.
- Akatemian kansainvälisen yhteistyön kokonaishallintaa ja strategisuutta parannettiin keskittämällä toimintaa ja perustamalla oma kansainvälisen rahoitusyhteistyön jaosto ja nimeämällä sille pääsihteerin.
- Viestintää Akatemian toiminnasta, tutkimusrahoituksen jakautumisesta ja sen vaikuttavuudesta vahvistettiin julkaisemalla uusia tietokarttoja sekä uudistamalla Akatemian verkkosivut. Akatemia myös aktivoi ja systematisoi sidosryhmä- ja yhteiskuntasuhdetoimintaansa ja terävöitti näiden ydinviestejä.

Tunnuslukujen valossa Akatemian vuosi 2025 oli monin tavoin myönteinen ja toimintavolyymien osalta jopa ennätyksellinen viraston niukkenevista voimavaroista huolimatta.

Vuosi 2025 oli valtioneuvoston nimeämien toimielinten toimikauden 2025–2027 ensimmäinen vuosi. Akatemian hallintovirasto tuki toimielinten työtä rahoituspäätösten tekemisessä.

Akatemia myönsi 2025 tutkimusrahoitusta kaikkiaan 591 958 732 euroa. Kokonaisuuteen sisältyi tutkimusrahoituksen valtuus 515 205 074 euroa, strategisen tutkimuksen valtuus 49 630 999 euroa sekä rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille 27 122 659 euroa. Vuonna 2025 Akatemialle osoitettiin 8 051 tutkimusrahoitushakemusta, joita arvioi yhteensä 1 173 pääosin kansainvälistä asiantuntijaa laatien niistä 10 290 asiantuntijalausuntoa. Arviointipaneeleja järjestettiin 68 ja rahoituspäätöksiä tehtiin 5 863. Akatemia suuntasi T&K-lisärahoitusta yhteensä noin 100 miljoonaa euroa lippulaivojen ja tutkimusinfrastruktuurien tukemiseen, tohtorikoulutuksen lisäämiseen, tutkimuksen hyödyntämisen rahoittamiseen sekä useisiin temaattisiin hakuihin.

Kuva 1. Keskeisiä lukuja Akatemian toiminnasta 2025.

Akatemian myöntövaltuus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Tutkimusrahoituksella toteutetaan hallitusohjelmaa ja valtion T&K-rahoituksen käytön monivuotista suunnitelmaa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen Akatemian välistä tulossopimusta ja muita Akatemian toimintaa ohjaavia suunnitelmia.

Nostoja tutkimusrahoituksesta 2025

- Akatemia terävöitti tutkimusrahoituskokonaisuuttaan muotoilemalla kolme tiedepoliittisilta tavoitteiltaan ja profiililtaan erilaista rahoituskokonaisuutta: Kipinä -Pitkäjänteisesti uusia rohkeita tutkimusideoita, Ahjo -Huippuosaaminen yhteiskunnan käyttöön ja Käännös - Yhdessä ratkaisuja yhteiskunnan haasteisiin.

- Akatemia toteutti valtioneuvoston T&K-lisärahoituskohdennuksen mukaisia hakuja ml. kliinisen tutkimuksen, metsäbiomassan tutkimuksen ja hyvinvointialueiden T&K-toiminnan vahvistamisen haut. Haut ovat houkutelleet rahoituksen piiriin uusia tutkijoilta hyvinvointialueilta ja ammattikorkeakouluista ja vahvistaneet osaltaan Suomen hyvinvointialueiden T&K-osaamista ja paikallisia tutkimusympäristöjä.
- Akatemia toteutti yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen kilpaillulla rahoituksella Profi 9 -haun Suomen ulkopuolelta tehtäviin tutkijarekrytointeihin. Hakuun varattu summa on kansainvälistikin vertailtuna huomattava 50 miljoonaa euroa. Haku vastaa tiedepoliittiseen tavoitteeseen lisätä kansainvälisten huippuosaajien määrää maassamme.
- Akatemian ja yhdysvaltalaisien rahoittajien väliset yhteistutkimushaut viivästyivät, eivätkä toteutuneet toivotusti Akatemiasta riippumattomista syistä.

Akatemia osallistui opetus- ja kulttuuriministeriön koko hallinnonalan virastot kattavaan Sivistyshallinto 2030 -uudistuksen toteuttamiseen. Yhtenä uuden sivistyshallinnon virastoista Akatemia on sitoutunut sivistyshallinnon uudistamiseen ja toimii aktiivisesti kaikissa sivistyshallinnon yhteistyöryhmissä. Akatemiaan kohdistuvia muutoksia ovat erityisesti sivistyshallinnon tukipalveluiden tiivistynyt yhteistyö.

Valtion T&K-rahoituksen käytön monivuotisen suunnitelman mukaisesti Akatemia on tehnyt Business Finlandin (BF) kanssa tiivistä yhteistyötä saumattomien innovaatiopolkujen rakentamiseksi. Esimerkkejä yhteistyöstä ovat rahoittajien rinnakkaiset energiatutkimusta vahvistavat ohjelmat sekä Akatemian tutkimuksen hyödyntämisen (PoC) -rahoitus, jonka saaneet hankkeet voivat siirtyä luontevasti Business Finlandin rahoituksen piiriin. Seuraava PoC-rahoitushaku on päätetty suunnata Tutkimus- ja innovaationeuvoston päättämien strategisten valintojen alueille. Sekä Akatemia että Business Finland tulevat suuntaamaan rahoitusta TKI-valintojen alueille myös kansainvälisissä yhteishauissa.

1.2. Tuloksellisuus

Akatemian ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisessä tulossopimuksessa 2024–2027 vuodelle 2025 sovitut tavoitteet ja toimenpiteet on kuvattu tämän asiakirjan eri luvuissa. Tulossopimuksessa sovitut tavoitteet on kirjattu tässä asiakirjassa sivun vasemman marginaalin laatikoihin. Tulossopimuskauden 2024–2027 sovittujen mittareiden toteumatiedot on raportoitu omina taulukoihin. Taulukoissa esitetään toteumat takautuvasti kolmelta vuodelta 2023–2025, mikäli toteumatiedot ovat saatavilla.

Akatemia toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot. Toiminnan tuloksellisuus koostuu toiminnallisesta tehokkuudesta sekä tuotoksista ja laadunhallinnasta, jotka raportoidaan toimintakertomuksessa omina lukuinaan. Toiminnallinen tuloksellisuus heijastuu yhteiskunnallisessa vaikuttavuudessa onnistumiseen.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että Akatemia toimi vuonna 2025 niukkenevista voimavaroista huolimatta uudistuvasti, tehokkaasti ja vaikuttavasti. Tulostavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

1.3. Vaikuttavuus

1.3.1. Toiminnan vaikuttavuus

Suomen Akatemia on tieteellisen tutkimuksen merkittävin kilpailullinen rahoittaja Suomessa ja aktiivinen toimija kansallisessa TKI-järjestelmässä sekä kansainvälisessä tiedepolitiikassa. Akatemian toiminnan vaikuttavuus muodostuu Akatemian rahoittaman tutkimuksen monipuolisesta vaikuttavuudesta ja Akatemian oman asiantuntemuksen käytöstä valtionhallinnossa ja yhteiskunnassa laajemmin. Akatemian rahoittaman tutkimuksen vaikuttavuus ilmenee yhteiskunnassa monilla eri tavoilla ja aikajänteillä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Akatemian välisessä tulossopimuksessa 2024–2027 vuodelle 2025 on sovittu Akatemian toiminnalle kaksi hallitusohjelmasta tulevaa yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitetta ja niitä kuvaavat mittarit.

Suomen Akatemialle asetettu yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 1:

Sivistys (koulutus, tiede, kulttuuri ja taide, nuoriso- ja liikunta) luo edellytyksiä talouden kasvulle

- Akatemian rahoittaman tutkimuksen ja Akatemian toiminnan ansiosta syntyy tieteellisiä läpimurtoja ja ratkaisuja yhteiskunnan hyväksi.
- Suomessa tehtävä tutkimus on useilla aloilla maailman kärkeä.
- Tutkimusideoiden vapaa kilpailu ja harkittu tieteellinen riskinotto lujittavat Suomessa tehtävän tutkimuksen monipuolisuutta, monialaisuutta ja vaikuttavuutta.
- Strategisesti valittu tutkimusrahoitus kuten missiot ja innovatiiviset avaukset edistävät laajojen yhteisten haasteiden ratkaisemista. Siirtymä tutkimuksesta sen hyödyntämiseen on saumatonta.
- Kilpailukykyiset tutkijat, tutkimusympäristöt ja osaamiskeskittymät sekä korkeatasoiset tutkimusinfrastruktuurit uudistavat tiedettä ja yhteiskuntaa.

Tavoitteet ovat

- Sivistys (koulutus, tiede, kulttuuri ja taide, nuoriso- ja liikunta) luo edellytyksiä talouden kasvulle.
- Koulutus vastaa paremmin työelämän tarpeisiin ja vähentää kohtaanto-ongelmaa.

Lisäksi Akatemialle on asetettu Akatemian tehtävän ja hallitusohjelman muiden tavoitteiden pohjalta kolmas yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite on:

- Kansainvälistyminen ja Suomen globaali yhteistyö lisääntyvät.

Edelleen korkeakoulujen sopimuskauden 2024–2027 tavoitteista Akatemialle on asetettu kaksi tavoitetta:

- Suomen Akatemia näkee kriittisen tutkimustiedon ja erityisasiantuntemuksen myös huoltovarmuus- ja turvallisuuskysymyksinä
- Suomen Akatemia kannustaa rahoituksellaan korkeakouluja kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön sekä löytämään tutkimusalat, joilla ne voivat tavoitella maailman kärkeä omilla vahvuusalueillaan.

Tämän luvun alaotsikoissa on kuvattu sovittujen tavoitteiden onnistumista sekä tulossopimuksen mittareiden toteutumista.

1.3.2. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 1 – Sivistys (koulutus, tiede, kulttuuri ja taide, nuoriso- ja liikunta) luo edellytyksiä talouden kasvulle

Huoltovarmuus ja tutkimuksen turvallisuus. Akatemia tunnistaa laajasti ottaen sivistyksen, ja sitä myötä myös tutkimustiedon ja erityisasiantuntemuksen merkityksen Suomen yleisen huoltovarmuuden ja turvallisuuden lisääjinä. Suomessa tehtävä pitkäjänteinen tutkimus, korkeatasoinen osaaminen ja suomalaiset tutkimusympäristöt ovat perusta demokratialle ja yhteiskunnan sivistykselle, hyvinvoinnille ja kilpailukyvyille. Ne luovat edellytyksiä myös menestymiselle kansainvälisessä teknologiakilpailussa ja julkisen talouden haasteisiin vastaamisessa sekä puhtaan siirtymän edistämisessä.

Taulukko 1. Huoltovarmuus ja tutkimuksen turvallisuus.

Tulostavoite 1	2025 tavoite
Suomen Akatemia näkee kriittisen tutkimustiedon ja erityisasiantuntemuksen myös huolto- varmuus- ja turvallisuuskysymyksinä	Akatemia arvioi huoltovarmuus- ja turvallisuuskysymysten toteutumista toiminnassaan.

Akatemian tärkeimmät toimenpiteet tulostavoitteen saavuttamiseksi vuonna 2025:

- Akatemian toiminta lisää Suomen tiedon huoltovarmuutta ja sitä kautta Suomen kokonais-turvallisuutta. Suomessa tehtävä pitkäjänteinen tutkimus, korkeatasoinen osaaminen ja Suomen tutkimusympäristöt ovat perusta demokratialle ja yhteiskunnan sivistykselle, hyvin-voinnille ja kilpailukyvyllle.
- Akatemia osallistui korkeakoulu- ja tiedepoliittiseen kansalliseen ja kansainväliseen (EU, pohjoismaat ja globaali) keskusteluun vastuullisesta kansainvälisyydestä ja tutkimuksen tur-vallisuudesta.
- Tutkimuksen turvallisuuden edistämiseksi eurooppalaisten ja kansallisten suositusten mu-kaisesti Akatemia sisällytti vuonna 2025 kansainvälisen yhteistyön riskiarvioinnin osaksi ra-hoitushakemus- ja päätösprosessia. Lisäksi vastuullinen kansainvälisyys ja tutkimuksen tur-vallisuus huomioitiin EU:n ulkopuolisten tahojen kanssa tehdyissä yhteistyösopimuksissa ja Akatemian omassa kansainvälisessä yhteistyössä.
- Akatemia vahvisti yhteiskuntasuhdetyötään ja sen osaamista, kuin myös vuorovaikutustaan yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa vastatakseen tieteeseen ja Akatemiaan kohdistunee-seen uudenlaiseen, systemaattiseen ja jatkuvaan kritiikkiin. Yhteiskuntasuhteiden kehittä-mishankkeella luotiin uudenlaisia keinoja kommunikoida Akatemian ydintehtävää, vaikutta-vuutta ja roolia TKI-järjestelmässä erilaisille yleisöille.
- Akatemia otti käyttöön hallintoviraston toiminnan kokonaisvaltaisen ja systemaattisen ris-kienarvioinnin ja -hallinnan.

Taulukko 2. Korkeakoulujen yhteistyö ja profiloituminen.

Tulostavoite 2	2025 tavoite
Suomen Akatemia kannustaa rahoituksellaan korkeakouluja kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön sekä löytämään tutkimusalat, joilla ne voivat tavoitella maailman kärkeä omilla vahvuusalueillaan	Strategian vaikuttavuustavoitteiden toimeenpanoa jatketaan. Rahoituskokonaisuus sekä haku- ja arviointimenettelyt ajanmukaistettu.

Akatemian tärkeimmät toimenpiteet tulostavoitteen saavuttamiseksi vuonna 2025

- Akatemia myöntää kilpailullista tutkimusrahoitusta vertaisarviointiin perustuen. Tutkimuksen laatu on tieteen vaikuttavuuden edellytys ja myös Akatemian rahoitustoiminnan keskeinen periaate. Korkeatasoinen kansainvälinen vertaisarviointi on Akatemian keskeisin työväline tunnistaa lupaavimmat hankkeet. Riippumaton kansainvälinen vertaisarviointi mahdollistaa parhaiden ideoiden ja vahvimpien tutkimusryhmien tunnistamisen ja rahoittamisen.
- Akatemia kehittää jatkuvasti rahoituskokonaisuuttaan ja tutkimusrahoitusprosessiaan käytössä olevien voimavarojen puitteissa mm. rahoitusmuotoja ja -hakuja kehittämällä sekä jatkamalla koko rahoitusmuotokokonaisuutensa arviointia. Vuonna 2025 tutkimuksen turvallisuuden arvioiminen sisällytettiin hakemusprosessiin.
- Akatemia toteutti 50 miljoonan euron rahoitushaun yliopistojen profiloitumisen tukemiseksi kilpaillulla rahoituksella (Profi9). Rahoitusmuodolla tuetaan ja nopeutetaan tutkimuksen laadun kehittämistä yliopistojen omien strategisten valintojen pohjalta. Rahoitusmuodolla tuetaan myös suomalaisten yliopistojen keskinäisen yhteistyön syventämistä sekä yliopistojen yhteistyötä ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten, sairaanhoitopiirien ja muiden toimijoiden kanssa.
- Akatemia rahoittaa tutkijoiden välistä kansainvälistä yhteistyötä monilla rahoitusmuodoillaan. Vuonna 2025 toteutettiin huippuyksikkö- ja akatemiaprofessorin tehtävän haut. Tämän lisäksi Akatemia järjestää tutkimusrahoitushakuja pohjoismaisten, eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten maiden kanssa.

Kilpaillun tutkimusrahoituksen tieteellistä vaikuttavuutta tarkastellaan jo hakemusvaiheessa ja päätöksenteossa perustuen hakemuksessa esitettyyn tutkimuksen arvioituun tieteelliseen vaikuttavuuteen. Rahoituskauden päätyttyä Akatemian myöntämän tutkimusrahoituksen tieteellistä vaikuttavuutta tarkastellaan muun muassa loppuraporttien avulla vertaamalla Akatemiasta rahoitusta saaneiden tutkijoiden julkaisujen top 10 -viittausindeksiä EU15-maiden tutkijoiden julkaisuiden top 10 -indeksiin samalla aikavälillä. Tarkastelun kohteina ovat olleet erityisesti akatemiahankkeet ja akatemiaturkijat.

Pitkäjänteisen ja uutta luovan tutkimuksen tieteellistä vaikuttavuutta on mahdollista mitata bibliometristen indikaattoreiden avulla. Viittausvaikuttavuuden analyysit ovat osoittaneet, että Akatemian rahoittamien tutkijoiden julkaisut ovat vaikuttavampia kuin Suomen kaikkien tutkijoiden julkaisut ja kansainvälisten verrokkien julkaisut keskimäärin. Vuonna 2025 laskettu akatemiahankkeissa ja akatemiaturkijoiden hankkeissa tuotettujen julkaisujen top 10 -indeksi oli hiukan matalampi kuin tavoitetaso eli EU15-maiden julkaisujen top 10 -indeksin ylittäminen vähintään 10 prosentilla. Akatemiahankkeiden ja akatemiaturkijoiden julkaisujen top 10 -viittausindeksi oli kuitenkin korkeampi kuin EU15-maiden ja muiden verrokkien.

Uusimman saatavilla olevan tiedon mukaan (vuosien 2019–2022 tieteellisten julkaisuiden saamat viittaukset) Akatemian rahoittamien tutkijoiden julkaisuiden viittausvaikuttavuus oli top 10 -indeksillä tarkasteltuna 1,15, kun vastaava viittausvaikuttavuus oli EU15-maiden julkaisuille 1,07 ja vähintään 10 prosenttia korkeampi tavoitetaso tällöin 1,18 (taulukko 3). Suomen kaikkien julkaisuiden top 10 -indeksi oli puolestaan 1,09, EU27-maiden 0,93 ja OECD-maiden 1,04 (kuva 2).

Taulukko 3. Akatemian rahoittamien tutkijoiden (akatemiahankkeet ja akatemiaturkijat) julkaisujen tieteellinen vaikuttavuus.

Tulostavoite 3	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Akatemian rahoittamien tutkijoiden julkaisujen top 10 -indeksi (akatemiahankkeet ja akatemiaturkijat) on vähintään 10 % korkeampi kuin EU15-maiden julkaisujen top 10 -indeksi keskimäärin. Vertailussa mukana myös EU27:n ja OECD:n top 10 -indeksit.	SA 1,31 EU15: 1,10 EU27: 0,94 OECD: 1,06	1,18 (EU15: 1,07 + 10 %)	SA 1,15 EU15: 1,07 EU27: 0,93 OECD: 1,04

Taulukossa raportoitu vuoden 2024 toteuma perustuu vuosien 2018–2021 julkaisuihin, 2025 tavoite ja 2025 toteuma vuosien 2019–2022 julkaisuihin (uusin saatavilla oleva data alkuvuonna 2026). Tulossopimuksen valmisteluvaiheessa (syksy 2023) käytössä olleen datan mukaan lähtötasona 2023 ilmoitettiin seuraavat luvut: Akatemia 1,26 (julkaisut 2016–2019) ja EU15: 1,08, EU27: 0,92 ja OECD: 1,06 (julkaisut 2017–2020).

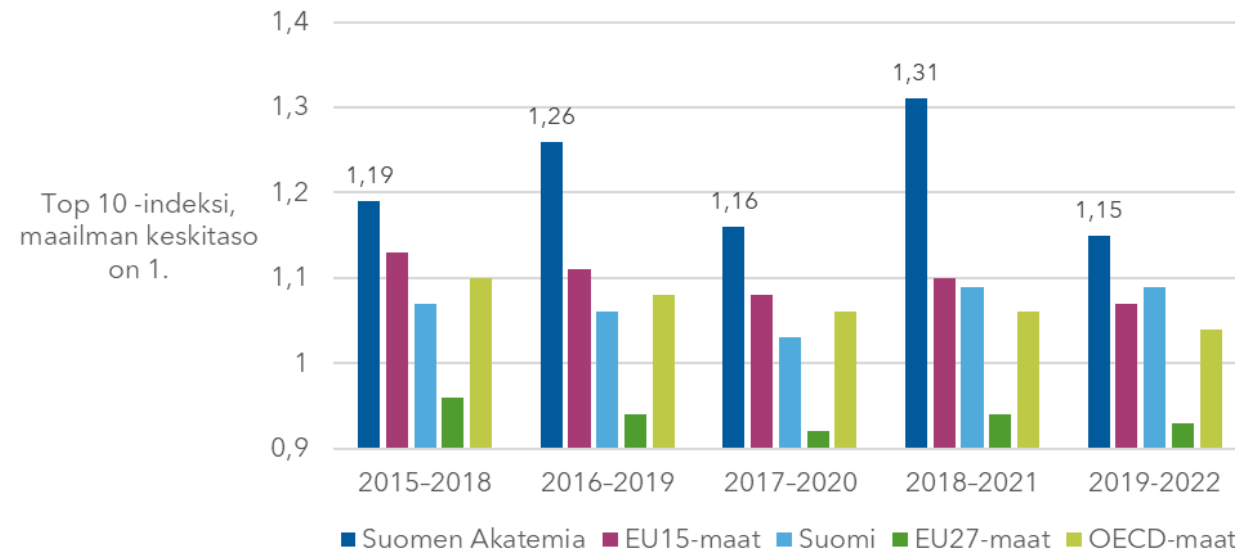
Lähde: Clarivate Analyticsin Web of Science -pohjainen aineisto, bibliometrinen laskenta CSC Oy, 2025. Results presented here are derived from the Web of Science® prepared by CLARIVATE®, Inc., Philadelphia, Pennsylvania, USA: © Copyright CLARIVATE® 2025. All rights reserved. Results are taken with permission from the bibliometric analysis system provided by CSC - IT Center for Science Ltd., Espoo, Finland.

Tietolaatikko: Akatemian bibliometrinen indikaattori (toteuma 2025)

Suomen Akatemian rahoittamat akatemiahankkeet ja akatemiattutkijat julkaisivat Web of Science -tietokannan mukaan 8 117 julkaisua vuosina 2019–2022. Kun yhteisjulkaisut ositetaan, julkaisumäärä on 4 807. Edellä mainittujen julkaisujen top 10 -viittausindeksi on 1,15, kun huomioidaan vuoden 2024 loppuun mennessä kertyneet viittaukset. Kun tarkastellaan akatemiahankkeiden ja akatemiattutkijoiden julkaisujen tieteellistä vaikuttavuutta erikseen, havaitaan että akatemiahankkeiden 4 331 ositetun julkaisun top 10 -indeksi on 1,13. Akatemiattutkijoiden 561 ositetun julkaisun top 10 -indeksi on 1,44. EU15-maiden vuosien 2019–2022 julkaisujen top 10 -indeksi on 1,07, joten vertailukohta Akatemian rahoittamien tutkijoiden julkaisuille on $1,07 * 1,10 = 1,18$. Suomen, EU27-maiden ja OECD-maiden vuosien 2019–2022 julkaisujen top 10 -indeksit ovat 1,09, 0,93 ja 1,04.

Akatemiaa koskevat tiedot perustuvat vuonna 2019 päätettyjen akatemiahankkeiden ja vuonna 2018 päätettyjen akatemiattutkijoiden vuosien 2019–2022 julkaisuihin, jotka löytyvät Web of Science -aineistosta (ml. Emerging Sources Citation Index). Web of Sciencesta on tunnistettu Akatemian rahoittamien henkilöiden kaikki julkaisut vuosilta 2019–2022 riippumatta siitä, oliko julkaisu raportoitu hankkeiden loppuraporteilla vai ei. Henkilöiden nimet raportoitiin akatemiahankkeiden ja -tutkijoiden loppuraporteissa. Julkaisujoukolle on laskettu top 10 -indeksi, joka tarkastelee eniten viitattuun 10 prosenttiin kuuluvien tieteellisten julkaisujen suhteellista osuutta. Maailman keskitaso on 1,0.

Top 10 -indeksiluvut on laskettu ilman WoS:n ESCI-tietokantaa vuosiin 2017–2020 asti, vuosista 2018–2021 lähtien ESCI-tietokannan kanssa. EU27-maiden top 10 -indeksit esitetään takautuvasti ilman Iso-Britanniaa vuosille 2015–2019, vaikka Iso-Britannia erosi EU:sta vasta vuonna 2020.

Lähde: Clarivate Analyticsin Web of Science -pohjainen aineisto, bibliometrinen laskenta CSC Oy, 2021-2025. Results presented here are derived from the Web of Science® prepared by CLARIVATE®, Inc., Philadelphia, Pennsylvania, USA: © Copyright CLARIVATE® 2025. All rights reserved. Results are taken with permission from the bibliometric analysis system provided by CSC - IT Center for Science Ltd., Espoo, Finland.

Kuva 2: Julkaisujen tieteellinen vaikuttavuus: Suomen Akatemian rahoittamien tutkijoiden (akatemiahankeet ja akatemiattutkijat) sekä kansallisten ja kansainvälisten verrokkien julkaisuiden top 10 -indeksit vuosina 2015-2022.

Akatemian tärkeimmät toimenpiteet vuonna 2025 tulostavoitteen saavuttamiseksi

- Akatemia rahoittaa tutkimusta ja osaamisen lisäämistä, kohottaa vertaisarvioidulla kilpailulla tutkimusrahoituksella tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta. Akatemian tutkimusrahoitusprosessi perustuu hakemusten kansainväliseen vertaisarviointiin, jonka avulla Akatemia tunnistaa parhaimmat ja lupaavimmat hakemukset, tutkijat ja hankkeet. Akatemia kohottaa vertaisarvioidulla kilpaillulla tutkimusrahoituksella tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta, koska vain parhaimmat hakemukset rahoitetaan.
- Tutkimusideoiden vapaa kilpailu ja harkittu tieteellinen riskinotto lujittavat Suomessa tehtävän tutkimuksen monipuolisuutta, monialaisuutta ja vaikuttavuutta. Akatemian rahoittaman tutkimuksen ansiosta syntyy tieteellisiä läpimurtoja ja ratkaisuja yhteiskunnan hyväksi.

Avoin tiede. Akatemia edellyttää, että rahoitetut tutkijat ja tutkimushankkeet saattavat Akatemian rahoituksella kokonaan tai osittain tuotetut vertaisarvioidut artikkelit välittömästi julkaisemisen jälkeen avoimesti saataviksi. Akatemia kehottaa julkaisemaan myös tiedekirjat ja monografiat avoimesti sekä kehottaa hankkeita avaamaan tutkimusaineistonsa ja -menetelmänsä aina kun se on mahdollista.

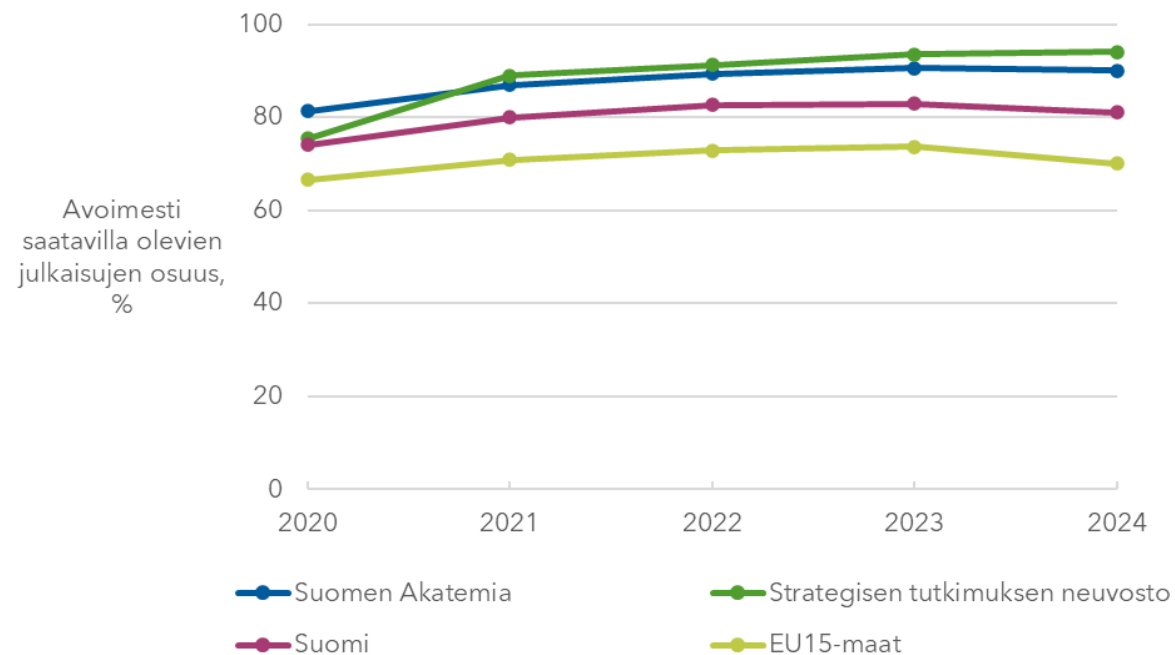
Suomen Akatemian rahoittamien hankkeiden vertaisarvioituja artikkeleita julkaistiin Scopus-tietokannan mukaan vuonna 2024 yhteensä 4 949. Näistä oli avoimesti saatavilla olevia yhteensä 4 462 eli 90 prosenttia kaikista vertaisarvioiduista artikkeleista. Tulostavoite toteutui (taulukko 4). Avoimesti saatavilla olevien julkaisujen osuus Akatemian rahoittamien hankkeiden kaikista julkaisuista on selvästi korkeampi verrattuna Suomen ja EU15-maiden julkaisuihin (kuva 3).

Taulukko 4. Akatemian rahoituksella tuotettujen avointen vertaisarvioitujen julkaisujen osuus.

Tulostavoite 5	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Akatemian rahoituksella tuotettujen avoimesti saatavina olevien vertaisarvioitujen julkaisujen osuus kaikista Akatemian rahoituksella tuotetuista vertaisarvioiduista julkaisuista %.	78 %	88 %	90 %

Lähtötaso vuonna 2022 oli 86 %. Taulukon tiedot eivät sisällä strategisen tutkimuksen neuvoston rahoituksella tuotettuja julkaisuja. Tulossopimuksen 2024–2027 tarkistuksessa vuodelle 2026 tulostavoitteen mittaria päivitettiin siten, että vuoden 2025 tilinpäätöksestä lähtien raportoidaan avointen julkaisujen osuus tilinpäätösvuotta edeltävän vuoden julkaisuista.

Lähde: Scopus-tietokannasta tunnistetut Suomen Akatemian rahoittamien hankkeiden 2024 julkaisemat vertaisarvioidut artikkelit (julkaisutyyppit article ja review). Results presented here are derived from the Scopus ® prepared by ELSEVIER ®, Amsterdam, Netherlands: © Copyright ELSEVIER ® 2025. All rights reserved.

Lähde: SCOPUS-tietokannasta tunnistetut vertaisarvioidut artikkelit. Aineisto sisältää julkaisutyyppit article ja review. Results presented here are derived from the Scopus[®] prepared by ELSEVIER[®], Amsterdam, Netherlands: © Copyright ELSEVIER[®] 2025. All rights reserved.

Kuva 3: Akatemian rahoituksella tuotettujen ja verrokkien avoimesti saatavina olevien vertaisarvioitujen julkaisujen osuus kaikista Akatemian rahoituksella tuotetuista ja verrokkien vertaisarvioituista julkaisuista.

Akatemian tärkeimmät toimenpiteet tulostavoitteen saavuttamiseksi vuonna 2025:

- Akatemia edellyttää rahoittamiltaan tutkimushankkeilta avointa julkaisemista.
- Akatemia kehittää omia toimintojaan systemaattisesti avoimen tieteen käytäntöjä tukeviksi.
- Akatemia osallistuu vastuullisen tieteen kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Akatemia on jatkanut avoimen tieteen edistämistä kehittämällä omia toimintojaan avoimen tieteen käytänteitä tukeviksi. Vuonna 2025 hyväksytyn Tutkimusrahoituspäätösten perusteet -asiakirjan mukaisesti Akatemia kiinnittää aiempaa enemmän huomiota tutkimustuotosten ja -aineistojen avoimuuteen hakemusten tarkastus- ja arviointiprosessissa vuoden 2025 syksystä lähtien.

Akatemia on lisäksi aktiivisesti mukana sekä kansallisissa että kansainvälisissä verkostoissa kehittämässä avoimen tieteen toimintatapoja ja linjauksia. Akatemia allekirjoitti Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistuksen 2025-2030 ja jatkoi osallistumista kansallisessa AVOTT-ohjausryhmässä ja joissakin sen työryhmissä.

Kansainvälisesti Akatemia osallistui tieteellisten julkaisujen avoimuutta edistävän cOAlition S -verkoston toimintaan ja Science European Open Science -työryhmään. Akatemia on myös jäsen kansainvälisessä CoARA-koalitiossa, jossa pohditaan mm. avoimen tieteen merkitystä tieteellisessä arvioinnissa. Akatemia hyödynsi avoimen tieteen osaamistaan järjestämällä Biodiversa+-EUKumppanuudessa kaksi työpajaa aineistohallinnasta.

Dataa ja analyyseja tutkimuksen tason seurantaan, vaikuttavuuden tarkasteluun sekä päätöksenteon tueksi.

Yksi Akatemian lakisääteisistä tehtävistä on toimia asiantuntijana tiedepolitiikan kehittämisessä ja toimeenpanossa. Tiedepoliittisen päätöksenteon ja linjausten tueksi Akatemia tuottaa monipuolisesti aineistoja ja analyyseja. Tiedontuotannon keskeinen painopiste on Akatemian rahoituksen vaikuttavuuden seuranta.

Akatemia jatkoi siirtymää kohti reaaliaikaisen tiedon tuottamista Akatemian omasta rahoitusaineistosta (taulukko 5, tulostavoite 6). Vuonna 2025 julkaistiin Akatemian verkkosivuilla (www.aka.fi/tietokartat) kolme tietokarttaa, jotka esittävät keskeisiä tietoja Akatemian ja strategisen tutkimuksen neuvoston rahoituksesta ja sen vaikuttavuudesta.

Taulukko 5. Data ja analyysit tutkimuksen tason seurantaan, vaikuttavuuden tarkasteluun sekä päätöksenteon tueksi.

Tulostavoite 6	2025 tavoite
Akatemia tuottaa muun muassa ministeriöiden ja korkeakoulujen käyttöön laadukasta dataa ja analyyseja tutkimuksen tason seurantaan, vaikuttavuuden tarkasteluun sekä päätöksenteon tueksi.	Jatketaan siirtymää kohti reaaliaikaisen tiedon tuottamista

Vuonna 2025 julkaistut tietokartat ovat:

- Akatemian rahoituksen vaikuttavuuden tietokartta, joka kuvaa Akatemian rahoitusta esimerkiksi Akatemian kolmen rahoituskokonaisuuden mukaan sekä sen vaikuttavuutta eri näkökulmista (julkaisukielet suomi, ruotsi).
- Talvihaun tilastojen tietokartta, joka esittää Akatemian hakemusmäärältään suurimman rahoitushaun hakemus- ja rahoitustilastoja (julkaisukielet suomi, ruotsi, englanti). Vuonna 2025 Akatemian hakemus- ja päätöstilastoja julkaistiin ensimmäistä kertaa tietokarttamuodossa tässä tietokartassa.
- Tutkimusteemojen tietokartta, joka kuvaa Akatemialle jätetyissä hakemuksissa esiintyviä tutkimusaiheita ja -teemoja sekä tutkimusrahoitusta teemojen mukaan.

Tietokartoissa hyödynnetään Akatemian rahoitusaineistoja ja muita tietolähteitä. Toteutettujen tietokarttojen lisäksi suunniteltiin Akatemian rahoituksen ja strategisen tutkimuksen neuvoston rahoituksen tietokarttoja, jotka julkaistaan vuoden 2026 aikana.

Tietokarttojen kehittämisessä yhteistyö opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa on jatkuvaa. Vuoden lopulla lähetettiin lisäksi sidosryhmille tietokarttoja koskeva kysely palautteen ja kehittämisehdotusten keräämiseksi. Kyselyn kohderyhmiä ovat esimerkiksi tutkimus- ja innovaationeuvosto, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset.

Akatemian julkaisemat hakemuksia ja rahoituspäätöksiä sekä hakijoita ja rahoitettuja tutkijoita koskevat tilastotarkastelut tukevat tutkimusorganisaatioiden johtamista ja kehittämistä, Akatemian oman tutkimusrahoitustoiminnan kehittämistä, kansainvälisen rahoitusyhteistyön edistämistä sekä rahoitushakuihin liittyvää päätösvalmistelua.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotisen suunnitelman mukaisesti tutkimus- ja innovaationeuvoston sihteeristö laati vuonna 2025 ensimmäisen raportin T&K-rahoituksen käytöstä ja vaikuttavuudesta. Akatemia tuotti raporttiin seurantamittaritietoja sekä tietoa T&K-lisärahoituksen kohdentamisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä CSC – Tieteen tietotekniikan keskus y:n kanssa tehtävää bibliometristä yhteistyötä jatkettiin vuonna 2025 muun muassa hakemusaineiston aihemallinnuksessa toteuttamalla aihemallinnus osaamiskeskittymärahoituksen hakemuksista (lippulaivat, huippuyksiköt ja tutkimusinfrastruktuurit). Analyysin tulokset julkaistaan tutkimusteemojen tietokartassa vuonna 2026. Akatemia osallistui edelleen myös opetus- ja kulttuuriministeriön Tiedejatutkimus.fi-palvelun kehittämistyöhön sekä NordForskin koordinoimaan pohjoismaiseen tutkimustilasto- ja analyysiryhmän työhön.

Syksyn 2025 aikana Akatemia vahvisti vuoropuhelua valtioneuvoston kanslian (VNK) ja strategisen tutkimuksen ohjelmien ohjelmajohtajien välillä vaalikauden loppuvaiheen tietotarpeiden kartoittamiseksi ja niihin vastaamiseksi. Tässä työssä Akatemialla ja strategisen tutkimuksen neuvostolla (STN) voi olla tärkeä rooli yhteyksien fasilitoijana. Akatemia julkaisee STN:n rahoittamien hankkeiden tutkimukseen perustuvaa Ratkaisuja tieteestä -verkkopalvelua. Jotta palvelu voisi vielä paremmin vastata erilaisten yleisöjen tutkitun tiedon tarpeisiin, vuonna 2025 aloitettiin työ palvelun skaalaamiseksi myös lippulaivat sisältäväksi.

Suomen Akatemialle asetettu yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 2:

- Koulutus vastaa paremmin työelämän tarpeisiin ja vähentää kohtaanto-ongelmaa.
- Akatemian rahoittama tutkimus vahvistaa korkeatasoista osaamista ja sen vaikuttavuutta.
- Suomessa on TKI-tehtävissä nykyistä enemmän tutkijakoulutettuja korkeatasoisia osajia vuoteen 2030 mennessä.

1.3.3. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 2 - Koulutus vastaa paremmin työelämän tarpeisiin ja vähentää kohtaanto-ongelmaa

Suomi on kansainvälisesti johtavia tutkimukseen perustuvan osaamisen maita. Osaamme hyödyntää myös muualla tuotettua tietoa ja vastata ennakoimattomiinkin osaamistarpeisiin.

Akatemian rahoittama korkeatasoinen tutkimus vahvistaa korkeatasoista osaamista ja sen vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että Suomessa on TKI-tehtävissä nykyistä enemmän tutkijakoulutettuja korkeatasoisia osajia vuoteen 2030 mennessä.

Akatemian rahoittamien osaamiskeskittymien sekä korkeatasoisten tutkimusinfrastruktuurien osuus Akatemian ja strategisen tutkimuksen valtuudesta (24 %) on selkeästi asetettua tavoitetasoa enemmän (taulukko 6). Toteumat perustuvat kolmen vuoden liukuviin keskiarvoihin.

Taulukko 6. Osaamiskeskittymien ja tutkimusympäristöjen rahoituksen osuus Akatemian valtuudesta.

Tulostavoite 4	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Akatemian rahoittamat osaamiskeskittymät sekä korkeatasoiset tutkimusinfrastruktuurit uudistavat tiedettä ja yhteiskuntaa. Osuus Akatemian valtuudesta perustuen kolmen edellisen vuoden keskiarvoon. Lippulaivat ja niiden aloihin liittyvä USA-yhteistyön rahoitus, huippuyksiköt, tutkimusinfrastruktuurirahoitus, EuroHPC-rahoitus.	24 %	>18 %	24 %

Vuoden 2025 toteuma perustuu vuosien 2023–2025 rahoituspäätöksiin. Vuoden 2024 toteuma perustuu vuosien 2022–2024 rahoituspäätöksiin ja sisältää myös Akatemian yhteisrahoituksen Etelä-Korean rahoittajan kanssa lippulaivojen aihealueille. Valtuudessa on mukana strategisen tutkimuksen valtuus.

Akatemian tärkeimmät toimenpiteet vuonna 2025 tulostavoitteen saavuttamiseksi

- Akatemian hallitus on suunnannut rahoitusta strategiansa, valtioneuvoston T&K-lisärahoituskohdennuspäätösten sekä valtion monivuotisen T&K-rahoitus suunnitelman mukaisesti osaamiskeskittymien ja niiden kansainvälisen yhteistyön tukemiseen. Tutkimusinfrastruktuurikomitea on työssään toteuttanut tutkimusinfrastruktuurien pitkän aikavälin suunnitelmaa.
- Akatemia rahoitti lippulaivoja ja huippuyksikköohjelmia, tuki EuroHPC-toimintaa vastinrahoituksellaan sekä ohjasi rahoitusta tutkimusinfrastruktuurien tukemiseen. Akatemia rahoitti kansallisten tutkimusinfrastruktuurien tiekarttahakua.
- Akatemian ja sen yhdysvaltalaisten tutkimusrahoittajakumppanin kanssa toteutetussa yhteishaussa tuettiin kansainvälistä tutkimusyhteistyötä lippulaivojen aihealueilla. Yhteistyö hidastui, mutta ei loppunut kokonaan.
- Akatemia toteutti suurteholaskennan kansainvälisen rahoitushaun, 6,5 miljoonaa euroa. Tutkimuksessa hyödynnetään EuroHPC-suurteholaskentaresursseja ja etenkin LUMI-supertietokonetta.

Tohtorikoulutus ja tuki korkeatasoisille osaajille. Akatemia lisäsi tohtorikoulutuksen rahoitusta hallitusohjelman ja Akatemian oman strategian tavoitteiden mukaisesti. Rahoitus tukee tutkijakunnan uudistumista ja vahvistaa tulevaisuuden tutkimus- ja muun korkean tason osaamisen resursseja.

Taulukko 7. Akatemian rahoitus tohtorikoulutukseen akatemiahankkeissa.

Tulostavoite 8	2024	2025	2025
	toteuma	tavoite	toteuma
Akatemia kasvattaa tohtorikoulutuksen rahoitusta. Lähde: akatemiahankkeiden rahoituspäätökset (euroina).	43,4 milj. euroa	Vuoden 2024 taso + 2 %: 43,4 milj. euroa + 2 % = 44,3 milj. euroa	45,4 milj. euroa

Ensimmäinen tavoite on asetettu vasta vuodelle 2025, lähtötasona 2024 rahoitus.

Taulukko 8. Akatemian rahoittamat henkilötyövuodet tutkimuksessa.

Tulostavoite 9	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Akatemia rahoittaa korkeatasoisia osaajia. Akatemian rahoittamat henkilötyövuodet/vuosi (pl. avustava henkilöstö).	2 991 htv (I-IV) 529 htv (avustava) 3 520 htv (yht.)	>3 300 htv (I-IV)	2 860 htv (I-IV) 508 htv (avustava) 3 368 htv (yht.)

Taulukossa on esitetty indikaattorin seurantalukuna tehtävänsä perusteella tutkijanuraportaille I-IV sijoittuvan henkilöstön Akatemian ja strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamat henkilötyövuodet. Lisäksi on esitetty avustavan henkilöstön henkilötyövuodet ja henkilötyövuosien kokonaismäärä, joka sisältää myös henkilötyövuodet, joista puuttuu tieto uraportaasta. Lähtötason 2022 toteuma 3046 htv (pl. avustava henkilöstö 563 htv). Vuoden 2025 toteuman tiedot voivat vielä täydentyä maksatuksen jatkuessa vuoden 2026 alkupuoliskolla.

Akatemian tärkeimmät toimenpiteet vuonna 2025 tulostavoitteiden saavuttamiseksi

- Akatemia rahoittaa korkeatasoisia osaajia ja heidän koulutustaan monilla rahoitusmuodoillaan. Hakemusarvioinnin avulla varmistetaan, että parhaimmat hakemukset ja niissä koulutettavat asiantuntijat tulevat rahoitettua.
- Akatemian rahoitus on monipuolista ja vahvistaa eri alojen osaamista tukien samalla tutkijakunnan kansainvälistä monimuotoisuutta. Akatemian rahoittamat tutkimushankkeet muodostavat laadukkaan tutkijankoulutusympäristön.
- Akatemia lisäsi tohtorikoulutuksen rahoitusta rahoittamalla akatemiahankkeissaan tohtorikoulutettavia ja heidän työnsä ohjausta yhteensä 45,4 miljoonalla eurolla.
- Akatemia rahoitti kaikella rahoituksellaan noin 1 000 tutkijanuraportaan I (väitöskirjatutkijat) henkilötyövuotta.
- Akatemia rahoitti yli 3 300 tehtyä henkilötyövuotta tutkimuksessa, pääasiassa yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa.

Akatemian hallitus suuntasi vuonna 2025 45,4 miljoonaa euroa rahoitusta tohtorikoulutuksen vahvistamiseen akatemiahankkeissa. Summa sisältää rahoituksen väitöskirjatutkijoiden palkkaamiseen ja väitöskirjojen ohjaamiseen.

Akatemia tukee monipuolisesti tohtorinkoulutusta myös muilla rahoitusmuodoillaan. Akatemian ja strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamien tutkimushankkeiden yhteydessä arvioidaan

tehtävän noin kolmasosa kaikista Suomen tohtorintutkinnoista, ja lisärahoituksella vahvistetaan entisestään tulevaisuuden osaajien ja tutkijoiden kouluttamista.

Vuonna 2025 Akatemian rahoituksella tehtiin 2 860 henkilötyövuotta tutkijanuraportaiden I–IV (väitöskirjatutkijat–professorit) tehtävissä ja 508 henkilötyövuotta tutkimuksen tukihenkilöstön tehtävissä. Akatemian vuoden 2025 toteuma korkeatasoisten osaajien rahoittajana oli tavoitetasoa (yli 3 300 htv:tä) pienempi ja lähes yhtä suuri kuin vuonna 2024 (taulukko 8). Tutkijanuraportaan I (väitöskirjatutkijat) henkilötyövuosia tehtiin 1 062 vuonna 2025.

1.3.4. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 3 - Kansainvälistyminen ja Suomen globaali yhteistyö lisääntyvät

Suomen Akatemia edistää yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa suomalaisen tutkimuksen kansainvälisyyttä ja näkyvyyttä sekä vaikuttaa kansainvälisissä organisaatioissa ja foorumeilla, tukee kansainvälisen rahoituksen hakemista ja edistää globaalia vastuuta vastuullisen kansainvälisyyden ja tutkimuksen turvallisuuden huomioiden. Lisäksi Akatemia edistää suomalaisten tutkimusympäristöjen ja osaamiskeskittymien kansainvälistä kilpailukykyä ja houkuttelevuutta sekä tukee Suomen osallistumista kansainvälisten tutkimusinfrastruktuurien rakentamiseen.

Akatemian rahoitusmuodot on muotoiltu siten, että ne mahdollistavat kansainvälisen yhteistyön sen eri muodoissa. Lisäksi Akatemia tukee kansainvälistä yhteistyötä kansainvälisten kumppaniensa kanssa eurooppalaisella, pohjoismaisella ja globaalilla tasolla.

Taulukko 9. Kansainvälisen toiminnan strategisuus.

Tulostavoite 7	2025 tavoite
Suomen Akatemia toteuttaa kansainvälisen toiminnan strategiaansa hallitusohjelman painotukset huomioon ottaen.	Toimenpideohjelman toimeenpano jatkuu ottaen huomioon hallitusohjelman painotukset.

Akatemian tärkeimmät toimenpiteet vuonna 2025 tulostavoitteen saavuttamiseksi

- Akatemia jatkoi hallitusohjelman ja oman kansainvälisyyden edistämisen linjauksensa (2023–2030) tavoitteiden edistämistä ja kansainvälisen tutkimusyhteistyön tukemista pohjoismaisella, eurooppalaisella ja globaalilla tasolla.
- Akatemia edisti kansainvälisen toimintansa strategisuuutta ja tehokkuutta keskittämällä kansainvälistä rahoitustoimintaa uudelle kansainvälisen tutkimusyhteistyön jaostolle ja nimittämällä sille toimintaa koordinoivan pääsihteerin.
- Kansainvälisen tutkimusyhteistyön jaosto teki rahoituspäätöksiä yhteensä 5,5 miljoonalla eurolla viidestä tutkijoiden liikkuvuushausta, seitsemästä eurooppalaisesta kumppanuus- ja era-net hausta, yhdestä yhteishausta yhdysvaltalaisen rahoittajan kanssa ja kahdesta apurahasta. Tämän lisäksi Akatemian hallitus osoitti rahoitusta neljän pohjoismaisen Nord-Forsk-ohjelman rahoittamiseen.
- Akatemia jatkoi yhteistyötään strategisesti tärkeiden kumppaneiden (Japani, Korea ja Yhdysvallat) kanssa kansainvälisen toimintaympäristön muutokset ja vastuullinen kansainvälisyys huomioiden. Yhteistyö Yhdysvaltojen kanssa oli haasteellista ja yhteisohjelmien toteutus viivästyi, mutta ei loppunut. Lisäksi Akatemia aloitti yhteistyömahdollisuuksien kartoittamisen Kanadan kanssa.
- Akatemia teki kansainvälistä vaikuttamistyötä monin tavoin eri verkostoissa. EU-vaikuttamista tehtiin suunnitelman mukaisesti Helsingistä käsin ja säännöllisesti vieraillen Euroopan komissiossa, parlamentissa ja neuvostossa. Akatemia osallistui vaikuttamistyöhön Brysselissä myös Science European ja IGLO-verkoston (Informal Group of R&I Liaison Offices) kautta. Akatemia myös osallistui aktiivisesti Suomen kansallisen FP10-kannan muodostamiseen. Akatemian oma FP10-kannanotto komission kesällä antamasta ehdotuksesta valmistui marraskuussa.
- Akatemia edisti hallitusohjelman tavoitetta EU-saannon kaksinkertaistamiseksi suunnitelmallisesti omilla toimillaan mm. järjestämällä ERC-koulutuksia, info- ja neuvontatilaisuuksia sekä yhteistyössä Business Finlandin kanssa valtionhallinnon tuottavuusohjelman asettamissa reunaehdoissa.

Eurooppalainen yhteistyö ja vaikuttaminen

EU- ja ERA vaikuttaminen. Vuotta 2025 leimasi ennen kaikkea komission antama esitys tuleviksi rahoituskehyksiksi (Multiannual Financial Framework, MFF) vuosille 2028–2034. Tärkeä osa tulevaa EU-budjettia on TKI-puiteohjelma (Framework Programme 10, FP10). Akatemian tärkein toimienpide EU-vaikuttamisessa toimintavuonna 2025 oli FP10-kannanotto. Akatemia käytti positio-paperia laajasti vaikuttamistyössään sekä Suomessa että Brysselissä. Muita ajankohtaisia TKI-polittisia aiheita EU:ssa olivat muiden muassa tutkimuksen turvallisuus, tekoälyn käyttö tutkimustoiminnassa ja eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) kehitys.

Akatemia osallistui tuloksellisesti kansalliseen FP10-kannanmuodostukseen eri kokoonpanoissa valmistellen mielipiteitä, lausuntoja ja kannanottoja sekä kansalliseen että EU-tasolla käytävään keskusteluun. Brysseliin suuntautuneilla vaikuttamismatkoilla tavattiin vaikuttajia ja tuotiin esille Akatemian näkemyksiä uudesta puiteohjelmasta ja muista ajankohtaisista aloitteista.

Suomen Akatemian ja Business Finlandin yhteisen Brysselissä sijaitsevan Finnish Liaison Office for EU R&I (FiLi) -toimiston tehtävänä on välittää Suomeen ennakoivaa tietoa valmisteilla olevista EU:n tutkimus- ja innovaatioasioista ja vahvistaa näin EU-vaikuttamista ja NCP-työtä sekä lisätä suomalaisen tutkimuksen näkyvyyttä.

Akatemian EU-tiimi osallistui tapahtumien, vierailujen ja tilaisuuksien organisoimiseen, muun muassa Akatemian pääjohtajan EU-vaikuttamismatkat ja IGLO-verkoston järjestämä ”Northern Prospects, Enhancing Civil Security” -tilaisuus, jossa esiteltiin Pohjoismaiden ja Baltian maiden asiantuntijuutta sidosryhmille Brysselissä.

Työ käynnissä olevan Horisontti Eurooppa -puiteohjelman parissa jatkui aktiivisesti. Puiteohjelman komiteatyössä on mukana noin 20 Akatemian virkahenkilöä. Suomalaiset tutkijat menestyivät EU-hauissa kiitettävästi. Vuonna 2025 alettiin valmistella Akatemian osallistumista uusiin, vuonna 2026 käynnistyviin Horisontti Euroopan kumppanuuksiin.

EU-neuvonta ja -aktivointi sekä EU-saannon parantaminen. Akatemia edistää yksin ja yhdessä Business Finlandin kanssa hallitusohjelman tavoitetta EU-saannon kaksinkertaistamisesta Horisontti Eurooppa -puiteohjelman aikana. Akatemian ja Business Finlandin kansalliset yhteyshenkilöt (National Contact Points, NCP:t) ovat puiteohjelman keskeisiä toimijoita. He välittävät tietoa työohjelmista ja EU-rahoituksen hakumahdollisuuksista suomalaiselle tutkijakentälle. Lisäksi NCP:t

järjestävät erilaisia tilaisuuksia hakijoille ja seuraavat Suomeen rahoitusta hakeneiden onnistumista hauissa.

Esimerkkinä toimista voidaan mainita syksystä 2023 alkaen järjestetyt Euroopan tutkimusneuvosto ERC:lle osoitettujen hakemusten lukupäivät, joissa ERC-rahoituksesta kiinnostuneilla on mahdollisuus tutustua rahoitettuihin hakemuksiin ja saada ideoita oman hakemuksensa rakentamiseen. Vuonna 2025 järjestettyihin kuuteen lukupäivä-tilaisuuteen osallistui noin 300 tutkijaa ja ERC-rahoituksen parissa työskentelevää tutkimuspalveluhenkilöä, ja palaute on ollut erittäin positiivista.

EU-rahoittajayhteistyö. Akatemia jatkoi osallistumistaan Horisontti-ohjelmiin pohjautuvien verkostojen ja kumppanuuksien toimintaan. Merkittävin osa tätä yhteistyötä ovat tutkijoille suunnatut yhteishankehaut, joissa Akatemia toimii yhtenä rahoittajana ja jotka tarjoavat suomalaisryhmille mahdollisuuden tehdä korkealaatuista ja vaikuttavaa tutkimusta kansainvälisessä yhteistyössä.

Vuonna 2025 Akatemia osallistui neljän Horisontti Eurooppa -kumppanuuden ja kolmen Horisontti 2020 ERA-verkoston uuden yhteishankehaun rahoittamiseen. Hauissa valittiin rahoitukseen yhteensä 19 suomalaista osahanketta, joita Akatemian kansainvälisen tutkimusyhteistyön jaosto rahoitti yhteensä 3,75 miljoonaa euroa. Horisontti Euroopan kumppanuushauissa menestyneet suomalaiset osahankkeet saivat lisäksi yhteensä 0,4 miljoonaa euroa komission lisärahoitusta

Horisontti Eurooppa:

- Sustainable Blue Economy, 805 000 euroa
- Transforming health and care systems, 814 000 euroa
- European Biodiversity Partnership BioDiversa+, 531 000 euroa
- Water Security for the Planet Water4All, 304 000 euroa

Osana Water4All kumppanuutta Akatemia järjesti alkuvuodesta 2025 kansainvälisen, kaksipäiväisen ennakointityöpajan, johon osallistui vesialan asiantuntijoita 10 maasta ja 28 organisaatiosta edustaen monipuolisesti tutkimusta, rahoittajia, päätöksentekijöitä ja järjestöjä. Työpaja tarjosi hyvän pohjan kumppanuuden strategisen tutkimus- ja innovaatioagendan tulevalle päivitykselle.

H2020- verkostot:

- Joint Programming Initiative More Years, Better Lives (JPI MYBL), 321 000 €
- ERA-NET for research and innovation on materials and battery technologies M.ERA-NET 3, 816 000 €
- European Coordinated Research on Long-term Information and Communication Technologies (ICT) and ICT-based scientific challenges ERA-NET ICT CHIST-ERA, 450 000 €

Komissio käynnisti strategisen suunnitelmansa mukaisesti Horisontti Euroopan uusien kumppanuuksien toteutusvaiheen täydentääkseen jo käynnissä olevia kumppanuuksia. Akatemia osallistui kansallisiin keskusteluihin ja välitti kantansa uusista kumppanuuksista myös komissiolle. Akatemia sitoutui osallistumaan rahoittajana neljään uuteen käynnistyvään yhteisrahoitteiseen kumppanuu-teen: Brain Health, Forests and Forestry, Resilient Cultural Heritage sekä Raw Materials for the Green and Digital Transition. Nämä kumppanuudet ovat aloittamassa toimintaansa ja rahoitushakujen järjestämistä.

European Cooperation in Science and Technology COST- yhteistyöverkosto. COST luo mahdollisuuksia ideoiden, tiedon ja tutkijoiden vapaalle tilalle ja liikkuvuudelle. COSTin rahoitusta ei myönnetä varsinaisesti tutkimuksen tekemiseen vaan verkostoitumiseen, tutkimuksen koordinoitiin ja kapasiteetin rakentamiseen. Vuonna 2025 rahoituksen sai 70 uutta COST-verkostoa. Kilpailu oli kova, sillä vain 8,3 % rahoitusta hakeneista hankkeista voitiin rahoittaa. Suomi menestyi kilpailussa verraten hyvin verrattuna esimerkiksi verrokkimaihin Tanskaan ja Ruotsiin. Suomalaisia hakijoita (pää- tai sekundäärihakija) oli 44 henkilöä ja rahoitetuissa hankkeissa oli 22 suomalaista. Päähakijoista kolmannes on nuoria tutkijoita ja 40 % oli naisia. 70 %:ssa ehdotuksista oli mukana osallistujia teollisuudesta tai pk-yrityksistä.

Vuoden 2025 hakuun saatiin ennätyselliset 1090 hakemusta, joissa oli lähes 51 000 osanottajaa. Suomalainen oli päähakijana 18 hakemuksessa. Suomalaisia oli mukana 71 % COST-verkostojen työryhmissä, yhteensä 751 henkilöä.

Pohjoismainen rahoittajayhteistyö ja vaikuttaminen

Akatemian pohjoismainen yhteistyö jatkui tiiviinä ja aktiivisena vuonna 2025. Akatemia valmisti ja rahoitti seuraavia NordForskin hakuja yhdessä muiden pohjoismaisten rahoittajien kanssa:

- Nordic-Baltic Initiative on Responsible Use of Artificial Intelligence
- Antagonistic threats challenging societal security in the Nordic and Baltic countries
- Sustainable Futures of Forests
- Nordic research networks within natural science and related engineering fields

Akatemian rahoitus näihin hakuihin oli yhteensä 4,6 M€. Suomalaismenestys hauissa oli hyvä: esimerkiksi tekoälyhaussa, jossa rahoitettiin 17 hanketta, suomalaiset ovat koordinaattoreina kahdessa konsortiossa ja lisäksi mukana 10 muussa konsortiossa. Edellä mainittujen hakujen lisäksi suomalaishankkeet saivat noin 0,8 M€ NordForskin infrastruktuurihaussa, joka toteutettiin kokonaan NordForskin rahoituksella.

Vuonna 2025 harkinta NordForsk-aloitteisiin liittymisestä siirrettiin Akatemiassa uudelle kansainvälisen tutkimusyhteistyön jaostolle. Lisäksi kehitettiin prosessi Akatemian omien pohjoismaisten aloitteiden tekemiseen.

Pohjoismaisten rahoittajaorganisaatioiden johdon yhteistyö jatkui (NORDHORCS), samoin toimikuntien Nordiska Samarbetsorgan (NOS) -yhteistyö.

Globaali rahoittajayhteistyö

Akatemia jatkoi yhteistyötä strategisesti valittujen Euroopan ulkopuolisten maiden kanssa hallitusohjelman kirjausten ja Akatemian kansainvälisyyden edistämisen linjauksen mukaisesti.

Yhdysvallat

Lokakuussa 2025 tehtiin viimeinen rahoituspäätös vuonna 2024 National Science Foundationin (NSF) kanssa järjestetystä kahdenvälisestä tekoäly ja langattomat tiedonsiirtoteknologiat-hausta.

Jo vuonna 2024 tehdyt päätökset mukaan lukien Akatemia rahoitti viisi suomalaista hanketta yhteensä n. 2,18 miljoonalla eurolla. Lisäksi Akatemia osallistui vuonna 2025 järjestettyyn NSF:n multilateraaliseen rahoitushakuun "Verticals-enabling Intelligent Network Systems (VINES)" sekä Global Centers -ohjelman seuraavan haun valmisteluun. Kummassakin rahoituspäätökset tehdään vuoden 2026 kuluessa. Global Centers-haussa muita kumppanimaita ovat Brasilia, Etelä-Afrikka, Etelä-Korea, Singapore ja Uusi-Seelanti. VINES-ohjelmaan osallistuu rahoittajia Suomen ja Yhdysvaltain lisäksi Intiasta, Japanista ja Ruotsista. Myös Business Finland osallistuu näihin hakuihin rahoittajana. Edellä mainittujen hakujen lisäksi Akatemia järjesti suurteholaskennan kansainvälistä yhteistyötä tukevan haun.

Akatemia valmisteli seuraavan kahdenvälisen yhteishaun järjestämistä Yhdysvaltain puolustusministeriön (DoD) kanssa, sekä Memorandum of Understanding -sopimuksen uusimista National Institutes of Healthin (NIH) kanssa.

Kanada

Akatemia osallistui Kanadan New Frontiers in Research Fundin (NFRF) johtaman "Global-Nordic Initiative on Harnessing Disruptive Technologies to Address Global Challenges" ohjelman valmisteluun. Haku avataan tammikuussa 2026.

Akatemia osallistui myös Trans-Atlantic Platformin seuraavan haun valmisteluun. Haun teemana on "Future-Oriented Orders: Transnational Challenges, Transitions and Transformations (FOO)".

Korea ja Japani

Akatemian pääjohtaja osallistui Suomen ja Etelä-Korean välisen tiede- ja teknologiasopimuksen seurantakokoukseen Koreassa. Akatemia ja National Research Foundation (NRF) aloittivat yhteishaun suunnittelun vuodelle 2026.

Akatemian pääjohtaja tapasi japanilaisten kumppaneiden pääjohtajia, ja jatkoi neuvotteluja rahoitusyhteistyön laajentamisesta.

Ukraina

Akatemia muutti Ukraina-tukensa muotoa siten, että aiemmin tuetun tutkijaliikkuvuuden sijaan jatkossa tuetaan yhteishankkeita EU-Ukraina-yhteistyöverkoston (Linking Ukraine to ERA, LUKE) kautta. Vuonna 2025 verkosto valmisti ensimmäisen LUKE-haun, ja se toteutetaan vuonna 2026.

Tutkijoiden kansainvälinen liikkuvuus

Vuonna 2025 Akatemia rahoitti yhteensä 640 000 eurolla kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvaa tutkijaliikkuvuutta Japanin, Saksan ja Kiinan tutkimusrahoittajien kanssa. Akatemian tuki kohdistui pääosin Suomesta ulkomaille matkustaville tutkijoille.

Tuottavuusohjelman tavoitteiden mukaisesti Akatemia sopi ulkomaisten rahoittajakumppaniensa kanssa, että uusia liikkuvuushakuja ei enää järjestetä.

IIASA

Akatemia jatkoi työtään IIASAan (International Institute for Applied Systems Analysis) liittyen. Akatemia tuki IIASAn kesäohjelmaan valittuja nuoria tutkijoita ja järjesti yhdessä IIASAn, kansallisen IIASA-työryhmän sekä Aalto-yliopiston kanssa noin 100 hengen yleisön keräyksen seminaarin Built Environments for a Cooler Planet: Sustainable Urbanization Pathways for the World of 2075.

OECD:n Global Science Forum (GSF)

Akatemian asiantuntija edusti Suomea OECD:n Global Science Forumin (GSF) puheenjohtajistossa. GSF toimii osallistuvien maiden TKI-toimien vaikuttavuutta valituissa teemoissa analysoivien projektien kautta yhteisen oppimisen ja tiedonvaihdon hengessä. Suomalaisia osallistuu kolmen käynnissä olevan projektin asiantuntijaryhmään: Research integrity and security, Rethinking research performance assessment and incentives in response to new expectations and demands ja Research workforce: identifying and addressing strategic capacity gaps.

Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille

Suomi on valtiosopimukseen perustuen jäsenenä useassa kansainvälisessä järjestössä. Suomen Akatemia vastaa jäsenyyksiin liittyvästä työstä järjestöjen hallintoelimissä sekä kansallisesta koordinaatiosta. Näitä ovat:

- Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskus CERN
- Euroopan eteläinen observatorio ESO
- Euroopan molekyylibiologian laboratorio EMBL ja Euroopan molekyylibiologian konferenssi EMBC
- Euroopan yliopistollinen instituutti EUI
- Euroopan synkrotronisäteilylaitos ESRF
- Euroopan antiprotoni- ja ionitutkimuslaitos FAIR
- Euroopan sirontatutkan järjestelmä EISCAT

Näiden kansainvälisten organisaatioiden valtiosopimuksiin perustuvat rahoitusosuudet (yhteensä 27,1 miljoonaa euroa vuonna 2025) osoitettiin Akatemialle momentilla 29.40.66.

Vuosi 2025 oli epäkoherentteja sirontatutkalaitteita hallinnoivan EISCAT ab:n ensimmäinen toimintavuosi. Yritys on Ruotsin, Suomen ja Norjan omistama ruotsalainen valtionyhtiö, jonka laitteet sijaitsevat Pohjois-Skandinaviassa ja Huippuvuorilla. Akatemia on Suomen osakkeiden omistaja. Tutkalaitteistoja käytetään auringon ja maan välisen vuorovaikutuksen tutkimiseen. Uuden EIS-CAT3D -tutkalaitteiston rakentamisessa otettiin isoja harppauksia vuoden aikana ja tavoite on saada laitteisto tuottamaan mittausdataa vuoden 2026 aikana.

Suomen jäsenyyttä hiukkasfysiikan tutkimukseen ja teknologiaan erikoistuneessa Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskuksessa (CERN) koordinoi fysiikan tutkimuslaitos (HIP) ja Akatemia maksaa vuosittaisen jäsenmaksun. Tulevan CERN:n lippulaivahankkeen HL-LHC:n valmistelut etenevät ja törmäyttimen odotetaan käynnistyvän kesällä 2030. Mahdollisen tulevaisuuden lippulaivahankkeen (FCC) toteutettavuusselvitys on valmistunut ja hanketta pidetään teknisesti

Sivistyshallinnon yhteiset toiminnalliset tavoitteet:

- Toteutetaan valtionhallinnon tuottavuusohjelmaa, jolla tuetaan hallituksen julkisen talouden kestävyysvajetta. Digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään hallinnollisen työn vähentämisessä.
- Virastot toimeenpaneavat Sivistyshallinto 2030 uudistuksen ja sopeuttavat toimintansa TAE:n 2025 ja JTS:n 2026–2029 mukaisesti niin, että uusien virastojen toiminta käynnistyy 1.1.2026.
- Parannetaan johtamista opetus- ja sivistyssektorilla.
- Sivistyshallinnon toiminnassa vahvistetaan varautumista ja riskienhallintaa valtionhallinnon toimijoille vuonna 2023 julkaistun riskienhallinnan käsikirjan pohjalta.
- Sivistyshallinnon toiminnassa vahvistetaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta yhdenvertaisuusvaltuutetun ja tasa-arvovaltuutetun ohjeiden mukaisesti.
- Sivistyksellä, osaamisella ja yhteiskunnan uudistamisella tuetaan kulttuurista muutosta kestävyysmurroksen saavuttamiseksi.
- Kulttuurista moninaisuutta edistään tavoitteellisin toimin ja panostetaan koko henkilökunnan jatkuvaan oppimiseen moninaisuutta koskeissa asioissa

toteuttamiskelpoisena, vaikka avoimia kysymyksiä on vielä. Lisäksi Euroopan hiukkasfysiikan strategian (EPPSU) päivitys on käynnissä.

Suomen jäsenyyttä tähtitieteen tutkimukseen ja teknologiaan erikoistuneessa Euroopan eteläisessä observatoriossa (ESO) koordinoi Suomen ESO-keskus. Akatemia maksaa vuosittaisen jäsenmaksun. ESON ELT-teleskoopin (Extremely Large Telescope) rakentaminen on saatu pääosin valmiiksi, ja sen ensimmäisten tiedehavaintojen on suunniteltu alkavan vuonna 2030. Valmistuessaan ELT tulee olemaan maailman suurin optisen ja lähi-infrapuna-alueen teleskooppi.

1.3.5. Sivistyshallinnon yhteiset toiminnalliset tavoitteet

Suomen Akatemia osana sivistyshallintoa luo edellytyksiä Suomen talouden kasvulle, kilpailukyvyllä ja hyvinvoinnille sivistyksen, luovuuden, innovaatioiden ja osaamisen kautta. Tässä luvussa ja myös muualla toimintakertomuksessa tarkastellaan sivistyshallinnolle yhteisten toiminnalliset tavoitteiden toteutumista.

Taulukko 10. Valtion tuottavuusohjelman mukaiset toimet.

Tulostavoite 10		2025 tavoite
Suomen Akatemia toteuttaa tuottavuusohjelman mukaiset toimet JTS 2025-2028:n mukaisesti huomioiden henkilöstön hyvinvointi ja palvelukyvyn laatu		Suomen Akatemia toteuttaa tuottavuusohjelman mukaiset toimet huomioiden henkilöstön hyvinvointi ja palvelukyvyn laatu.

Akatemian tärkeimmät toimenpiteet vuonna 2025 tulostavoitteen saavuttamiseksi

- Valtionhallinnon tuottavuusohjelma käynnistettiin tilanteessa, jossa Akatemialle suunnatut vuosittaiset toimintamenomäärärahat eivät vastaa Akatemialle määrättyjä tehtäviä. Vuonna 2025 Akatemia-lain muutoksen myötä tehtävät edelleen kasvoivat tutkimuksen turvallisuuden huomioimisen myötä. Akatemia pyrki tasapainottamaan toimintamenomäärärahan niukkuutta vähentämällä henkilöstöä, karsimalla tehtäviä, kehittämällä rahoituksen myöntöprosessia ja sitä tukevaa tietojärjestelmää sekä kehittämällä kaikkia ydinprosessejaan. Myös toimitilojen supistamista valmisteltiin.

- Akatemia osallistui muiden sivistyshallinnon virastojen kanssa perustietotekniikan yhtenäistämiprojektiin vuonna 2025. Projektissa määriteltiin kaikille sivistyshallinnon virastoille yhteiset perustietotekniikan palvelut, jotka otettiin käyttöön henkilöstön palatessa töihin vuonna 2026.
- Akatemian voimavarojen ja tehtävien epätasapainosta huolimatta Akatemia toteutti tehtävänsä suunnitelmallisesti ja laadukkaasti, kts. mm. luvut 1.3 ja 1.5.
- Akatemian henkilöstö on vähentynyt vuonna 2025 merkittävästi. Akatemia on huolehtinut osaavasta ja korkean osaamistason omaavasta henkilöstöstään.

Taulukko 11. Digitaalisuus.

Tulostavoite 12	2025 tavoite
Hakemusten käsittely-, arviointi - ja päätöksentekoprosessit sekä myönnetyn tutkimusrahoituksen maksatus ja hankeraportointi tapahtuvat digitaalisesti. Tutkimusrahoituksen tietojärjestelmämuutokset tukevat keskeytyksettä digitalisaation jo saavutettua korkeaa tasoa ja automatisointiastetta. Tekoälyn mahdollisuuksia prosessien virtaviivaistamisessa hyödynnetään.	Täysin digitalisoitu tutkimusrahoitus-hakemusten käsittely, niiden kansainvälinen vertaisarviointi, luottamuselinten päätöksenteko sekä myönnetyn tutkimusrahoituksen maksatus ja hankeraportointi toimivat keskeytyksettä. Digitalisoinnin aste on 100 %.

Akatemian tärkeimmät toimenpiteet vuonna 2025 tulostavoitteen saavuttamiseksi

- Akatemian tutkimusrahoitusprosessi toimii 100 % sille räätälöidyn, systemaattisesti kehitetyn ja laajennetun SARA-järjestelmän tuella. Tutkimusrahoituksen tietojärjestelmä on Suomen Akatemian toiminnan jatkuvuuden kannalta kriittinen ja järjestelmäpalveluiden toimivuus on edellytys Akatemian tutkimusrahoitustoiminnalle.
- Akatemian sähköisen asiointijärjestelmän uudistamisen määrittely eteni vuonna 2025 Valtiokonttorin johdolla kohti VA-tietojärjestelmän käyttöönottovaihetta, joka tapahtuu Akatemian osalta vuonna 2027. Akatemia osallistui myös VA-tietojärjestelmän tekoälytoiminnallisuksien kehittämiseen.

- Koska VA-tietojärjestelmään ei toteuteta Akatemian kansainvälisen arvioinnin edellyttämiä työvälineitä, kehitystyö Akatemian oman hakemusten arviointitoimintaan keskittyvän järjestelmäintegraation osalta etenee samanaikaisesti. Määrittely- ja kehitystyöprojekti sitoo paljon resursseja, mikä haastaa Akatemian kyvyn huolehtia palvelukyvystään kehitys- ja muutostavaiheen aikana. Tietojärjestelmäintegraation toteuttamiseen ja rahoitukseen liittyvät epävarmuudet ovat merkittävä riski Akatemian toiminnalle.
- Akatemian laajan kehitysprojektin avulla tunnistetaan ja arvioidaan tietojärjestelmämuutosten aiheuttamia riskejä ja niiden hallintakeinoja. Tietojärjestelmäkokonaisuus on projektina priorisoitu Akatemian toiminnassa.
- Akatemialle aiheutuu kustannuksia vuosina 2025–2027 mm. nykyisen tutkimusrahoituksen tietojärjestelmän SARAn ylläpidosta ja välttämättömästä kehittämisestä, arviointisovelluksen toiminnallisuuden ja integraatorajapintojen kehittämisestä sekä tulevan tutkimushankkeiden tietojen migraation valmistelusta

Taulukko 12. Akatemian riskienhallinta.

Tulostavoite 14	2025 tavoite
Akatemialla on ajantasainen riskienhallintapolitiikka, jatkuva riskikartoitus ja varautumissuunnitelma.	Riskienhallinnan ulkoisen arvioinnin suositukset on pantu täytäntöön.

Akatemian tärkeimmät toimenpiteet vuonna 2025 tulostavoitteen saavuttamiseksi

- Riskienhallinnan ulkoisen arvioinnin antamat suositukset on huomioitu ja niiden mukaiset toimenpiteet on toteutettu.
- Akatemia vakiinnutti riskienhallintatyönsä kiinteäksi osaksi organisaation johtamista ja vuosisuunnitteluprosessia. Akatemia hankki riskienhallintatyökalun, joka tehostaa riskitiedon seuranta ja raportointia, kts myös luku 1.3.2. ja taulukko 1.
- Akatemian yksiköt tunnistivat kriittisiksi riskeiksi tutkimusrahoitusjärjestelmään, toiminnan sopeuttamiseen sekä henkilöstön hyvinvointiin liittyvät riskit.
- Akatemia laati erityistilanteen johtamisen mallin, joka on osa valmiussuunnitelmaa.

Akatemian riskienhallinnan vuosi 2025 keskittyi kokonaisvaltaisen riskienhallintaprosessin kehittämiseen. Akatemiassa tehdään riskienhallintaa kolmella eri organisaatiotasolla eli operatiivisella (ryhmät), toiminnallisella (yksiköt) ja strategisella (johto) tasolla. Eri tasojen riskiarvioinnit antavat syötettä toisilleen.

Akatemian ryhmien riskiarvioinneissa tunnistettiin ja arvioitiin ryhmän toimintaan ja tavoitteisiin liittyviä olennaisia riskejä. Akatemian yksiköissä riskienhallintatyö on vakiintunut osaksi toiminnan vuosisuunnittelua ja se auttaa johtamaan ja priorisoimaan toiminnan eri osa-alueita. Akatemian strategista riskienhallintaa vahvistettiin osana johtamisjärjestelmää. Riskienhallintaprosessia kehitettiin tunnistamaan ja arvioimaan strategiset riskit aiempaa systemaattisemmin. Kehittämistoimenpiteet tukivat johdon päätöksentekoa ja varmistivat, että riskienhallinta on kiinteä osa strategian toimeenpanon tukemista.

Vuoden aikana Akatemiassa viestittiin henkilöstölle riskienhallinnan periaatteista ja käytännöistä sekä järjestettiin koulutus riskiarviointiprosessista. Koulutuksen tavoitteena oli varmistaa, että henkilöstö tunnistaa riskienhallinnan merkityksen ja osaa soveltaa prosessia omassa työssään tuntien Akatemian toimintamallit, vastuut ja menetelmät riskien tunnistamiseen ja hallintaan.

Vuonna 2025 otettiin käyttöön riskienhallintajärjestelmä, joka on tukenut riskiarviointien tekemistä yhdenmukaisesti. Työkalu on auttanut riskihallinnan tietojen seurannassa ja raportoinnissa Akatemian toiminnanohjauksen vuosikellon mukaisesti.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Akatemia on strategiansa ja arvojensa mukaisesti sitoutunut edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Tutkimusrahoitusta myöntävänä viranomaisena Akatemia varmistaa ja edistää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista tutkimusrahoitustoiminnassa ja rahoituspäätöksiä tehtäessä. Työnantajana Akatemia edistää henkilöstön tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä kehittää työyhteisön monimuotoisuutta.

Akatemian tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2024–2026 toimenpiteet kohdistuvat yleisiin toimintatapoihin, tutkimusrahoitustoimintaan sekä hallintoviraston henkilöstöön. Toimenpiteiden painopisteinä vuosina 2024–2026 on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulman valtavirtaistaminen vahvemmin Akatemian toimintaan ja valtavirtaistamista tukevien käytäntöjen edistäminen. Suunnitelma kattaa sukupuolten välisen tasa-arvon lisäksi yhdenvertaisuuslain syrjintäperusteet ja

siinä on huomioitu monimuotoisuuden ulottuvuudet sekä tutkimusrahoituksessa että henkilöstössä.

Korkean tieteellisen laadun lisäksi Akatemia edellyttää rahoituksen hakijoita huomioimaan vastuullisen tieteen vaatimukset hakemuksessaan. Akatemian Tutkimusrahoituspäätösten perusteet -asiakirja uudistettiin vuonna 2025 ja se sisältää vahvempia tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä kirjauksia aiempaan verrattuna. Sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen tutkimushankkeen toteutuksessa on rahoituksen myöntämisen edellytys. Rahoituspäätöksen tekvän toimielimen tulee päätöksenteossaan edistää tutkimuksen ja tiedeyhteisön sukupuolittuneisuuden purkamista sekä monimuotoisuuden vahvistamista.

Akatemian tavoitteena on, että kansainvälisten asiantuntijaneeliien sukupuolirakenne on mahdollisimman tasapuolinen. Akatemia on edistänyt vastuullista tutkijanarviointityötä omien ohjeistuksensa ja tutkimusrahoituspäätösten perusteisiin kirjattujen arviointiperusteiden avulla. Lisäksi Akatemia seuraa ja osallistuu kansainväliseen ja kansalliseen vastuullisen tieteen kehitystyöhön.

Vuoden 2025 tulostavoite naisten osuudesta vertaisarvioinnin asiantuntijoista ei toteutunut. Naisten osuus vertaisarvioinnin asiantuntijoista laski vuoden 2024 toteuman 39 prosentista 36 prosenttiin (taulukko 13).

Taulukko 13. Naisten osuus vertaisarvioinnin asiantuntijoista.

Tulostavoite 15	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
TAE Naisten osuus Akatemian hakemuservioinnin vertaisarvioinnin asiantuntijoista % (kaikki rahoitusmuodot, pl. liikkuvuusrahoitus).	39 %	38 %	36 %

Toteuma 2022 oli 37 %, johon perustuen tavoitetaso on asetettu. Tiedot sisältävät strategiset tutkimuksen neuvoston haut.

Suomen Akatemian toimielimet valitsevat rahoitettavat hankkeet kansainvälisen vertaisarvioinnin perusteella. Toimielimet ottavat harkinnassaan huomioon kyseisessä haussa päätettävänä olevien hakemusten kokonaisuuden suhteessa haun tavoitteisiin. Akatemian hallituksen päättämien tutkimusrahoituspäätösten perusteiden mukaan yhtenä tavoitteena on tutkimuksen ja

tiedeyhteisön sukupuolittuneisuuden purkaminen. Muutoin tasavertaisten hakemusten välillä annetaan etusija hakemukselle, joka paremmin toteuttaa tätä tavoitetta.

Akatemia seuraa tutkimusrahoituksen hakijoiden ja rahoitettujen tutkijoiden sukupuolijakaumaa aktiivisesti. Vuoden 2025 tulostavoite naishakijoiden rahoittamisen osalta toteutui. Naisten osuus oli rahoitetuista akatemiahankemuksista (41 %) yhtä suuri ja akatemiatutkijan tehtävän hakemuksista (46 %) suurempi kuin naisten osuus parhaiksi arvioiduista hakemuksista (akatemiahankkeet 41 % ja akatemiatutkijat 42 %).

Taulukko 14. Naisten osuus hakijoista sekä parhaimmiksi arvioiduista ja rahoitetuista hakijoista (akatemitutkijat ja akatemiahankkeet).

Tulostavoite 16	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Naishakijoiden menestyminen Akatemian rahoitushauissa: naisten osuus hakemuksista / parhaimmiksi arvioiduista hakemuksista / rahoitetuista hakemuksista (%). Lähteenä <i>akatemitutkijoiden</i> rahoituspäätökset.	44 % / 43 % / 41 %	Naishakijoita rahoitetaan vähintään samassa suhteessa kuin on heidän osuutensa parhaimmiksi arvioiduista hakemuksista	45 % / 42 % / 46 %
Naishakijoiden menestyminen Akatemian rahoitushauissa: naisten osuus hakemuksista / parhaimmiksi arvioiduista hakemuksista / rahoitetuista hakemuksista (%). Lähteenä <i>akatemiahankkeiden</i> rahoituspäätökset.	39 % / 38 % / 35 %	Naishakijoita rahoitetaan vähintään samassa suhteessa kuin on heidän osuutensa parhaimmiksi arvioiduista hakemuksista	41 % / 41 % / 41 %

Lähtötasona 2023 toteuma (09/2023) oli akatemiatutkijoiden osalta 45 %/ 44 %/ 47 % ja akatemiahankkeiden osalta 37 % / 36 % / 37 %.

Talvihaussa 2024 hakemusten arviointiprosessi muuttui. Aiempaan vuoteen verrattuna vuonna 2024 indikaattorin laskennassa parhaimmiksi hakemuksiksi laskettiin kaikki paneeliarvioinnissa arvosanan 5 tai 6 saaneet hakemukset.

Toiminnallista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistetään yhteistyössä yliopistojen ja muiden toimijoiden kanssa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla että sidosryhmäviestinnällä.

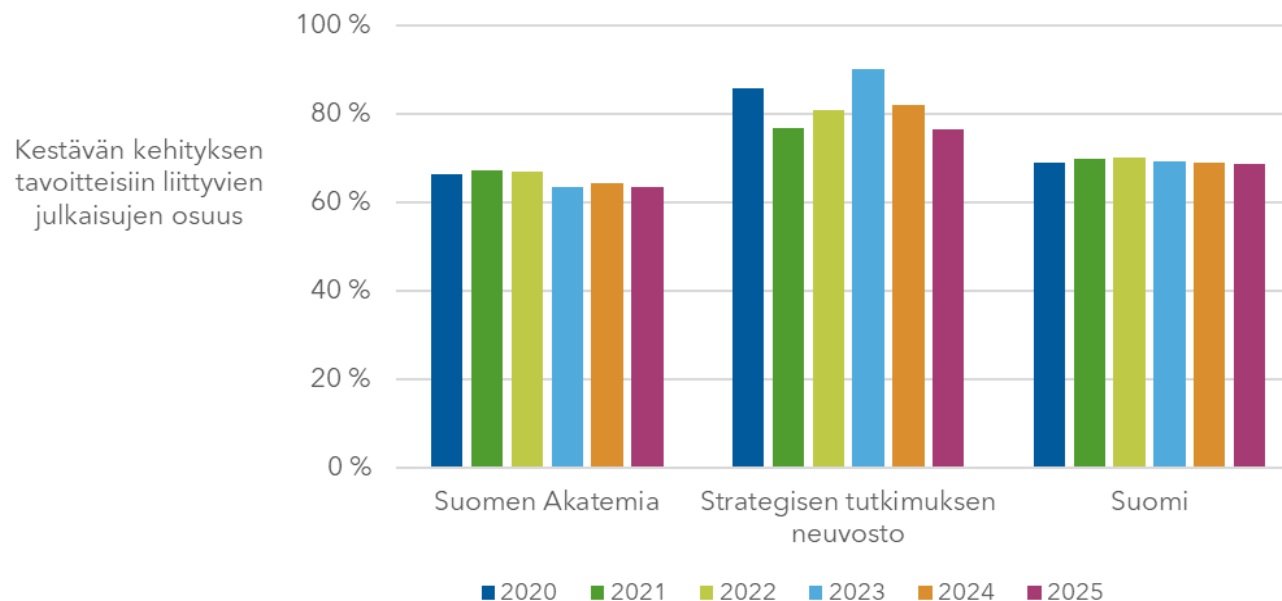
Akatemian hallintoviraston henkilöstön tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä kerrotaan luvussa 1.8.

Vastuullisuus ja kestävä kehitys. Akatemia edistää vastuullisuuden ja kestäväen kehityksen tavoitteita laaja-alaisesti ja pitkäjänteisesti monin konkreettisin toimin tutkimusrahoituksessa, kansainvälisessä yhteistyössään ja hallintoviraston toiminnassa. Akatemia edellyttää kestäväen kehityksen periaatteiden huomioimista rahoittamisissaan hankkeissa. Tutkijoita kannustetaan esittämään tutkimussuunnitelmassaan, osana yhteiskunnallista vaikuttavuutta, miten hanke edistää kestävää kehitystä, ja vastaavasti hankkeen loppuraportissa kertomaan, miten hanke ja sen tulokset ovat edistäneet kestävää kehitystä.

Akatemia laati vuonna 2025 vastuullisuusraportin vuoden 2024 toiminnasta. Raportointikäytäntö uudistettiin kuluneena vuonna verkkosivupohjaiseksi osana aka.fi-verkkosivuston kokonaisuudistusta. Verkkosivutoteutus tuo Akatemian kestäväen kehityksen ja vastuullisuuden teemojen raportoinnin tulokset saavutettavasti eri yleisöjen käyttöön. Se mahdollistaa myös ajankohtaisaiheiden esille nostamisen raportointikausien välissä. Sivustolla kuvataan Akatemian toimintaa valittujen YK:n kestäväen kehityksen tavoitteiden ja niihin liittyvien omien tavoitteidemme näkökulmasta. Sivustolla on esimerkkejä tutkimusrahoituksesta, jolla kestäväen kehityksen tavoitteita ja vastuullista tiedettä edistetään ja toimista, joita virasto on toteuttanut vahvistaakseen kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

Akatemia seurasi kestäväen kehityksen yhteiskuntasitoumuksen tavoitteiden toteutumista ja valtion vastuullisuusverkoston toimintaa ja osallistui Suomen kestäväen kehityksen toimikunnan toimintaan.

Akatemia myös seuraa Akatemian ja strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittaman tutkimuksen tuottamien julkaisuiden linkittymistä YK:n kestäväen kehityksen tavoitteisiin (kuva 4). Vuonna 2025 YK:n kestäväen kehityksen tavoitteisiin liittyvien julkaisujen osuus kaikista Suomen Akatemian rahoittamien hankkeiden julkaisuista oli 63 prosenttia, strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamien hankkeiden julkaisuista 76 prosenttia ja Suomen kaikista julkaisuista 69 prosenttia.

Lähde: Web of Science -tietokanta; InCites-analyysityökalu. Results presented here are derived from Web of Science and InCites Benchmarking and Analysis ® prepared by CLARIVATE ®, Inc., Philadelphia, Pennsylvania, USA: © Copyright CLARIVATE ® 2025-2026. All rights reserved.

Kuva 4. YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin liittyvien julkaisujen osuus Suomen Akatemian sekä strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamista ja Suomen kaikista julkaisuista.

Avoimen tieteen, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä kestävän kehityksen osalta ks. myös luku 1.3.2. ja 1.6 ja taulukko 39.

1.3.6. Strategisen tutkimuksen neuvoston toiminta ja tutkimusrahoitus

Strategisen tutkimuksen neuvosto (STN) toimii Suomen Akatemian yhteydessä. Vuonna 2025 kolmivuotiskautensa aloitti neljäs neuvoston kokoonpano. Valtioneuvosto päättää uusista tutkimuksen teema-alueista vuosittain STN:n esityksestä. STN päättää sille osoitetun myöntövaltuuden ja määrärahan käytöstä, ja päätökset toimeenpannaan osana Suomen Akatemian tutkimusrahoitus-toimintaa.

Neuvosto rahoittaa ohjelmamuotoista, tieteellisesti korkeatasoista ja yhteiskunnallisesti vaikuttavaa tutkimusta, jossa keskitytään suomalaisen yhteiskunnan merkittäviin haasteisiin. Ohjelmissa painotetaan kansainvälisesti kilpailukykyisen monitieteisen tutkimuksen ohella vuorovaikutusta tiedeyhteisön ja tiedon hyödyntäjien välillä.

Strategisen tutkimuksen uusien tutkimusohjelmien valmistelu käynnistyi ennakkoinnilla sekä ajankohtaisten yhteiskunnallisten haasteiden ja tutkimusteemojen tunnistamisella sekä avoimella ideakyselyllä sidosryhmille. STN kiinnittää teemoja valmistellessaan erityistä huomiota tieteiden välisyyteen, ohjelmallisuuden kannalta sopivaan laajuuteen ja mahdollisuuksiin sisällyttää hankkeisiin erilaisia osapuolia, myös elinkeinoelämän edustajia.

Neuvosto valitsi jatkokehitykseen viisi potentiaalisesti arvioimaansa teemaideaa, joita kehitettiin eteenpäin kutsutyöpajassa. Teemavalmistelun aikana kuultiin valtionhallinnon edustajia, kuten valtiosihteereitä, ministeriöiden kansliapäälliköitä ja valtioneuvoston tutkimus-, ennakointi-, arviointi- ja selvitystoimintaa koordinoivaa työryhmää (TEA-työryhmä), sekä järjestettiin julkinen kuuleminen. Prosessin päätteeksi STN luovutti valtioneuvostolle aloitteen kahdesta uudesta teemasta: *Arktinen alue murroksessa* sekä *Mielen kansanterveys*. Aloitteen teemoja yhdistävänä painopisteenä oli *Suomi globaalina suunnannäyttäjänä*. Valtioneuvosto teki STN:n aloitteen mukaisen teemapäätöksen.

Seuraavan teemavalmistelukierroksen osalta aineistonkeruu toteutettiin syksyllä 2025 supistetusti ja 2027 teemojen valmistelussa hyödynnetään aiempien ideakyselyiden materiaaleja. Ministeriöt kuitenkin lähettivät VNK:n kautta omat ideakoosteensa STN:lle.

Vuoden 2025 ohjelmista järjestettiin kaksivaiheiset rahoitushaut, joissa STN myönsi yhteensä 29 miljoonaa euroa rahoitusta kuusivuotisten ohjelmien ensimmäisille kolmivuotisille rahoituskausille *Talous ja hyvinvointi strategisen kilpailun aikakaudella (WELEC)* ja *Osaaminen, työvoiman riittävyys ja maahanmuutto tulevaisuuden Suomessa (SKILLS)*. Ohjelmahauissa haettiin rahoitusta yhteensä 163 miljoonaa euroa. Kumpaankin ohjelmaan valittiin erillisellä haulla myös osa-aikainen ohjelmajohtaja.

STN uudisti Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoitusperiaatteet -asiakirjan ottaen huomioon Akatemian uudistetun Tutkimusrahoituspäätösten perusteet -asiakirjan 2025. Lisäksi rahoitushakujen käytännön toteutusta yhdenmukaistettiin Akatemian menettelytapojen kanssa.

STN:n tehtäviin kuuluu rahoitettujen tutkimushankkeiden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi. Vuoden 2025 aikana jatkettiin päättävien ohjelmien arvioinnin periaatteiden ja käytäntöjen kehittämistä ennakoitavammiksi, työmäärältään kevyemmiksi ja helpommin toistettaviksi. Erillisistä ohjelma-arvioinneista on luovuttu, ja päättävillä ohjelmilla tehdään itsearviointi sekä loppuyhteen-veto.

Vuonna 2025 päättyi neljä kuusivuotista STN-ohjelmaa, *Kohti kestävä, terveellistä ja ilmastoneutraalia ruokajärjestelmää* (FOOD), *Innovatiiviset materiaalit ja palvelut resurssiviisauden ja kestävä kehityksen edistäjinä* (IMPRES), *Julkisen vallan muuttuva rooli ja yhteiskunnan ohjaamisen mahdollisuudet* (STEER) ja *Kulttuuri teknologisoituvassa yhteiskunnassa* (CULT). Ohjelmissa oli yhteensä 12 konsortiota ja neljä ohjelmajohtajaa. Ohjelmat rahoittivat konsortioita ja ohjelmajohtajia yhteensä 79,2 miljoonalla eurolla. Tieteellisen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioimiseksi hankkeilta ja keskeisiltä sidosryhmäkumppaneilta kerättiin seuranta-aineistoa kyselyllä. Lisäksi kunkin ohjelman hankkeille järjestettiin itsearviointitilaisuudet. Kyselyistä syntyvän aineiston talentamisesta jatkokäyttöön on tehty sopimus Tampereen yliopiston yhteydessä toimivan Tietoar-kiston (FSD) kanssa. Strategisen tutkimuksen neuvosto käsittelee konsortioiden ja ohjelmajohtajien loppuraportit keväällä 2026. Ohjelmien loppuraportoinnin valmistuttua materiaalista kootaan loppuyhteen-veto.

Strategisen tutkimuksen vaikuttavuutta on siirrytty tarkastelemaan ensisijaisesti hankerajat ylittäen. Kehityskohteina ovat viraston oman henkilöstön ja työkalujen avulla toteuttavissa olevaa seuranta- ja arviointimalli, optimaalinen arviointisykli sekä arviointitiedon visualisoinnin ja välittämisen tavat. Kehitteillä on myös STN-rahoituksen tietokartta, jolla viestitään päivittyvää seurantatietoa STN-rahoituksen yhteiskunnallisesta ja tieteellisestä vaikuttavuudesta. Bibliometrinen analyysi on osoittanut, että strategisen tutkimuksen julkaisujen saama huomio top 10 -indeksillä mitattuna on korkeampi kuin maailman ja Suomen keskiarvo sekä akatemitutkijoiden ja -hankkeiden perusteella laskettu Suomen Akatemian vaikuttavuusindeksi. Tulokset osoittavat myös, että STN-rahoituksella tuotetaan julkaisuja laajasti eri tieteenalojen lehtiin, ja että yhteisjulkaiseminen suomalaisten ja ulkomaisten kumppanien kanssa on ollut aktiivista ja vaikuttavaa. Tietokartoilla voidaan myös tuoda esiin STN-ohjelmien mittavaa yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa.

Kuusivuotiset STN-ohjelmat muodostuvat kahdesta kolmivuotisesta rahoituskaudesta. Keväällä 2025 järjestettiin jatkorahoitushaku vuonna 2022 alkaneiden STN-ohjelmien *Turvallisuus ja luottamus algoritmien aikakaudella* (SHIELD) sekä *Lapset ja nuoret - hyvinvoivat tulevaisuuden tekijät*, YOUNG hankkeille ja ohjelmajohtajille. Välitarkastelun perusteella kaikki kahdeksan hanketta

olivat edenneet odotetusti ja niille myönnettiin jatkorahoitus. Jatkorahoitus myönnettiin myös muiden ohjelmien ohjelmajohtajille. Rahoitusta myönnettiin kahdessa ohjelmassa yhteensä 19,5 miljoonaa euroa, keskimäärin 2,2 miljoonaa euroa konsortiota kohti.

PANDEMICS - Pandemiat yhteiskunnallisena haasteena (2021-2024)

Ohjelma rahoitti neljää konsortiota ja ohjelmajohtajaa yhteensä 15,0 miljoonalla eurolla. Konsortioissa työskenteli tutkijoita kahdeksalta yhteiskuntatieteiden alalta sekä lisäksi kansanterveystieteestä, historiasta, arkkitehtuurista, tietojenkäsittelytieteistä ja ympäristötieteistä. Rahoitetut tutkijat tuottivat yhteensä 366 julkaisua, joista 235 oli vertaisarvioituja. Yhteistyökumppaneita oman organisaation ulkopuolelta oli 53. Näistä viisi edusti julkista sektoria ja kuusi kolmatta sektoria. Ulkomaisia yhteistyöorganisaatioita oli 25.

Ohjelman sidosryhmille suunnattu kysely tunnisti useita ohjelman tuottamia lisäarvoja, esimerkiksi

- Haavoittuvassa asemassa olevien ääni tuli paremmin kuuluviin.
- Medianäkyvyys kasvoi.
- Konsortioiden tutkimus vaikutti sosiaali- ja terveysministeriön hallinnon alan säädösvalmisteluun.
- Päättäjien ymmärrys tutkitun tiedon merkityksestä vahvistui.

Myös kaupunkisuunnittelun ja luonnon virkistyskäytön merkitys ymmärrettiin aiempaa paremmin.

Ohjelman konsortioiden tutkijoiden ja ohjelmajohtajan kirjoittama Koronapandemian opit -raportti osoitti, että

- Suomen kriisinkestävyttä on vahvistettava monella tasolla.
- Päätöksenteossa tarvitaan enemmän avoimuutta, parempaa tiedonkulkua ja selkeämpiä vastuita.
- Lainsäädäntöä on kehitettävä niin, että kriisitilanteisiin voidaan reagoida nopeasti mutta oikeusperusteisesti.
- Haavoittuvat ryhmät, kuten lapset ja ikääntyneet, on huomioitava paremmin kaikissa rajoitus- ja tukitoimissa.
- Tiedon tuottamista ja hyödyntämistä on parannettava, jotta päätöksenteko perustuu laajempaan ja ajantasaisempaan kokonaiskuvaan.
- Viranomaisilta tarvitaan selkeämpää viestintää ja toimivia yhteistyörakenteita.

Raportissa korostetaan myös inhimillisten voimavarojen ja koulutus- sekä terveydenhuollon henkilöstön jakamisen merkitystä. Lisäksi se painottaa elinympäristöjen, kuten viheralueiden ja palvelujen saavutettavuuden, roolia hyvinvoinnin ja tartuntatautien ehkäisyn tukena.

Yhteiskunnallisen vuoropuhelun ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi strategisen tutkimuksen hankkeissa rahoitetaan tutkijoiden lisäksi vuorovaikutuksesta vastaavia henkilöitä. Hankkeiden toiminnassa on mukana myös useita yhteistyökumppaneita, kuten ministeriöitä, yrityksiä ja kunnallisia

organisaatioita. Lisäksi kullakin ohjelmalla on oma ohjelmajohtajansa, joka edistää hankkeiden keskinäistä yhteistyötä, ohjelmatasoista sidosryhmätyötä sekä ohjelmarajat ylittävää yhteistoimintaa.

Akatemia tukee, koordinoi ja kehittää strategisen tutkimuksen ohjelmajohtajien ja hankkeiden yhteiskunnallista vaikuttamistoimintaa kehittämistoimilla ja säännöllisillä tapaamisilla. Uusien, vuonna 2025 aloittavien ohjelmien johtajia tuettiin täsmennettyjen ohjelma- ja vaikuttavuustavoitteiden muotoilussa yhteisen aloitusseminaarin muodossa.

Akatemia järjesti *Yhteinen ymmärrys – Saumakohtia-dialogin taidot ja käytännöt* -dialogityöpajan yhteistyössä Ympäristötiedon foorumin kanssa. Koulutus oli suunnattu ensisijaisesti STN-ohjelmien ohjelmajohtajille ja konsortioiden vuorovaikutusvastaaville.

STN-ohjelmien ohjelmajohtajat ja vuorovaikutusvastaavat kokosivat perehdytys- ja tietopaketin STN-hankkeiden vaikuttamistyön tueksi. [Kohti vaikuttavaa tutkimusta: kokemuksia ja käytännön neuvoja strategisen tutkimuksen hankkeille -tietopaketti](#) tarjoaa vinkkejä ja hyviä käytäntöjä vaikuttamistyöhön. Lisäksi ohjelmajohtajien kanssa täydennettiin Ratkaisuja tieteestä -verkkopalvelun (<https://ratkaisujatieteesta.fi>) sisältöä.

Sidosryhmäyhteistyö on oleellinen osa strategisen tutkimuksen toimintaa aina teemavalmistelusta alkaen. Strategisen tutkimuksen tiimin jäsenet tapaavat esimerkiksi valtioneuvoston kanslian virkahenkilöitä säännöllisin väliajoin, mikä tukee strategisen tutkimuksen linkittymistä valtioneuvoston tietopohjaisen päätöksenteon rakenteisiin. STN:llä on myös vuosittaista yhteistyötä tulevaisuusvaliokunnan kanssa.

STN:n puheenjohtaja sekä Vesi hyvinvoinnin, turvan ja rauhan elementtinä -ohjelman johtaja olivat eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan kuultavana koskien Valtioneuvoston selontekoa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n toimeenpanosta. STN:n ohjelmajohtajat kokosivat ohjelmakohtaista tietoa lausunnon taustaksi.

Akatemia vahvistaa synergioita STN- ja Akatemia-rahoituksen vaikuttavuus- ja yhteiskuntasuhdetyössä. Loppuvuodesta 2024 käynnistettiin Akatemian yhteiskuntasuhdetoimintojen vahvistamisen kehityshanke, jonka tavoitteena on määritellä ja suunnitella käytännöt vaikuttavalle yhteiskuntasuhdetoiminnalle sekä vaikuttavuus- ja vaikuttajaviestinnälle. Hankkeessa hyödynnetään STN-ohjelmien myötä saatuja oppeja ja hyviä käytäntöjä, joita skaalataan soveltuvin osin muuhun Akatemian yhteiskuntasuhdetoimintaan. Pilottina toimivat Vaikuttamisen vuosikellot -työkalu sekä

Ratkaisuja tieteestä -verkkopalvelu, joita laajennetaan kattamaan myös lippulaivojen toiminta. Ensimmäiseksi yhteistyökumppaniksi on ilmoittautunut EDUCA-lippulaiva.

Vuoden 2025 aikana oli käynnissä yhteensä 16 tutkimusohjelmaa, jotka muodostuivat 68:sta monitieteisestä konsortiosta (taulukko 15). Jokainen konsortio muodostui useasta osahankkeesta. Ohjelmissa työskenteli vuonna 2025 tutkijoita ja vuorovaikutustyöhön keskittyviä henkilöitä noin kuudestakymmenestä organisaatiosta.

Taulukko 15. Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamat, vuonna 2025 käynnissä olleet ohjelmat (käynnissä vuosina, konsortioiden lukumäärä ohjelmassa).

Strategisen tutkimuksen neuvoston vuonna 2025 käynnissä olleet ohjelmat	Käynnissä	Konsortioita
Kohti kestäväää, terveellistä ja ilmastoneutraalia ruokajärjestelmää, FOOD	2019-2025	3
Innovatiiviset materiaalit ja palvelut resurssiviisauden ja kestäväen kehityksen edistäjinä, IMPRES	2019-2025	3
Julkisen vallan muuttuva rooli ja yhteiskunnan ohjaamisen mahdollisuudet, STEER	2019-2025	3
Kulttuuri teknologisoituvassa yhteiskunnassa, CULT	2019-2025	3
Ilmastonmuutos ja ihminen, CLIMATE	2020-2026	4
Tiedon lukutaito ja tietoon perustuva päätöksenteko, LITERACY	2020-2026	5
Väestörakenteen muutokset - syyt, seuraukset ja ratkaisut, DEMOGRAPHY	2021-2017	5
Elonkirjon köyhtymisen ympäristölliset ja yhteiskunnalliset yhteydet, BIOD	2021-2017	3
Pandemiat yhteiskunnallisena haasteena, PANDEMICS	2021-2024	4
Turvallisuus ja luottamus algoritmien aikakaudella, SHIELD	2022-2028	4
Lapset ja nuoret - hyvinvoivat tulevaisuuden tekijät, YOUNG	2022-2028	5
Energia ratkaisut osana oikeudenmukaista vihreää murrosta, JUST ENERGY	2023-2029	5
Yhteiskunnalliset ratkaisut oikeudenmukaisessa vihreässä murroksessa, JUST TRANSITION	2023-2029	5
Demokratian tulevaisuus, DEMOC	2024-2030	5
Vesi hyvinvoinnin, turvan ja rauhan elementtinä, WAVE	2024-2030	5
Talous ja hyvinvointi strategisen kilpailun aikakaudella, WELEC	2025-2031	5
Osaaminen, työvoiman riittävyys ja maahanmuutto tulevaisuuden Suomessa, SKILLS	2025-2031	5

Vuoden 2025 STN-ohjelmien aiehakuihin saapui 55 konsortiohakemusta, joista rahoituksen sai varsinaisessa haussa 10 konsortiota. Myöntöprosentti oli konsortioiden lukumäärästä laskettuna 18.

Naisten osuus strategisen tutkimuksen neuvoston rahoituksen saajista on kasvanut rahoitusmuodon ensimmäisiin vuosiin verrattuna. Rahoitus myönnetään osahankkeittain, ja kaikki rahoitusmyönnöt huomioon ottaen sukupuolten osuudet ovat varsin tasaiset (taulukko 16).

Taulukko 16. Vuosittain rahoitettujen osahankejohtajien määrä sukupuolittain tarkasteltuna.

	2023	2024	2025	yht. lkm	yht. %
Naiset	59	54	58	171	52,8
Miehet	50	46	57	153	47,2

1.3.7. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Suomen Akatemian toiminnassa ja tilinpäätöksessä siirtomenoilla on merkittävä rooli. Siirtomenoihin luetaan yliopistoille, kunnille, muille julkisille yhteisöille, elinkeinoelämälle, kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille maksettavat valtionavut. Suomen Akatemia myöntää valtionavustuksina kilpailullista tutkimusrahoitusta eduskunnan myöntämän valtuuden puitteissa.

Suomen Akatemian tehtävänä on tutkimuksen rahoittaminen tutkimusrahoituksella (momentti 29.40.51, 29.40.54, 29.40.66), joita käytettiin 495,9 miljoonaa euroa vuonna 2025. Tutkimusrahoituksella työskenteli yhteensä 3 368 henkilötyövuotta (3 520 henkilötyövuotta vuonna 2024, kts taulukko 8). Rahoituspäätöksiä tehtiin 5 863 kappaletta (kts taulukko 28).

Kilpailullisen tutkimusrahoituksen rooli ja vaikuttavuus

Akatemian tärkeänä tehtävänä on vertaisarvointiin perustuva kilpailullisen tutkimusrahoituksen myöntäminen. Tällainen tieteen ja tutkimuksen rahoitusjärjestelmä on tyypillinen lähes kaikissa länsimaissa.

Akatemian hallitus päättää Tutkimusrahoituspäätösten perusteet -asiakirjassaan yleiset linjaukset rahoituksen perusteista, hakemuksen arvioinnin periaatteista ja käytössä olevien rahoitusmuotojen sisällöstä. Rahoituspäätöksiä tekevien toimielimien omat linjaukset rahoituspäätösten periaatteista täydentävät hallituksen linjauksia. Kaikki linjaukset ovat julkisia asiakirjoja ja saatavilla Akatemian verkkosivuilta.

Akatemialla on käytössään monipuolinen rahoitusmuotokokonaisuus. Siihen kuuluu rahoitusmuotoja, joissa hakijana on yksittäinen tutkija tai tutkimusryhmä tai niiden muodostama konsortio sekä rahoitusmuotoja, joissa hakijana on tutkimusorganisaatio. Akatemian tavoitteena on kehittää rahoitusmuotojaan jatkuvasti siten, että ne ovat tiedeyhteisön ja yhteiskunnan kannalta mahdollisimman toimivia ja edistävät laadukkaan, vaikuttavan ja uudistuvan tutkimuksen tekemistä. Tutkimusrahoitusprosessista on raportoitu luvussa 1.6.1.

Vuonna 2025 Akatemia avasi 36 hakua ja vastaanotti 8 051 hakemusta (taulukko 17). Eri vuosien hakemuskäärät eivät ole vertailukelpoisia keskenään talvihaun aikataulumuutosten vuoksi. Vuonna 2025 jätettiin sekä talvihaun 2025 että talvihaun 2026 akatemiahanke- ja akatemiattutkijan tehtävähakemukset. Lisäksi vuonna 2025 järjestettiin useita T&K-lisärahoituksen mukaisia temaat-tisia hakuja.

Taulukko 17. Hakujen ja hakemusten määrä haun päättymisvuonna.

Haut ja hakemukset, lkm.	2023	2024	2025
Hakuja yhteensä	35	39	36
Haut	33	35	33
Aiehaut	2	4	3
Hakemuksia yhteensä	1 605	5 214	8 051
Hakemukset	1 544	3 922	7 983
Aiehakemukset	61	1 292	68

Tiedot sisältävät Suomen Akatemian ja strategisen tutkimuksen neuvoston järjestämät haut. Konsortiohakemukset on laskettu osahankkeittain. Hakemuskäärä ei sisällä peruutettuja hakemuksia eikä niitä hakemuksia, joita ei puutteellisinä lähetetty arvioitavaksi (ei tutkita).

Vuoden 2023 hakemusmäärä on poikkeuksellisen pieni, koska silloin ei avattu talvihakua. Vuoden 2025 hakemusmäärä on poikkeuksellisen suuri, koska silloin avattiin kaksi talvihakua. Osa vuonna 2025 jätetyistä hakemuksista on käsittelyssä eikä niistä ole vielä tehty päätöksiä.

1.3.8. Suomen Akatemian tutkimusrahoitus rahoitusmuodoittain 2025

Akatemian vuoden 2025 tutkimusrahoituksesta 52 % kohdistui pitkäjänteisesti uusia rohkeita tutkimusideoita tukevaan tutkimukseen (Kipinä-rahoituskokonaisuus). Huippuosaamista yhteiskunnan käyttöön tukevaan Ahjo-rahoituskokonaisuuteen ohjattiin 23 % rahoituksesta. Yhdessä ratkaisuja yhteiskunnan haasteisiin edistävään Käännöstudiot-rahoituskokonaisuuteen 20 %, ja muuhun rahoitukseen (ml. kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut) kohdennettiin 7 % rahoituksesta. Yhteensä Akatemia myönsi rahoitusta 542,3 miljoonaa euroa vuonna 2025. Strategisen tutkimuksen neuvosto myönsi rahoitusta 49,6 miljoonaa euroa.

Taulukko 18. Suomen Akatemian myöntämä tutkimusrahoitus rahoituskokonaisuuksien ja rahoitusmuotojen mukaan (1 000 €).

Tutkimusrahoituspäätökset rahoitusmuodoittain	2023 €	2023 %	2024 €	2024 %	2025 €	2025 %
Kipinä: Pitkäjänteisesti uusia rohkeita tutkimusideoita	227 131	49,9	235 778	48,3	282 468	52,1
Akatemiahankkeet	122 692	26,9	132 979	27,3	140 623	25,9
Akatemiaprofessorin rahoitus		0,0	4 399	0,9	35 741	6,6
Akatemiatutkijan rahoitus	101 739	22,3	95 268	19,5	103 237	19,0
Kliinisen tutkijan rahoitus	2 699	0,6	3 132	0,6	2 866	0,5
Ahjo: Huippuosaaminen yhteiskunnan käyttöön	110 877	24,3	137 600	28,2	123 334	22,7
Huippuyksikköohjelmat	21 110	4,6	30 000	6,2	32 000	5,9
Lippulaivat	45 869	10,1	55 634	11,4	30 497	5,6
Lippulaiva-alojen kv. yhteistyö	2 130	0,5	9 119	1,9	495	0,1
Tutkimusinfrastruktuurit	32 363	7,1	34 757	7,1	53 919	9,9
EuroHPC ja suurteholaskenta	9 405	2,1	8 090	1,7	6 423	1,2
Käännö: Yhdessä ratkaisuja yhteiskunnan haasteisiin	81 006	17,8	75 542	15,5	107 384	19,8
Yliopistojen profiloitumisen rahoitus	50 000	11,0	50 000	10,3	50 000	9,2
Tutkimuksen hyödyntämisen rahoitus (PoC)	6 876	1,5	10 000	2,1	10 136	1,9
Hyvinvointialueiden T&K-toiminnan ja -yhteistyön vahvistaminen					8 763	1,6
Kliininen tutkimus					10 642	2,0
Suomen metsäbiomassojen tutkimus					6 604	1,2
Tulevaisuuden kestävien energiaratkaisujen tutkimus					10 858	2,0
Liikuntatutkimus			2 450	0,5	2 431	0,4
Kehitystutkimus	2 810	0,6				
ICT 2023 -ohjelma	8 599	1,9				
ERA- ja EU-haut	4 334	1,0	7 411	1,5	4 051	0,7
Muu temaattinen rahoitus*	8 388	1,8	5 681	1,2	3 899	0,7
Muu rahoitus**	36 529	8,0	38 809	8,0	29 142	5,4
Yhteensä	455 542	100,0	487 729	100,0	542 328	100,0

Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoitus (mom. 29.40.54)	55 630		55 471		49 631	
---	---------------	--	---------------	--	---------------	--

* Muu temaattinen rahoitus sisältää Akatemian liikkuvuusrahoituksen, EU:n elpymis- ja palautumistukivälinerahoituksen (RRF) (vuonna 2023) sekä rahoituksen NordForskin yhteisrahoitteisiin ohjelmiin ja Etelämanner-tutkimukseen (vuonna 2024).

** Muu rahoitus sisältää valtiosopimuksiin perustuvat rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille, jäsenmaksut ja hakemusravioin-
nin sekä tutkimusrahoituksen tietojärjestelmien kehitystyöhön.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksen kohdentaminen

Keskeinen TKI-politiikan tavoite Suomessa on nostaa tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot nel-
jän prosentin osuuteen BKT:sta vuoteen 2030 mennessä. Valtion T&K-rahoituksen lisäämisellä ta-
voitellaan lyhyellä aikavälillä sitä, että valtion rahoitus kannustaa kaikkia tutkimus- ja kehittämistoi-
mintaa tekeviä organisaatioita lisäämään voimakkaasti korkeatasoista ja kunnianhimoista T&K-toi-
mintaa Suomessa. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on, että valtion panostukset tuottavat laaja-
alaisesti uutta tietoa ja korkean tason osaamista, innovaatioita sekä ratkaisuja globaaleihin yhteis-
kunnallisiin haasteisiin.

Valtion T&K-lisärahoitus kohdennetaan muun muassa Suomen Akatemian ja Business Finlandin
kautta valtion talousarvioiden ja julkisen talouden suunnitelmien yhteydessä. Vuosina 2024–2025
Akademia myönsi T&K-lisärahoitusta yhteensä 156,5 miljoonaa euroa, josta 101,5 miljoonaa euroa
vuonna 2025.

Taulukko 19. Suomen Akatemian myöntämä T&K-lisärahoitus rahoituskokonaisuuksien ja rahoitusmuotojen mukaan vuosina 2024-2025 (1 000 €).

Tutkimusrahoituspäätökset rahoitusmuodoittain	2024 €	2024 %	2025 €	2025 %
Kipinä: Pitkäjänteisesti uusia rohkeita tutki- musideoita			15 000	14,8
Akatemiahankkeet			7 500	7,4
Akatemiatutkijan rahoitus			7 500	7,4
Ahjo: Huippuosaaminen yhteiskunnan käyttöön	45 000	81,8	50 593	49,6
Lippulaivat	40 000	72,7	30 497	30,0
Tutkimusinfrastruktuurit	5 000	9,1	19 896	19,6
Käännö: Yhdessä ratkaisuja yhteiskunnan haas- teisiin	10 000	18,2	36 145	35,6
Tutkimuksen hyödyntämisen rahoitus (PoC)	10 000	18,2	10 136	10,0

Hyvinvointialueiden T&K-toiminnan ja -yhteistyön vahvistaminen			8 763	8,6
Kliininen tutkimus			10 642	10,5
Suomen metsäbiomassojen tutkimus			6 604	6,5
Yhteensä	55 000	100,0	101 538	100,0

Kipinä-rahoituskokonaisuus: Pitkäjänteisesti uusia rohkeita tutkimusideoita

Tutkimusideoiden vapaaseen kilpailuun perustuvalla rahoituksellaan Akatemia vahvistaa Suomen tieteellistä osaamis pohjaa ja tukee TKI-osaajien määrän kasvattamista. Kipinä-rahoituskokonaisuudella rahoitetaan eri uravaiheissa olevien tutkijoiden johtamien ryhmien monivuotista työskentelyä. Akatemian suurimman rahoituskokonaisuuden avulla turvataan tutkijalähtöisten tutkimusideoiden vapaa kilpailu ja samalla huolehditaan TKI-järjestelmän tieteellisen perustan monipuolisuudesta ja korkealaatuisuudesta. Kipinä-rahoituskokonaisuuteen kuuluvat akatemiahanke, tutkijantehtävät (akatemiaprofessori, akatemiattutkija ja kliininen tutkija) ja tohtorikoulutus akatemiahankkeissa.

Akatemiahankerahoitus. Akatemiahanke rakentuu tieteellisesti laadukkaana ja kunnianhimoisen tutkimussuunnitelman ympärille, jota korkeatasoinen tutkimusryhmä tai tutkimusryhmien konsortio toteuttavat. Akatemiahankkeilla edistetään tutkimuksen laatua, tieteellistä ja muuta vaikuttavuutta, tieteen uudistumista ja monimuotoisuutta. Tavoitteena on kansainvälisesti mahdollisimman korkean tieteellisen tason tutkimus, mahdolliset tieteelliset läpimurrot ja tutkimusyhteistyö parhaiden kansainvälisten ryhmien kanssa.

Talvihuukuun 2025 jätettiin yhteensä 1 926 akatemiahankehakemusta, joista rahoitettiin 285 myöntöprosentin ollessa 14,8 %. Rahoitusta myönnettiin yhteensä 140,6 miljoonaa euroa. Osana rahoitusta toimikunnat tukivat tohtorikoulutusta akatemiahankkeissa yhteensä 45,4 miljoonalla eurolla. Hankkeeseen sisällytetty tohtorikoulutus oli yksi päätöksenteon perusteista tieteellisesti yhtä korkealaatuiseksi arvioitujen hankkeiden kesken.

Akatemiahankerahoituksen vaikuttavuus.

Vuonna 2025 toimikunnat hyväksyivät pääasiassa vuonna 2020 rahoitus kautensa aloittaneiden 205 akatemiahankkeen sekä 18 nuoren tutkijasukupolven akatemiahankkeen loppuraporttia. Akatemiahankkeissa tuotettiin uutta tietoa ja ratkaisuja mm. terveyden, ympäristön, teknologian ja yhteiskunnan haasteisiin. Lääke- ja biotieteissä kehitettiin uusia hoito- ja diagnostiikkaratkaisuja esimerkiksi syövän ja muiden sairauksien hoitoon, ja ympäristö- ja ilmastotutkimuksessa vahvistettiin ymmärrystä ekosysteemien muutoksista ja kestävään energiantuotantoon sekä materiaalikiertoon liittyvistä ratkaisuista. Teknologia- ja materiaalitutkimuksessa edistettiin tekoäly-, kvantti- ja sensoriteknologioiden kehitystä sekä luotiin uusia energiatehokkaita ja biohajoavia materiaaleja. Yhteiskunta- ja humanistisissa tieteissä tuotettiin tutkimustietoa hyvinvoinnin, koulutuksen, ja yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi. Monitieteinen ja kansainvälinen yhteistyö sekä tutkijankoulutus olivat hankkeiden keskeisiä vahvuuksia.

Hankkeissa syntyi yhteensä 3 731 julkaisua (mediaani 16 julkaisua/hanke), joista 63 % oli avoimesti saatavilla; nuoren tutkijasukupolven hankkeissa julkaisutuotos oli erityisen korkea (mediaani 23,5 julkaisua/hanke). Hankeissa valmistui 226 maisteria, 8 lisensiaattia ja 233 tohtoria, ja nuorten tutkijoiden hankkeissa lisäksi 37 maisteria ja 23 tohtoria. Yhteistyö oli laajaa: 63 % hankkeista teki kansainvälistä yhteistyötä, ja yli puolet kumppaneista oli uusia. Tutkijoiden liikkuvuutta kertyi 1 123 kuukautta. Tutkimusinfrastruktuurit olivat keskeisiä erityisesti bio-, terveys- ja ympäristötieteissä, joissa 87 % hankkeista hyödynsi niitä (kokonaisuutena 62 %).

Akatemiatutkijan tehtävän rahoitus. Akatemiatutkijan tehtävä on tarkoitettu urallaan nopeasti edenneiden ja lupaavien nuoren tutkijasukupolven tutkijoiden tukemiseksi. Rahoitus tukee akatemiatutkijan tutkimustyötä siten, että hän voi päteväytyä ja edetä merkittävästi urallaan kohti vaativimpia tutkijantehtäviä sekä vakiinnuttaa asemansa kansallisessa ja kansainvälisessä tutkijayhteisössä. Rahoitusta voi käyttää joustavasti tutkimuksen tarpeiden mukaisesti, muun muassa akatemiatutkijan omaan palkkaan, tutkimusryhmän palkkaamiseen sekä muihin tutkimuskuluihin.

Talvihaussa 2025 jätettiin Akatemiatutkijan tehtävään yhteensä 1022 hakemusta, joista rahoituksen sai 136, myöntöprosentin ollessa 13,3 %. Rahoitusta myönnettiin yhteensä 94,4 miljoonaa euroa.

Akatemiatutkijan tehtävän rahoituksen vaikuttavuus

Vuonna 2025 loppuraporttinsa jätti 69 akatemiatutkijaa, joista pääosa aloitti rahoituskautensa vuonna 2019. Raportoiduissa tuloksissa korostuivat mm. sairauksien mekanismien ymmärtäminen, uudet diagnostiikka- ja geenieditointimenetelmät, ekosysteemien ja ilmastovaikutusten tutkimus, edistyneet tekoäly- ja kvanttiteknologiat sekä yhteiskunnallisten ilmiöiden, kuten koulutuksen, politiikan, maahanmuuton ja syrjinnän, syvällinen analyysi.

Akatemiatutkijat raportoivat 1 496 julkaisua (mediaani 20/tutkija), joista 61 % oli avoimesti saatavilla. Tutkijat edistivät merkittävästi osaamisen kasvua: heidän ohjauksessaan valmistui 112 maisteria, 2 lisensiaattia ja 54 tohtoria. 59 % akatemiatutkijoista teki yhteistyötä ulkomaisten tutkimusorganisaatioiden kanssa, ja 62 % kaikista yhteistyökumppaneista oli uusia. Liikkuvuus oli poikkeuksellisen suurta, eli 88 % tutkijoista vaihtoi tutkimusympäristöä rahoituskautensa aikana. Tutkimusinfrastruktuureja hyödynsi 53 % akatemiatutkijoista.

Kliinisen tutkijan tehtävän rahoitus. Rahoitus tukee kliinistä potilastyötä tekevien lääkäreiden ja muiden tutkijoiden osa-aikaisen tutkimuksen tekemistä potilastyön ohessa. Vuonna 2025 Akatemia sai kliinisen tutkijan tehtävään 44 hakemusta, joista rahoituksen sai kaksitoista tutkijaa myöntöprosentin ollessa 27,3 %. Rahoitusta myönnettiin yhteensä 2,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 kliinisen tutkijan rahoitushaku järjestettiin viimeisen kerran. Seuraavasta vuodesta alkaen kliinisen tutkijan rahoitus on yhdistetty uudistettuun kliinisen tutkimuksen rahoitushakuun.

Kliinisen tutkijan tehtävän rahoituksen vaikuttavuus

Vuonna 2025 hyväksyttiin pääasiassa vuonna 2020 kautensa aloittaneen 13 kliinisen tutkijan loppuraporttia. Heidän hankkeissaan syntyi merkittävää uutta tietoa sairauksien mekanismeista, diagnostiikasta ja hoidosta – muun muassa kuolon, sydänvikojen, raskausdiabeteksen, MS-taudin, harvinaissairauksien ja kudoshapetuksen tutkimuksessa. Tutkimuksissa kehitettiin uusia biomarkkereita ja kuvantamismenetelmiä, tunnistettiin geneettisiä riskitekijöitä ja löydettiin lupaavia lääkeaihoita, joista yksi eteni kohti kaupallistamista.

Kliiniset tutkijat raportoivat yhteensä 241 julkaisua (mediaani 14/hanke), joista 62 % oli avoimesti saatavilla. Heidän ohjauksessaan valmistui 15 tohtoria, 3 maisteria ja 2 lisensiaattia. 48 % teki yhteistyötä ulkomaisten tutkimusorganisaatioiden kanssa, ja yhteistyökumppaneista 55 % oli uusia. Liikkuvuutta kertyi 55 kuukauden edestä, ja 31 % tutkijoista hyödynsi tutkimusinfrastruktuureja.

Akatemiaprofessorin tehtävän rahoitus. Uudistettu akatemiaprofessorin tehtävän rahoitushaku järjestettiin vuonna 2025. Rahoituksen tavoitteena on tukea oman alansa kansainvälisessä kärjessä olevia tutkijoita uudistamaan tiedettä ja saavuttamaan tieteellisiä läpimurtoja ja ratkaisuja yhteiskunnan hyväksi sekä vahvistamaan alansa osaamisen tasoa Suomessa. Lisäksi tavoitteena on, että rahoituksen saaneen akatemiaprofessorin kilpailukyky EU-rahoituksen ja muun kansainvälisen tutkimusrahoituksen hakemiseen vahvistuu.

Akatemia sai Akatemiaprofessorin tehtävään 244 hakemusta, joista 56 eteni paneeliarviointiin. Akatemian yleisjaosto valitsi 15 akatemiaprofessoria kaudelle 2026–2031. Rahoitusta myönnettiin 35,7 miljoonaa euroa. Kaikista saaduista hakemuksista voitiin rahoittaa vain 6 %.

Naisten osuus akatemiaprofessorin tehtävän hakijoista ja rahoituksen saaneista kasvoi merkittävästi edellisestä hausta. Hakijoista naisia oli 34 %, kun edellisessä haussa vuonna 2019 naisia oli 27 % hakijoista. Jatkoon edenneistä hakijoista naisia oli 41 % (2019: 29 %) ja kaikista rahoitetuista naisia oli 47 % (2019: 30 %).

Ahjo-rahoituskokonaisuus: Huippuosaaminen yhteiskunnan käyttöön

Ahjo-rahoituksen tavoitteena on vahvistaa ja levittää tieteellisen osaamisen kansainvälisesti kilpailukykyisimpiä kärkiä Suomessa ja huolehtia niiden kehittymisestä kansainvälisesti entistä houkuttelevammiksi keskittymiksi. Tavoitteena on myös vahvistaa tutkimusinfrastruktuurien merkitystä korkeatasoisen ja vaikuttavan tutkimuksen perustana. Ahjo-rahoituskokonaisuuteen kuuluvat lippulaivat, huippuyksiköt ja tutkimusinfrastruktuurit sekä tulevaisuuden laskentaekosysteemin kehittämistä tukeva suurteholaskennan rahoitus.

Lippulaivaohjelma. Lippulaivaohjelma tukee korkeatasoista tutkimusta ja siitä kumpuavaa laajaa taloudellista ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Lippulaivoissa yhdistyvät vahva yhteistyö elinkeinoelämän ja muun yhteiskunnan kanssa, muuntautumiskyky sekä taustaorganisaatioiden vahva sitoutuminen.

Lippulaivaohjelmaan kuuluu kaikkiaan 14 lippulaivaa:

- 6 lippulaivaa, rahoituskausi 2018–2026
- 4 lippulaivaa, rahoituskausi 2020–2028
- 4 lippulaivaa, rahoituskausi 2024–2031

Vuonna 2025 tehtiin jatkorahoituspäätökset lippulaivaohjelman 1. ja 2. hausta vuosina 2018 ja 2019 rahoitetuille lippulaivoille. Akatemian yleisjaosto myönsi rahoitusta tähän tarkoitukseen yhteensä 14,4 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi lippulaivaohjelman 3. haun lippulaivoille Akatemian tutkimuksen hyödyntämisen jaosto myönsi yhteensä 16,1 miljoonaa euroa jatkorahoitukseen. Lippulaivaohjelman tähänastinen kokonaisrahoitus on 254,0 miljoonaa euroa.

Lippulaivarahoituksen vaikuttavuus.

Vuonna 2025 toteutettiin bibliometrinen analyysi kymmenen ensimmäisen lippulaivan julkaisutoiminnasta vuosina 2018–2024. Analyysi osoitti, että lippulaivat julkaisevat merkittävän osan Suomen tieteellisistä julkaisuista. Niiden osuus Suomen kaikista Web of Science -indeksoiduista vertaisarvioituista julkaisuista vuosina oli 2018–2024 keskimäärin 11 %, ja vuodesta 2020 lähtien yli 12 %.

Lippulaivat nostavat selvästi Suomen kansallisia vaikuttavuusmittareita. Lippulaivojen julkaisut ylittävät systemaattisesti globaalin keskiarvon (1,0) kaikissa mittareissa: suhteellisessa viittausindeksissä (1,31) sekä Top 10 (1,27) ja Top 1 (1,52) -indekseissä.

Yhteisjulkaisut ovat merkittävä osa lippulaivojen julkaisutoimintaa, ja niillä onkin korkeampi yhteisjulkaisujen osuus kuin Suomessa keskimäärin. Esimerkiksi lippulaivojen julkaisuista 7,9 % on yhteisjulkaisuja kotimaisten yritysten kanssa, kun koko Suomen yritysyhteistyössä tehtyjen julkaisujen osuus on 5,2 %. Ilman lippulaivojen julkaisuja tämä osuus olisi vain 4,9 %.

Helsingissä marraskuussa 2025 järjestetty Lippulaivatapahtuma esitteli lippulaivojen tutkimusta, kansainvälisiä verkostoja sekä yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja innovaatioita, jotka vahvistavat Suomen asemaa globaalina osaajamaana.

Lippulaivat tekevät kansainvälisesti vaikuttavaa tutkimusta mm. 6G-teknologioiden, fotonikan, immunologian, kvanttiteknologian, metsätieteiden, koulutuksen ja sosiaalisen hyvinvoinnin aloilla. Lippulaivat tuottavat tuhansia vertaisarvioituja julkaisuja, uusia ERC-hankkeita ja rohkeita tieteellisiä avauksia.

Lippulaivat toimivat laajassa yhteistyössä satojen tutkimuslaitosten, yliopistojen ja yritysten kanssa: EU:ssa, USA:ssa, Aasiassa, Australiassa ja Latinalaisessa Amerikassa. Useat lippulaivat vaikuttavat eurooppalaisiin ja globaaleihin tiekarttoihin, esim. 6G, ilmasto, kvanttiteknologiat.

Tulokset näkyvät myös politiikkasuosituksina, uusina palveluina ja ratkaisuinä esimerkiksi koulutukseen, metsävarojen hallintaan, terveyteen ja ilmastonmuutokseen.

Esimerkiksi INVESTin KiVa Koulu® ja Voimaperheet® tavoittavat suuren osan suomalaisista; 6G Flagship ja ACCC vaikuttavat EU-sääntelyyn; EDUCA muokkaa esi- ja perusopetuksen tulevaisuutta.

Lippulaivat ovat synnyttäneet kymmeniä startupeja ja satoja patentteja sekä vahvistaneet yritysekosysteemejä. Esimerkiksi InFLAMES, FinnCERES, GeneCellNano ja iCAN ovat kehittäneet lääkkeitä, diagnostisia menetelmiä, biomateriaaleja ja geenihoidoja, kun taas PREIN ja 6G Flagship tuottavat uusia teknologioita teollisuuden käyttöön.

Lippulaivojen tutkimusryhmät tekevät yhteistyötä Business Finlandin rahoittamien veturiekosysteemien kanssa, mikä tukee kansallisen TKI-järjestelmän strategista kehittämistä. Suomen Akatemian tavoitteena on yhdessä Business Finlandin kanssa systematisoida ja syventää vuorovaikutusta niin, että tutkimus-, yritys- ja innovaatioekosysteemien yhteisvaikutus tukee entistä vahvemmin Suomen pitkän aikavälin kilpailukykyä.

Tutkimuksen huippuyksiköt. Huippuyksikkö on tutkimusyhteisö, joka on saavuttamassa oman alansa kansainvälisen parhaimmiston tai on jo sen saavuttanut. Huippuyksikköohjelman tavoitteena on tukea erityisen korkeatasoista tieteellistä tutkimusta, joka uudistaa tiedettä ja jonka tuloksilla on hyvin laaja-alaista vaikuttavuutta. Huippuyksikön kahdeksan vuotta kestävä kausi ja kaantuu kahteen osaan (5v+3v). Huippuyksiköitä rahoittavat Akatemian lisäksi isäntäorganisaatioina toimivat yliopistot ja tutkimuslaitokset, minkä lisäksi huippuyksiköt saavat rahoitusta myös muista lähteistä.

Vuonna 2025 huippuyksikköohjelmissa oli yhteensä 34 huippuyksikköä

- 12 huippuyksikköä huippuyksikköohjelmassa 2018–2025
- 11 huippuyksikköä huippuyksikköohjelmassa 2022–2029
- 11 huippuyksikköä valittiin huippuyksikköohjelmaan 2026–2033

Vuonna 2025 huippuyksikköohjelman 2026–2033 kaksivaiheiseen hakuun saapui 188 aiehakemusta, joista kutsuttiin arvioinnin perusteella 34 haun toiseen vaiheeseen. Akatemian yleisjaosto valitsi 11 uutta huippuyksikköä ja myönsi rahoitusta 32 miljoonaa euroa huippuyksikköjen kolmelle ensimmäiselle vuodelle.

Vuonna 2025 käynnistyi huippuyksikköohjelman 2022–2029 jatkokauden haun valmistelu ja haku toteutetaan vuoden 2026 aikana. Akatemia arvioi huippuyksikköiden edistymistä neljän ensimmäisen vuoden aikana loppukauden rahoituksen määrittämiseksi. Jatkokauden rahoituspäätöksiä valmisteltaessa otetaan huomioon myös yksikön suunnitelma EU-rahoituksen hakemiseksi. Tällä pyritään vastaamaan tavoitteeseen kaksinkertaistaa Suomeen ohjautuva EU:n T&K-rahoitus.

Vuoden 2025 aikana Akatemia on sopeuttanut toimintaansa organisaation aiempaa niukempiin henkilöstöresursseihin. Tästä syystä mm huippuyksikköohjelman 2026–2033 yksiköiden ja niiden suorituspaikkojen kanssa käytävistä rahoitusneuvotteluista luovuttiin ja huippuyksikköohjelman 2022–2029 jatkokauden haun suunniteltua arviointia kevennettiin.

Huippuyksikköohjelmassa järjestettiin vuonna 2025 vuosiseminaari, joka toi yhteen päättyvän 2018–25-ohjelman, puolivälissään olevan 2022–29 -ohjelman sekä aloittamassa olevan 2026–33 -ohjelman huippuyksiköt. Seminaarin keskeisenä aiheena oli huippuyksiköiden vaikuttavuus.

Tutkimusinfrastruktuurirahoitus ja -toiminta. Akatemiassa toimivan tutkimusinfrastruktuurikomitean (TIK) tehtävänä on seurata ja kehittää kansallista ja kansainvälistä tutkimusinfrastruktuuri-toimintaa. Vuosi 2025 oli TIK:n viimeinen toimintavuosi. TIK:n toiminnot siirtyvät vuoden 2026 alussa toimintansa käynnistävälle tutkimusinfrastruktuuritoimikunnalle.

Vuonna 2025 tutkimusinfrastruktuurikomitea (TIK) rahoitti tutkimusinfrastruktuureja hakujen kautta yhteensä 39,0 miljoonalla eurolla. TIK rahoitti tiekartan tutkimusinfrastruktuureja 35,3 miljoonalla eurolla. Tämä osuus oli jälkimmäinen osa joulukuussa 2024 tehtyjen 21 tiekartalle valitun infrastruktuurin rahoituksesta. Lisäksi TIK kohdensi 1,0 miljoonaa euroa kansainvälisten tutkimusinfrastruktuurien jäsenmaksuihin vuosina 2025-2026.

Tammikuussa 2025 TIK valitsi tiekartalle valittujen infrastruktuurien joukosta kuusi majakkainfrastruktuuria. Majakat ovat parhaiten tiekarttahaussa menestyneitä ja majakkatunnusmerkit täyttäviä tutkimusinfrastruktuureita, jotka ovat edelläkävijöitä kaikilla infrastruktuurien keskeisillä osa-alueilla, kuten palveluiden tarjoamisessa, vaikuttavuudessa, toiminnallisuudessa ja yhteiskäyttöisyydessä. Lisäksi rahoitusta myönnettiin kutsuhaun kautta 2,7 miljoonaa euroa Suomen isännöimien ICOS-ERICin ja ACTRIS-ERICin päämajatoimintoihin. Kutsuhaun kautta myönnettiin myös FAIR-tutkimusinfrastruktuuriin 1,0 miljoonaa euroa kattamaan niitä suomalaisten tutkimusorganisaatioiden velvoitteita, jotka liittyvät FAIR-tutkimusinfrastruktuurin rakentamiseen kansainvälisessä yhteistyössä.

Taulukko 20. Tutkimusinfrastruktuurikomitean rahoituspäätökset vuonna 2025.

Rahoitus	Rahoitettu tutkimusinfrastruktuuri (lkm)	Rahoitus (1 000 €)
FIRI24 (tiekarttahaku)	11	35 280
ICOS-ERIC ja ACTRIS-ERIC päämajatoiminnot	2	2 685
FAIR-tutkimusinfrastruktuuri	1	1 057
Kansainvälisten tutkimusinfrastruktuurien jäsenmaksut 2025 - 2026	12	1 035

Temaattiset tutkimusinfrastruktuurit. Rahoitushaun tavoitteena on edistää alueellista elinvoimaisuutta ja kunnianhimoista T&K-toimintaa suuntaamalla tutkimusinfrastrukturirahoitusta korkeatasoista soveltavaa tutkimusta tekeville tutkimusorganisaatioille, kuten ammattikorkeakouluille. Rahoitus kohdistuu alueellisesti merkittävien paikallisten tutkimusinfrastruktuurien rakentamiseen ja päivittämiseen.

Rahoitusta haki 55 tutkimusinfrastruktuuria (92 osahanketta). Hakemukset arvioitiin paneelissa, joka koostui sekä kansainvälisistä että kansallisista asiantuntijoista. Hakemuservioinnin kriteereinä olivat tutkimusinfrastruktuurin alueellinen merkittävyys, T&K-toiminnan laatu, toimintasuunnitelman toteuttamiskelpoisuus ja tutkimusinfrastruktuurin operatiivinen toiminta.

Akatemian tutkimuksen hyödyntämisen jaosto myönsi rahoitusta kymmenelle tutkimusinfrastruktuurille (18 osahanketta) yhteensä 14,9 miljoonaa euroa. Rahoituksen saajina on 9 yliopiston, 6 ammattikorkeakoulun ja 2 valtiollisen tutkimuslaitoksen johtamaa osahanketta. Puolet rahoituista tutkimusinfrastruktuureista oli konsortiomuotoisia.

Suurteholaskenta 2025. Suurteholaskennan kansainvälisen yhteistyön erityisrahoituksen tavoitteena on tukea monipuolisen tulevaisuuden laskentaekosysteemin kehittymistä sekä siihen liittyvän osaamisen laajentamista sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Rahoituksella tuetaan suomalaisten tutkijoiden kansainvälistä tutkimusyhteistyötä, jossa hyödynnetään Euroopan suurteholaskennan yhteisyrityksen (EuroHPC)- tai Large Unified Modern Infrastructure (LUMI)-suurteholaskentaresursseja. Kansainvälinen tutkimusyhteistyö perustuu Suomen suurteholaskennan alalla solmimiin strategisiin kumppanuuksiin ja sitä tehdään rahoitetuissa hankkeissa yhteistyössä seuraavissa osavaltioissa, organisaatioissa tai maissa toimivien tutkijoiden kanssa: Yhdysvaltain Texasin ja Coloradon osavaltiot, Yhdysvaltain liittohallituksen alainen ilmailu- ja avaruushallintovirasto NASA), Japani tai Kanada.

Kolmatta kertaa järjestettyyn hakuun jätettiin 71 hakemusta (100 osahanketta), joista Akatemian yleisjaosto päätti rahoittaa 12 hakemusta (16 osahanketta) yhteensä 6,42 miljoonalla eurolla.

Käännö-rahoituskokonaisuus: Yhdessä ratkaisuja yhteiskunnan haasteisiin

Käännö-rahoitus edistää tutkitun tiedon hyödyntämistä ja vaikuttavuutta. Rahoitusta kohdennetaan temaattisesti valtioneuvoston päätöksillä osoitettuihin tarkoituksiin sekä Akatemian omien valintojen perusteella vahvistamaan tutkitun tiedon vaikuttavuutta. Luonteeltaan temaattisia ovat myös monet kansainvälisessä rahoittajayhteistyössä toteutettavat rahoitushaut. Käännö-rahoituskokonaisuuteen kuuluvat tutkimuksen hyödyntämisen rahoitus, akatemiaohjelmat, suunnatut akatemiahankkeet, kansainvälinen rahoitusyhteistyö ja yliopistojen profiloitumisen rahoitus.

Ideat ratkaisuksi - tutkimuksen hyödyntämisen rahoitus (PoC). Rahoituksella tuetaan Akatemian ja strategisen tutkimuksen neuvoston jo rahoittaman tutkimuksen tulosten monipuolista hyödyntämistä ja vahvistetaan siirtymistä tutkimuksesta kohti taloudellista tai muuta yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Vuoden 2025 rahoitushaku suunnattiin hankejohtajille, joiden aiemmin saama rahoitus päättyi vuonna 2025 ja jotka olivat saaneet rahoituksen seuraavista Akatemian rahoitusmuodoista: akatemiaturkijan tehtävä, kliininen turkija, akatemiahanke, suunnattu akatemiahanke, akatemiaohjelma, strategisen tutkimuksen ohjelma tai Akatemian kautta myönnetty kansainvälinen hankerahoitus.

Hakuun jätettiin yhteensä 124 hakemusta (158 osahanketta). Akatemian tutkimuksen hyödyntämisen jaosto päätti rahoittaa 28 kaksivuotista hanketta (44 osahanketta) yhteensä 10,1 miljoonalla eurolla. Hankkeissa kehitetään työkaluja, menetelmiä ja laitteita, jotka tukevat muun muassa sairauksien hoitoa ja diagnostiikkaa, oikeudenmukaisemman ja tasa-arvoisemman yhteiskunnan rakentamista sekä korkean teknologian sovellusten kehittämistä.

Tutkimuksen hyödyntämisen rahoituksen vaikuttavuus. Akatemia järjesti kesäkuussa 2025 tilaisuuden, jossa ensimmäiset, vuonna 2024 aloittaneet tutkimuksen hyödyntämisen rahoituksen PoC-hankkeet jakoivat kokemuksiaan toisilleen ja myöhemmin rahoitetuille PoC -hankkeille tapausesimerkein. Rahoitetut PEGASUS-, VFSP-WASE- ja UroScout-hankkeet havainnollistivat PoC-rahoituksen monipuolista vaikutusta kulttuuriin, turvallisuuteen, ilmastonmuutoksen torjuntaan ja terveydenhuoltoon.

Vuonna 2024 aloittaneille hankkeille suunnatussa seurantakyselyssä suurin osa raportoi edistyneensä testausvaiheeseen tai tuotosten käyttöönottoon, ja lähes 70 % oli aloittanut yhteistyön uusien kumppanien kanssa. Lisäksi 92 % hankkeista oli hakenut tai saanut lisärahoitusta, etenkin säätiöiltä ja EU-lähteistä. Hankkeet arvioivat vaikuttavuuspotentiaaliaan yleisesti korkeaksi: lähes 70 % hankkeista arvioi omaavansa korkean tai läpimurtopotentiaalin. Vaikutusten odotetaan näkyvän erityisesti keskipitkällä aikavälillä (3–10 vuotta).

Tulevaisuuden kestävien energiaratkaisujen haku. Tulevaisuuden kestävien energiaratkaisujen tutkimuksen rahoitus toteutettiin osana Suomen Akatemian ja Business Finlandin yhteistyötä. Haku asetui Akatemian Climate-Synergy -ohjelman alle ja muotoiltiin temaattisesti rinnakkaiseksi Business Finlandin Flexible Energy Systems -ohjelman kanssa.

Rahoitushaku rakentui uusiutuvien ja päästöttömien energiaratkaisujen kokonaisvaltaisen ja systeemisen tarkastelun ympärille, jossa hiilikädenjäljen kasvattaminen on ratkaisujen keskiössä. Haun tavoitteena oli tukea edistyksellistä energiatutkimusta ja laaja-alaista vaikuttavuutta, rahoittamalla monitieteisiä konsortiomuotoisia hankkeita.

Hakuun saapui 48 hakemusta, joista Akatemian temaattisen tutkimuksen jaosto päätti rahoittaa yksitoista nelivuotista konsortiota yhteensä 10,9 miljoonalla eurolla.

Suomen metsäbiomassojen tutkimushaku. Rahoituksella edistetään innovatiivisia ja kestäviä ratkaisuja metsäbiomassojen monipuoliseen hyödyntämiseen. Tavoitteena on vahvistaa tutkimusyhteistyötä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän välillä sekä tukea biotalouden kestävää kasvua hiilinielujen turvaamisen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ehdoilla.

Suomen metsäbiomassojen tutkimushakuun jätettiin 47 konsortiohakemusta (125 osahanketta), joista temaattisen tutkimuksen jaosto päätti rahoittaa seitsemän nelivuotista konsortiota (19 osahanketta) yhteensä 6,6 miljoonalla eurolla. Hankkeet ovat osa Ilmastonmuutoksen ja hiilineutraaliuden tutkimuksen akatemiaohjelmaa (Climate-Synergy).

Hyvinvointialueiden T&K-toiminnan ja yhteistyön vahvistamisen haku. Hyvinvointialueiden T&K-toiminnan vahvistamisen rahoituksella vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueiden ja alueiden muiden tutkimustoimijoiden välistä yhteistyötä uudistetuissa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän rakenteissa.

Rahoitus käytetään tuloksiltaan julkiseen T&K-toimintaan ja vähintään kolmen osapuolen konsortioille. Yliopistollista sairaalaa ylläpitävä hyvinvointialue toimii konsortion johtajana ja sen lisäksi konsortion osapuolina tuli olla toinen hyvinvointialue sekä yliopisto, ammattikorkeakoulu tai valtion tutkimuslaitos. Näiden lisäksi konsortiota saattoi vahvistaa tekemällä yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa esim. järjestöt, kunnat ja yritykset.

Yhteistyöalueiden hakemusten enimmäismäärä oli rajattu yhteensä 46 hakemukseen. Hakuun jätettiin 46 konsortiohakemusta (180 osahanketta). Akatemian temaattisen tutkimuksen jaosto

päätti rahoittaa 11 konsortiohanketta (45 osahanketta) 8,8 miljoonalla eurolla. Kaikille yhteistyöalueille myönnettiin rahoitusta ja hankkeet kattoivat laajasti sosiaali- ja terveydenhuollon eri aloja.

Kliinisen tutkimuksen haku 2025. Valtioneuvosto kohdensi pysyvästi T&K-lisärahoitusta Akatemialle 10 miljoonaa euroa kliinisen tutkimuksen vahvistamiseen. Kliinisen tutkimuksen haulla vahvistetaan kliinistä tutkimusta tuottamaan uutta tutkimustietoa sosiaali- ja terveydenhuoltoon, sairauksien hoitoon, diagnostiikkaan, ennalta ehkäisyyn tai kaupalliseen toimintaan. Rahoitusta saivat hakea tutkimusryhmien muodostamat konsortiot, joiden johtaja oli hyvinvointialueelta ja konsortioiden osahankkeiden johtajat tutkimusorganisaatioista.

Kliinisen tutkimuksen hakuun jätettiin 81 konsortiohakemusta (246 osahanketta), joista Akatemian temaattisen tutkimuksen jaosto päätti rahoittaa 11 konsortiota (33 osahanketta) yhteensä 10,6 miljoonalla eurolla.

Kliinisen tutkimuksen haku avattiin ensimmäistä kertaa vuonna 2025. Haun jälkeen käynnistettiin kliiniseen tutkimukseen kohdistuvien rahoitusmuotojen uudistaminen ja tutkijayhteisöä osallistettiin uudistustyöhön sidosryhmäkeskusteluilla. Uudistuksessa päätettiin yhdistää aiempi kliinisen tutkijan tehtävän haku ja tuore kliinisen tutkimuksen haku. Molempien hakujen tärkeimmät tavoitteet säilytetään yhdistetyssä vuonna 2026 toteutettavassa haussa. Rahoituksella vahvistetaan kliinistä tutkimusta yleisesti ja edistetään kohdennetusti kliinistä tutkijanuraa. Tavoitteen toteutuminen edellyttää yhteistyötä, joten haussa edellytetään vähintään kolmen osapuolen konsortiota, ja kliinistä potilastyötä osa-aikaisesti tekevän tulee olla yksi konsortion osapuoli. Uudistettu kliinisen tutkimuksen haku on suunniteltu avattavaksi joka toinen vuosi, mikä mahdollistaa kahden vuoden valtuuden käyttämisen haun rahoittamiseen. Vuoden 2026 hakua rahoitetaan 25 miljoonalla eurolla.

Yliopistojen profiloitumisen tukeminen kilpaillulla rahoituksella. Rahoituksella tuetaan ja nopeutetaan yliopistojen strategioiden mukaista profiloitumista tutkimuksen laadun kehittämiseksi. Vuoden 2025 rahoituskierröksellä (Profi 9) tuetaan ulkomailta rekrytoitavien huippuosaajien palkkaamista suomalaisiin yliopistoihin Akatemian jo aiemmin rahoittamille profiloitumisalueille. Akademia on varannut haussa menestyneiden rekrytointisuunnitelmien rahoittamiseen yhteensä 50 miljoonaa euroa, mikä tekee siitä kansainvälisesti merkittävän rahoituskokonaisuuden.

Profi 9 -haun ensimmäisessä vaiheessa yliopistot esittivät suunnitelmat siitä, miten ulkomailta tehtävät rekrytoinnit vahvistavat valittuja tutkimusalueita. Hakuun jätetyistä kolmestatoista hakemuksesta yksitoista eteni toiseen vaiheeseen, jonka rahoituspäätökset tehdään kahdessa erässä,

tammikuussa ja kesäkuussa 2026. Yksittäinen Akatemian rahoituspäätös on 2,5 milj. euroa toteutunutta rekrytointia kohden viideksi vuodeksi. Rahoitus on tarkoitettu kansainvälisen tutkijan ja hänen tutkimusryhmänsä palkkaukseen sekä muihin tutkimuskuluihin.

Kansainväliset haut: Tutkijoiden kansainvälinen liikkuvuus, ERA-haut ja haut Euroopan ulkopuolisten maiden kanssa. Lisää hauista Akatemian kansainvälistä toimintaa kuvaavassa luvussa 1.3.4.

Akatemiaohjelmat. Akatemiaohjelmat edistävät rahoituksellaan ja ohjelmatoiminnallaan korkeatasoista, uudistuvaa ja vaikuttavaa tutkimusta sekä kansainvälistä että kansallista tutkimusyhteistyötä. Vuonna 2025 Akatemia rahoitti viittä akatemiaohjelmaa:

- BioFuture2025 (2017–2025)
- Ilmastonmuutoksen ja hiilineutraaliuden tutkimuksen akatemiaohjelma (Climate-Synergy)
- Kehitystutkimus DEVELOP2
- Kriittiset materiaalit kaupunkien kiertotaloudessa Romulus 2022–2025
- Liikuntatutkimus ACTIVE

Biofuture2025-akatemiaohjelma (2017–2025). Akatemia arvioi BioFuture2025-akatemiaohjelman vaikutuksia kyselytutkimuksen, loppuraporttien ja bibliometrisen analyysin avulla. Ohjelma rahoitti 21 hanketta yhteensä 13,8 miljoonalla eurolla edistään biotalouden tutkimusta, osaamista ja tulosten hyödyntämistä. Ohjelman tuloksia sovelletaan muun muassa puunjalostuksessa, metsäanalyyseissa ja biotalouden päätöksenteossa. Hankkeet tekivät yhteistyötä yli 50 yrityksen ja 82 kansainvälisen kumppanin kanssa sekä tuottivat 384 vertaisarvioitua julkaisua, joilla on 68 % maailman keskiarvoa enemmän viittauksia.

Ohjelman hankkeet ovat julkaisseet yhteensä 22 politiikkasuositusta ja tuloksia on hyödynnetty Suomen ja EU:n biotalousstrategioissa. Ohjelma on poikinnut jatkohankkeita, kuten kaksi Akatemian lippulaivaa (FinnCERES ja DIWA), huippuyksikön (LIBER) sekä useita EU-, Business Finland- ja yritysrahoitteisia projekteja. Ohjelmasta valmistui 66 tohtoria ja 18 maisteria, mikä vahvistaa biotalouden osaamista ja innovaatioiden edellytyksiä.

Osana Climate-Synergy -ohjelmaa järjestettiin kaksi hakua: Metsäbiomassojen hyödyntämisen rahoitus ja Tulevaisuuden kestävien energiaratkaisuiden tutkimuksen rahoitus (ks. yllä).

DEVELOP2-akatemiaohjelmassa vuonna 2025 järjestettyjen tapahtumien, koulutuksen ja muiden ohjelmanpalveluiden avulla tutkijat saivat tukea viestintä-, vaikuttamis- sekä yhteiskehittämistaitojensa vahvistamiseen. DEVELOP2-ohjelma järjesti tutkijoilleen politiikkasuosituskoulutusta, osallistui kolmen hankkeen voimin yhteispohjoismaiseen kehitystutkimuksen konferenssiin paneelilla Fostering social justice, and cultivating collaborations in DEVELOP2 research programme, ja jatkoi vuorovaikutusta opetushallituksen Higher Education Partnership -ohjelman kanssa. DEVELOP2-ohjelman vuosikokouksen yhteydessä kohdemaissa toimivat tutkimuskumppanit kertoivat näkemyksiään meneillään olevien DEVELOP2-tutkimushankkeiden paikallisesta edistymisestä ja vaikuttavuudesta sekä hyvistä yhteistyökäytännöistä ja arkityön haasteista.

DEVELOP1-ohjelman loppuarviointi edistyi vuoden 2025 aikana ja loppuraportti ilmestyy vuoden 2026 aikana.

Kriittiset materiaalit kaupunkien kiertotaloudessa (Romulus) -akatemiaohjelman (2022-2025) vaikuttavuus. Romulus-ohjelma järjesti marraskuussa tutkijaseminaarin Kokkolassa. Seminaarissa hankkeiden tutkijat esittelivät työnsä tuloksia ja tutustuivat Kokkola Industrial Parkin (KIP) toimintaan.

Tilaisuuden yhteydessä järjestetyssä työpajassa arvioitiin ohjelman tavoitteiden toteutumista itsearviointiin perustuen. Oman arvionsa mukaan hankkeet ovat edistäneet kiertotaloutta, kriittisten materiaalien hallintaa ja kaupunkien vihreää siirtymää. Keskeisiä saavutuksia ovat uudet poikkitieteelliset ratkaisut materiaalivirtojen hallintaan, akkujen ja aurinkopaneelien kierrätyksen parantamiseen sekä innovatiiviset materiaalikehitykset, kuten säteilykestävät materiaalit ja hiilidioksidin talteenotto magnesiumin avulla.

Ohjelma on vahvistanut yhteistyötä tutkimuksen, teollisuuden ja julkisen sektorin välillä sekä tuonut tutkimusta lähemmäksi käytäntöä proof-of-concept-ratkaisujen ja TRL-tason nousujen kautta. Työpaja osoitti, että hankkeet ovat synnyttäneet uusia EU- ja Business Finland -hakemuksia, laajentaneet kansainvälisiä verkostoja ja edistäneet kiertotalouden innovaatioekosysteemejä. Tuloksia hyödynnetään kaupunkien kiertotalouden kehittämisessä ja kaupallistamisessa.

Liikuntatutkimuksen ACTIVE-akatemiaohjelma jatkaa yhteistyötä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa liikuntatutkimuksen rahoittamisessa ja toiminnan kehittämisessä. Ohjelman tavoitteena on edistää vaikuttavuutta, vastuullisuutta ja kestävää kehitystä liikuntatutkimuksessa, joka kohdistuu eri väestöryhmiin ja liikunta- ja urheilumuotoihin niin harrastaja- kuin kilpatasollakin. Lisäksi tavoitteena on osaamisen ja monitahoisen yhteistyön vahvistaminen liikuntatutkimuksessa. Järjestyksessään toisessa ACTIVE-haussa rahoitettiin vuonna 2025 viisi tutkimushanketta yhteensä 2,4 miljoonalla eurolla.

ACTIVE-akatemiaohjelman vuosiseminaari järjestettiin Liikuntatieteen päivien yhteydessä Jyväskylässä, mikä mahdollisti sekä ACTIVE-ohjelman vuoden 2025 haussa rahoitettujen uusien tutkimushankkeiden esittäytymisen laajemmalle tutkijayhteisölle ja muille sidosryhmille.

EU:n elpymis- ja palautumistukivälinerahoitus, RRF. Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRP) osalta vuonna 2025 käynnissä oli edelleen kolme toimenpidekokonaisuutta:

- P3C3I2 Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen
- P3C3I5 Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Paikalliset tutkimusinfrastruktuurit
- P3C3I6 Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Kansalliset tutkimusinfrastruktuurit.

Kokonaisuudet käsittävät 172 osahanketta ja 54 konsortiota. Akatemian kautta on investoitu RRF-hankkeisiin yhteensä 89 miljoonaa euroa. Rahoituksella edistetään hiilineutraalisuutta, ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä digitaalisuuden tutkimusta laajasti eri tutkimusaloilla ja alueilla. Kaikki hankkeet noudattavat DNSH-periaatetta (Do No Significant Harm) teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisesti sekä täyttävät EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön vaatimukset.

RRF-rahoituksen vaikuttavuus. Vuonna 2025 noin puolet vihreän siirtymän avainalojen hankkeista ja kansallisista tutkimusinfrastruktuuri-hankkeista oli yhä käynnissä, samoin kuin kaikki paikalliset tutkimusinfrastruktuurihankkeet. Vuoden 2024 lopussa päättyneiden hankkeiden loppuraportit ja tilintarkastajien lausunnot toimitettiin Akatemiaan alkuvuodesta 2025. Akatemian RRF-tiimi tarkasti raportit ja analysoi raportoidut tulokset, ja päättyneiden hankkeiden tuloksista koottu laaja yhteenvetoraportti julkaistiin syyskuussa Akatemian verkkosivuilla.

Päättyneiden hankkeiden tulokset osoittavat Akatemian RRF-ohjelman olevan erittäin vaikuttava: lähes 800 julkaisua ja 58 uutta tutkintoa vahvistavat merkittävästi kansallista TKI-osaamista. Tieteellisten tulosten lisäksi hankkeet ovat tuottaneet aineettomia oikeuksia ja keksintöilmoituksia, jotka luovat pohjaa kaupallisille innovaatioille erityisesti kiertotalouden, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja tekoälyn aloilla.

Onnistumisen ytimessä on laaja-alainen yhteistyö yritysten, viranomaisten ja Akatemian rahoittamien tutkimuksen lippulaivojen ja huippuyksiköiden kanssa. Tämä varmistaa tutkimustiedon hyödyntämisen laajasti yhteiskunnassa. Samalla vahvistetut tutkimusinfrastruktuurit ovat parantaneet tutkimusympäristöjen avoimuutta ja mahdollistaneet uudenlaisen osaamisen kehittämisen. RRF-rahoitus onkin toiminut strategisena siemenrahana, joka tukee Suomen hiilineutraaliustavoitteita ja kilpailukykyä vihreiden ja digitaalisten ratkaisujen avulla.

Akatemia valvoi RRF-rahoituksen varainkäyttöä osana vuoden 2025 sisäistä tarkastusta. Yhteistyössä BDO Audiator Oy:n kanssa toteutettu tarkastus kohdistui neljään organisaatioon ja 30 hankkeeseen painopisteenä varainkäyttö ja hallinnolliset prosessit. Lisäksi tehtiin vuoden 2024 tarkastusten jälkiseuranta kolmessa organisaatiossa. Tulosten perusteella suorituspaikat ovat parantaneet prosessejaan merkittävästi tehtyjen tarkastushavaintojen myötä.

RRF-ohjelmatoimintaa on edistetty päivitetyn viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelman mukaisesti. Vuoden aikana järjestettiin raportointiwebinaari (tammikuu), RRF-raportin julkistamistilaisuus (syyskuu) sekä päättyvien hankkeiden päätöstilaisuus (joulukuu).

RRF-ohjelman vaikuttavuutta ja sen arviointia esiteltiin RRP-toimijoiden Suomen kestävän kasvun ohjelmasta tulosta ja vaikuttavuutta -seminaarissa maaliskuussa. Syksyllä käynnistettiin myös RRF-ohjelman tutkimusta ja vaikuttavuutta esittelevän videosarjan tuotanto vuodelle 2026 ja laadittiin sidosryhmäkysely hankkeiden vaikuttavuudesta. Kyselyn tuloksia hyödynnetään vuonna 2026 valmistuvassa koko ohjelman vaikuttavuusyhteenvedossa.

Tilastoja Akatemian myöntämästä tutkimusrahoituksesta 2025

Edellisten vuosien tapaan Akatemian myöntämästä tutkimusrahoituksesta valtaosa (79 %) kohdistui yliopistoille. Tutkimuslaitoksille (ml. Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy) rahoituksesta kohdistui 10 %. Ulkomaisten organisaatioiden rahoitusosuus 5,3 % myönnettiin pääosin tutkimuksen infrastruktuureja ylläpitäville organisaatioille.

Taulukko 21. Tutkimusrahoituspäätökset organisaatioryhmittäin (1 000 €).

Tutkimusrahoituspäätökset organisaatioryhmittäin	2023		2024		2025	
	€	%	€	%	€	%
Yliopistot	401 298	78,5 %	426 326	78,5 %	467 460	79,0 %
Yliopistosairaalat	5 926	1,2 %	2 627	0,5 %	14 728	2,5 %
Tutkimuslaitokset	59 970	11,7 %	65 286	12,0 %	59 374	10,0 %
Ulkomaiset organisaatiot	27 150	5,3 %	34 726	6,4 %	31 560	5,3 %
Ammattikorkeakoulut	2 114	0,4 %	1 961	0,4 %	5 850	1,0 %
Yritykset	3 793	0,7 %	4 682	0,9 %	1 216	0,2 %
Muut organisaatiot	10 922	2,1 %	7 593	1,4 %	11 771	2,0 %
Yhteensä	511 173	100,0 %	543 200	100,0 %	591 959	100,0 %

Tiedot sisältävät strategiset tutkimuksen neuvoston haut.

Taulukko 22. Yliopistoille ja tutkimuslaitoksille myönnetty tutkimusrahoitus organisaatioittain (1 000 €).

Yliopistot	2025		Tutkimuslaitokset	2025	
	Rahoi- tettu	%	Valtion tutkimuslaitokset	Rahoitettu	%
Aalto-yliopisto	54 569	11,7 %	Geologian tutkimuskeskus	1 048	1,9 %
Helsingin yliopisto	168 151	36,0 %	Ilmatieteen laitos	13 575	24,1 %
Itä-Suomen yliopisto	36 145	7,7 %	Luonnonvarakeskus	8 342	14,8 %
Jyväskylän yliopisto	40 521	8,7 %	Maanmittauslaitos Paikkatietokeskus	3 188	5,7 %
Lapin yliopisto	1 883	0,4 %	Suomen ympäristökeskus	2 711	4,8 %
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT	7 709	1,6 %	Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	18 970	33,7 %
Oulun yliopisto	34 122	7,3 %	Terveystieteiden tutkimuskeskus	5 475	9,7 %
Svenska handelshögskolan	3 174	0,7 %	Työterveyslaitos	1 298	2,3 %
Taideyliopisto	64	0,0 %	Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	1 720	3,1 %
Tampereen yliopisto	48 015	10,3 %	Yhteensä	56 327	100 %
Turun yliopisto	58 607	12,5 %	Muut tutkimuslaitokset		
Vaasan yliopisto	2 325	0,5 %	Folkhälsan tutkimuskeskus	1 250	41,0 %
Åbo Akademi	12 173	2,6 %	Pellervon taloustutkimus PTT ry	194	6,4 %
			Siirtolaisuusinstituutti	582	19,1 %
			Suomen Biopankkiosuuskunta	391	12,8 %
			Työn ja talouden tutkimus LABORE	631	20,7 %
Yhteensä	467 460	100 %	Yhteensä	3 048	100 %

Tiedot sisältävät strategiset tutkimuksen neuvoston haut.

Taulukko 23. Haettu ja myönnetty tutkimusrahoitus yliopistoittain (1 000 €).

Yliopisto	2023			2024			2025		
	haettu	rahoitettu	%	haettu	rahoitettu	%	haettu	rahoitettu	%
Aalto-yliopisto	176 750	41 531	23 %	274 863	88 337	32 %	326 386	54 569	17 %
Helsingin yliopisto	449 077	136 563	30 %	466 853	115 144	25 %	816 847	168 151	21 %
Itä-Suomen yliopisto	156 810	48 605	31 %	178 536	42 125	24 %	229 597	36 145	16 %
Jyväskylän yliopisto	123 193	28 628	23 %	162 442	39 750	24 %	210 212	40 521	19 %
Lapin yliopisto	13 937	6 224	45 %	24 108	2 735	11 %	26 524	1 883	7 %
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT	37 128	6 489	17 %	56 779	7 168	13 %	70 254	7 709	11 %
Oulun yliopisto	155 069	32 716	21 %	190 172	43 216	23 %	233 595	34 122	15 %
Svenska Handels-högskolan	3 896	60	2 %	4 180	101	2 %	17 410	3 174	18 %
Taideyliopisto	9 786	4 020	41 %	10 650	1 207	11 %	22 063	64	0 %
Tampereen yliopisto	176 049	44 685	25 %	186 787	36 095	19 %	272 063	48 015	18 %
Turun yliopisto	166 625	42 116	25 %	187 465	37 980	20 %	329 442	58 607	18 %
Vaasan yliopisto	11 643	1 834	16 %	28 238	2 154	8 %	24 170	2 325	10 %
Åbo Akademi	38 330	7 825	20 %	51 000	10 313	20 %	73 744	12 173	17 %
Yhteensä	1 518 293	401 296	26 %	1 822 073	426 326	23 %	2 652 307	467 460	18 %

Tiedot sisältävät strategiset tutkimuksen neuvoston haut.

Taulukko 24. Tutkimusrahoituspäätökset tutkimusaloittain (1 000 €/%). Taulukon tiedot perustuvat tutkijan hakemusvaiheessa valitsemaan hakemuksen ensisijaiseen tutkimusalaan. Tutkija voi valita rahoitushakemusta tehdessään enintään viisi hakemustaan kuvaavaa tutkimusala.

Rahoituspäätökset tutkimusaloittain	2023 €	2023 %	2024 €	2024 %	2025 €	2025 %
Luonnontieteet						
Fysiikka	52 834	11,7 %	63 447	13,0 %	49 066	9,1 %
Geotieteet	33 331	7,4 %	31 546	6,5 %	38 132	7,1 %
Kemia	12 871	2,8 %	12 260	2,5 %	8 356	1,6 %
Laskennallinen tiede	6 054	1,3 %	2 541	0,5 %	5 103	1,0 %
Matematiikka	7 458	1,6 %	17 603	3,6 %	9 696	1,8 %
Tietojenkäsittelytieteet	17 279	3,8 %	21 100	4,3 %	21 863	4,1 %
Tilastotiede	1 081	0,2 %	583	0,1 %	1 043	0,2 %
Tähtitiede	4 936	1,1 %	9 482	1,9 %	7 335	1,4 %
Tekniikka						
Arkkitehtuuri	1 797	0,4 %	47	0,0 %	981	0,2 %
Elintarviketekniikka	616	0,1 %	711	0,1 %	450	0,1 %
Energiatekniikka	7 130	1,6 %	6 527	1,3 %	7 906	1,5 %
Kone- ja valmistustekniikka	1 521	0,3 %	3 290	0,7 %	1 455	0,3 %
Lääketieteellinen tekniikka	2 402	0,5 %	5 668	1,2 %	6 157	1,1 %
Materiaalitiede ja -tekniikka	12 309	2,7 %	10 557	2,2 %	24 709	4,6 %
Nanotiede ja -tekniikka	3 835	0,8 %	1 440	0,3 %	5 404	1,0 %
Prosessitekniikka	4 870	1,1 %	5 566	1,1 %	1 056	0,2 %
Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka	1 319	0,3 %	25	0,0 %		
Sähkötekniikka ja elektroniikka	13 827	3,1 %	18 876	3,9 %	18 504	3,4 %
Teollinen biotekniikka	1 478	0,3 %	3 936	0,8 %	1 378	0,3 %
Tuotantotalous	785	0,2 %	1 148	0,2 %		
Ympäristötekniikka	2 878	0,6 %	2 872	0,6 %	2 680	0,5 %
Biotieteet						
Biokemia, biofysiikka	6 857	1,5 %	4 625	0,9 %	5 052	0,9 %
Ekologia, evoluutiobiologia ja ekofysiologia	16 798	3,7 %	14 444	3,0 %	24 489	4,6 %
Kasvibiologia	1 442	0,3 %	8 537	1,8 %	7 710	1,4 %
Kehitysbiologia ja fysiologia	550	0,1 %	1 840	0,4 %	1 398	0,3 %
Mikrobiologia	3 662	0,8 %	6 214	1,3 %	4 522	0,8 %

Perinnöllisyystiede	2 081	0,5 %	4 293	0,9 %	2 997	0,6 %
Solu- ja molekyylibiologia	25 678	5,7 %	15 428	3,2 %	39 336	7,3 %
Systeemibiologia, bioinformatiikka	2 286	0,5 %	2 096	0,4 %	2 368	0,4 %
Ympäristö-, maatalous- ja metsätieteet						
Elintarviketieteet	1 096	0,2 %	1 353	0,3 %	728	0,1 %
Maataloustieteet	787	0,2 %	2 760	0,6 %	2 097	0,4 %
Metsätieteet	17 485	3,9 %	4 932	1,0 %	18 581	3,5 %
Ympäristötiede	11 791	2,6 %	32 981	6,8 %	10 849	2,0 %
Lääke- ja terveystieteet						
Biolääketieteet	31 191	6,9 %	12 081	2,5 %	17 984	3,3 %
Eläinlääketiede					941	0,2 %
Farmasia	3 995	0,9 %	6 669	1,4 %	3 717	0,7 %
Hammaslääketiede	1 065	0,2 %	1 465	0,3 %	999	0,2 %
Hoitotiede	131	0,0 %	1 076	0,2 %	1 283	0,2 %
Kansanterveystiede	3 989	0,9 %	4 041	0,8 %	6 871	1,3 %
Kliiniset lääketieteet	13 877	3,1 %	5 359	1,1 %	21 703	4,0 %
Liikuntatiede	1 236	0,3 %	3 725	0,8 %	3 938	0,7 %
Neurotiede	7 060	1,6 %	6 215	1,3 %	8 907	1,7 %
Ravitsemustiede			1 119	0,2 %	450	0,1 %
Ympäristöterveyden tutkimus	468	0,1 %	5 489	1,1 %	999	0,2 %
Yhteiskuntatieteet						
Ihmismaantiede	1 361	0,3 %	3 883	0,8 %	1 230	0,2 %
Kansantaloustiede	5 691	1,3 %	9 491	1,9 %	9 426	1,8 %
Kasvatustieteet	9 499	2,1 %	19 614	4,0 %	17 030	3,2 %
Kehitystutkimus	491	0,1 %	680	0,1 %		
Liiketaloustiede	4 324	1,0 %	3 098	0,6 %	11 762	2,2 %
Nais- ja sukupuolentutkimus	2 841	0,6 %	1 809	0,4 %	1 264	0,2 %
Oikeustiede	11 211	2,5 %	4 362	0,9 %	3 843	0,7 %
Psykologia	8 027	1,8 %	6 101	1,3 %	7 604	1,4 %
Sosiaalitieteet	18 094	4,0 %	29 279	6,0 %	35 224	6,6 %
Tieteentutkimus	3 434	0,8 %	1 744	0,4 %	902	0,2 %
Valtiotieteet	4 793	1,1 %	8 495	1,7 %	4 250	0,8 %
Viestintätieteet	996	0,2 %	5 197	1,1 %	3 352	0,6 %
Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus	11 376	2,5 %	5 243	1,1 %	5 442	1,0 %
Humanistiset tieteet						
Filosofia	2 854	0,6 %	1 724	0,4 %	9 263	1,7 %

Toiminnallinen tuloksellisuus:

Suomen Akatemia toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot.

Toimenpiteet

Suomen Akatemia käsittelee sille osoitetut tutkimusrahoitushakemukset laadukkaasti, suunnitelmallisesti ja tehokkaasti.

Tutkimusrahoituksen hakijat saavat ajanmukaisen tiedon Suomen Akatemian rahoitusperiaatteista ja -mahdollisuuksista sekä päätöksenteosta.

Akatemia uudisti prosessejaan, toimintatapojaan ja organisaatiotaan lisäten näin kykyään toimeenpanna strategiaa ja sille asetettuja tavoitteita.

Historia ja arkeologia	8 811	1,9 %	5 635	1,2 %	10 292	1,9 %
Kielitieteet	8 086	1,8 %	5 896	1,2 %	10 222	1,9 %
Kirjallisuuden tutkimus	1 464	0,3 %	2 185	0,4 %	996	0,2 %
Muotoilun tutkimus					650	0,1 %
Taiteiden tutkimus	3 574	0,8 %	4 854	1,0 %	3 339	0,6 %
Teologia	1 773	0,4 %	1 806	0,4 %	1 652	0,3 %
Yhteensä	452 837	100 %	487 066	100 %	536 940	100 %
Lisäksi osoitettiin:*	58 335		56 134		55 019	
Kaikki yhteensä	511 173		543 200		591 959	

* Yliopistojen profiloitumisen vahvistamiseen (50 000,0 t €), kansainvälisten organisaatioiden jäsenmaksuihin, NordForskin yhteisrahoitteisiin ohjelmiin (vuonna 2025), Akatemian arvioinnin kehittämishankkeeseen (vuonna 2023) ja tutkimuksen arviointiin. Taulukon tiedot sisältävät strategiset tutkimuksen neuvoston haut.

1.4. Toiminnallinen tehokkuus

Akatemia saavutti tulossopimuksen tavoitetasot seuraavissa toiminnallisen tehokkuuden tulosmittareissa: rahoitustoiminnan kustannusten osuus myönnetystä rahoituksesta oli 1,7 % (tavoite <3,5) ja rahoitusmuotojen käsittelykustannukset oli 1 012 euroa (tavoite ≤ 1200). Tulospäättelyssä käsiteltyjen hakemusten määrä henkilötyövuotta kohden oli 51,8 kpl (tavoite 31–32).

1.4.1. Toiminnan tuottavuus

Toiminnan tuottavuutta on tarkasteltu suhteuttamalla käsiteltyt hakemukset henkilöstöresursseihin (taulukko 25). Käsiteltyjen hakemusten määrä henkilötyövuotta kohden on noussut selvästi verrattuna vuoteen 2024. Tähän on vaikuttanut sekä käsiteltyjen hakemusten määrän lisääntyminen että työpanosten vähentyminen.

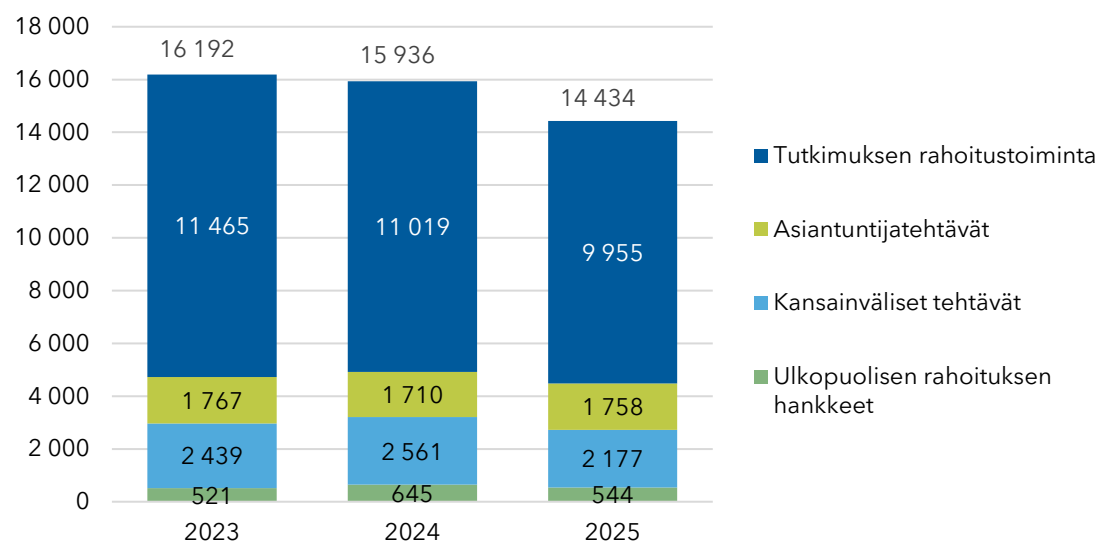
Taulukko 25. Käsitellyt hakemukset per henkilötyövuosi

	2023 toteuma	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Käsitellyt hakemukset suhteessa henkilöresursseihin (lkm./kokonais-htv)	28,2	31,4	31-32	51,8

Tiedot sisältävät strategiset tutkimuksen neuvoston haut.

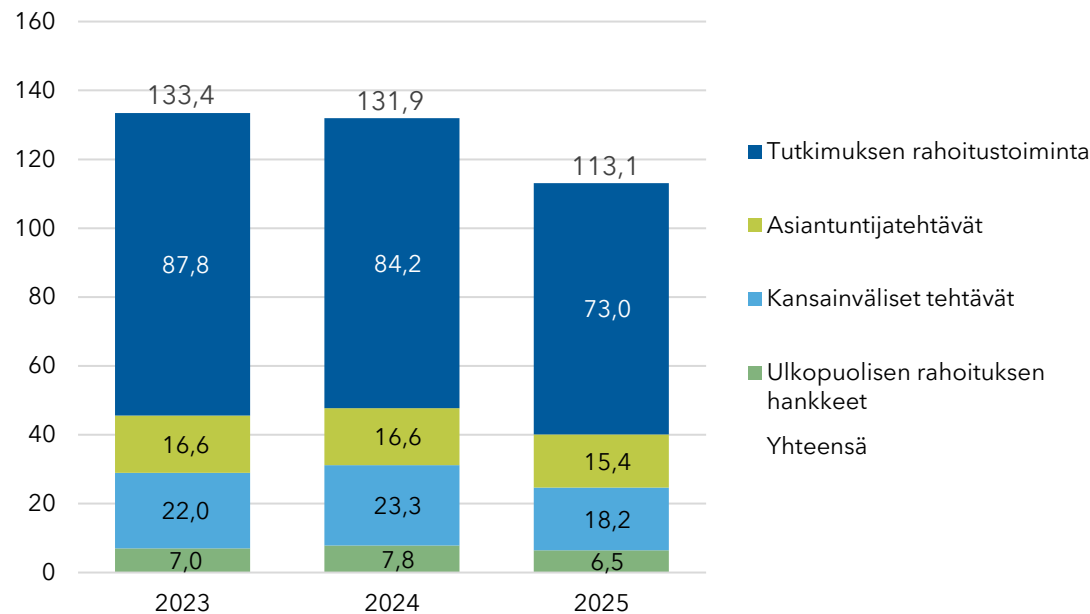
Päätoimintojen kokonaiskustannukset

Toimintojen kustannusjakauma selvitettiin toimintolaskennan ja sen taustalla olevan työajan kohdentamisen avulla. Kaikki toiminnan kustannukset ja työpanokset on kohdennettu päätoiminnoille. Vuoteen 2024 verrattuna kustannukset laskivat yhteensä 1,5 miljoonaa euroa eli 9 % (kuva 5). Tutkimuksen rahoitustoimintaan kohdistuneet kustannukset laskivat 1,1 miljoonaa euroa (10 %), kansainvälisten tehtävien kustannukset 0,4 miljoonalla eurolla (15 %) ja ulkopuolisen rahoituksen kustannukset 0,1 miljoonalla eurolla (16 %). Asiantuntijatehtävien kustannukset nousivat hie-
man (3 %).

Kuva 5. Kokonaiskustannukset päätoiminnoittain (1 000 euroa)

Henkilötyövuosien määrä laski 14 % edelliseen vuoteen verrattuna ollen 113,1 htv (kuva 6). Akatemian henkilöstö on pienentynyt vuonna 2025 merkittävästi. Akatemian organisaatiouudistus vuoden 2024 loppupuolella, rahoitustoiminnan kehittämistoimenpiteet ja valtion tuottavuusohjelman vaikutukset näkyvät henkilötyövuosien kehityksessä. Kansainvälisten tehtävien toimintaa on uudistettu 2024 lähtien, mm. priorisoimalla tehtäviä ja keskittämällä rahoituspäätöksiä uudelle kansainvälisen tutkimusyhteistyön jaostolle. Tarkempaa tietoa akatemian henkilöstösuunnittelusta luvussa 1.8.

Kuva 6. Päätoimintoihin käytetyt henkilötyövuodet

1.4.2. Toiminnan taloudellisuus

Toiminnan taloudellisuutta kuvataan rahoitustoiminnan kustannusten osuutena myönnetystä tutkimusrahoituksesta. Tulosmittarin arvo oli 1,7 %. Rahoitustoiminnan kustannukset ovat kansainvälisesti verrattuna hyvin alhaiset.

Taulukko 26. Rahoitustoiminnan kokonaiskustannusten osuus myönnetystä rahoituksesta

Tulostavoite 11	2023 toteuma	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Rahoitustoiminnan kustannusten (ml. STN) osuus myönnetystä rahoituksesta (%)	2,2	2,0	< 3,5	1,7

Akatemian tärkeimmät toimenpiteet vuonna 2025 tulostavoitteen saavuttamiseksi

- Rahoituksen myöntöprosessia kehitettiin monin eri tavoin. Rahoitustoiminnan kustannusten osuus myönnetystä rahoituksesta on hyvin alhainen. Riittävä ja osaava henkilöstö on edellytys laadukkaalle toiminnalle. Akatemian henkilöstömäärä vähentyi 15 % vuonna 2025.

Lisäksi rahoitustoiminnan osalta kustannukset suhteutetaan käsiteltyihin hakemuksiin ja hankekantaan (taulukko 27). Rahoitustoiminnan kokonaiskustannus saadaan, kun rahoitustoiminnalle kohdennetaan koko hakemus- ja rahoitusprosessin kustannusten lisäksi myös tukitoimintojen kustannukset. Rahoitushakemusten käsittelykustannukset ovat laskeneet selvästi verrattuna vuoteen 2024. Mittarin toteumaan on vaikuttanut sekä rahoitustoiminnan vähentyneet kustannukset että käsiteltyjen hakemusten määrän lisääntyminen. Hankekanta (lkm) on sen sijaan jonkin verran vähentynyt.

Taulukko 27. Rahoitustoiminnan kokonaiskustannukset / käsitellyt hakemukset ja hankekanta

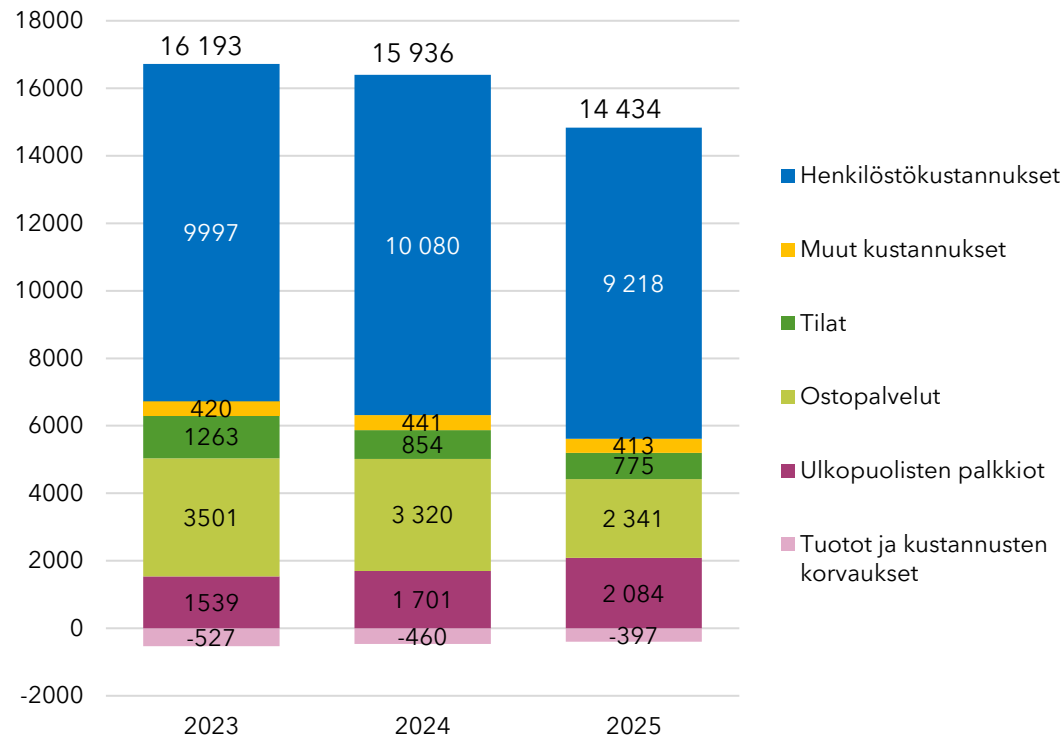
	2023 toteuma	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Kaikkien rahoitusmuotojen käsittelykustannukset (euroa/käsitellyt hakemukset ja hankekanta)	1 357	1 319	≤ 1200	1 012

Tiedot sisältävät strategisen tutkimuksen neuvoston haut.

Toiminnan kustannukset kustannuslajeittain

Toiminnan kokonaiskustannukset kustannuslajeittain (kuva 7) laskivat 9 % vuoteen 2024 verrattuna. Suurimmat kustannussäästöt syntyivät henkilöstökustannuksien ja ostopalveluiden vähentymisen takia. Henkilöstömäärän vähennettyä myös henkilöstökustannukset (pl. ulkopuolisten palkkiot) laskivat 9 %. Ostopalvelut laskivat lähes kolmanneksen 3,3 miljoonasta 2,3 miljoonaan euroon. Suurin osa säästöistä (0,9 milj. euroa) syntyi tietotekniikkaan liittyvissä palvelujen ostoissa. Koulutuspalvelujen kustannukset nousivat hieman, erityisesti panostukset prosessien kehittämiseen uudessa organisaatiossa näkyivät tässä. Muissa ostopalveluissa ei ollut suuria muutoksia. Ulkopuolisten palkkiot nousivat 22 % verrattuna vuoteen 2024 ollen 2,3 milj. euroa. Hakemuseräoinnin uudistuksen seurauksena (2024) aiemmista lausuntoluonnoksista luovuttiin ja ne korvautuivat asiantuntijalausunnoilla. Vuoteen 2024 verrattuna ulkopuolisten palkkiot nousivat samassa suhteessa kuin lausuntojen määrän kasvu, 8 445 kappaleesta 10 290 kappaleeseen (22 %). Tar Kempaa tietoa lausuntojen määrän kasvusta taulukossa 32. Tilakustannukset laskivat hieman vuoteen 2024 verrattuna. Toimitilojen tiivistys jatkui vuonna 2025.

Akatemian tuotot ja kustannusten korvaukset laskivat hieman vuoteen 2024 verrattuna. Kyse on pääosin korvauksista yhteisrahoitteisten hankkeiden hallinnoinnista ja määrä vaihtelee vuosittain riippuen käynnissä olevista hankkeista. Toinen vaikuttava tekijä oli Fulbright Suomi-säätiön muutto pois Akatemian toimitiloista alkuvuodesta 2025. Akatemia oli aikaisemmin vuokrannut osan tiloistaan säätiölle.

Kuva 7. Toiminnan kustannukset kustannuslajeittain

1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Suomen Akatemian vuonna 2025 saamat tuotot liiketaloudellisesti hinnoitelluista maksullisista suoritteista olivat yhteensä 14 231 euroa (85 052 euroa vuonna 2024). Tuotot koostuivat Fulbright Suomi -säätiön kanssa tehdyn toimitilojen alivuokraussopimuksen vuokratuotoista ja käyttökorvauksista. Valtiokonttorin määräyksen VK/99662/00.00.00.01/2022 mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää yksittäisen osa-alueen kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessa, jos osa-alueen tuotot ovat vähintään miljoona euroa.

1.4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ole vahvistanut Suomen Akatemialle erityisiä tulostavoitteita yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudesta. Vuonna 2025 Suomen Akatemian yhteisrahoitteiseen toiminnan tuotot koostuivat EU:n rahoittamien hankkeiden hallintokuluihin saaduista tuotoista. Akatemian vuonna 2025 saamat yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 144 319 euroa (181 566 euroa vuonna 2024). Valtiokonttorin määräyksen VK/1077/00.01/2014 mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessaan silloin, kun kirjanpitoyksikön saama ja varainhoitovuodelle jaksotettu rahoitus on vähintään miljoona euroa.

1.5. Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Akatemian rahoittama tutkimus tuottaa julkishyödykkeinä tutkimustuloksia: niiden hyödyntäminen uuden tutkimuksen pohjaksi ei vähennä muiden toimijoiden mahdollisuuksia hyödyntää samoja tuloksia. Tutkimustulokset ovat lähtökohtaisesti myös vapaasti saatavilla.

Akatemian oman toiminnan tulokset (esim. rahoituspäätökset) ovat välineitä, joiden avulla tuotetaan erityisen korkealaatuisia ja vaikuttavia julkishyödykkeitä (tutkimustuloksia). Akatemian tiedepoliittinen toiminta tuottaa välittömiä julkishyödykkeitä kuten raportteja, tiedepoliittista dataa ja analyyseja, joista raportoitu tarkemmin luvussa 1.3.2. Myös tiedettä koskeva viestintä kts luku 1.7 tuottaa välittömiä julkishyödykkeitä, kuten tiedepoliittisia artikkeleita ja haastatteluja sekä Akatemian johdon ja asiantuntijoiden blogikirjoituksia.

Välittömiä suoritteita ovat hakemusten käsittely ja päätöksenteko, arviointi, hankkeiden seuranta ja valvonta sekä tutkimuksen verkottaminen esimerkiksi ohjelmamuotoisessa rahoituksessa. Akatemian tuottama tiedepoliittinen viestintä voidaan myös katsoa suoritteiksi. Myös asiantuntijalausekunnat voidaan niin ikään katsoa suoritteiksi, niistä on raportoitu taulukossa 32. Myönnettyjä tutkimushankkeita koskeviksi välillisiksi suoritteiksi voidaan katsoa esimerkiksi käynnissä olevien hankkeiden lukumäärä, Akatemian myöntämällä rahoituksella työskentelevien henkilöiden määrä sekä hankkeista raportoidut tulokset (esimerkiksi julkaisut).

Taulukossa 28 esitetään vuosien 2023–2025 rahoituspäätösten (myönteiset ja kielteiset yhteensä) määrä. Vuonna 2025 tehtiin 5 863 rahoituspäätöstä, mikä on 42 prosenttia enemmän kuin vuonna

2024. Päätösten määrä vuonna 2025 poikkesi merkittävästi edellisvuodesta huippuyksikköohjelman, akatemiaprofessorin tehtävän ja temaattisten T&K-lisärahoitushakujen päätösten (yhteensä 1 866) takia.

Taulukko 28. Rahoitustoiminta: rahoituspäätösten määrä (konsortiot osahankkeittain).

Rahoitustoiminta	2023 toteuma	2024 toteuma	2025 toteuma
Rahoituspäätökset (lkm.)	3 708	4 140	5 863

Rahoituspäätösten määrä sisältää Akatemian ja strategisen tutkimuksen neuvoston kaikki haut. Lukumääriin on laskettu kaikki päätökset, joissa päätös on myönteinen tai kielteinen. Aiehauista lukumäärä sisältää vain kielteiset päätökset, jotta kaksivaiheisissa hauissa hakemuksia ei lasketa kahteen kertaan. Konsortiohakemukset on laskettu osahankkeittain paitsi STN:n aiehauissa, joissa hakemukset jätetään konsortioittain, ei osahankkeittain.

Taulukossa 29 esitetään vuosien 2023–2025 aikana käynnissä olleiden tutkimushankkeiden lukumäärä (hankekanta) ja taulukossa 29 hankekanta on eritelty rahoitusmuodoittain. Käynnissä olevien hankkeiden määrä on laskenut vuodesta 2023.

Taulukko 29. Tutkimusrahoituksen hankekanta (käynnissä olevat hankkeet, rahoituskausi voimassa).

Rahoitustoiminta	2023 toteuma	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Hankekanta (lkm.)	4 688	4 217	4 700	3 978

Tiedot sisältävät strategisen tutkimuksen neuvoston haut.

Taulukko 30. Tutkimusrahoituksen hankekanta (käynnissä olevat hankkeet, rahoituskausi voimassa) rahoituskokonaisuuksien ja rahoitusmuotojen mukaan (1000 €).

Rahoituskokonaisuus / Rahoitusmuoto	2023	2024	2025
Kipinä: Pitkäjänteisesti uusia rohkeita tutkimusideoita	210 263	208 847	216 803
Akatemiahankkeet	121 925	118 016	122 234
Akatemiaprofessorin rahoitus	7 168	4 048	4 016
Akatemiatutkijan rahoitus	55 620	69 010	80 903
Kliinisen tutkijan rahoitus	2 528	2 665	2 645
Tutkijatohtorin rahoitus	23 022	15 107	7 006
Ahjo: Huippuosaaminen yhteiskunnan käyttöön	83 657	128 219	121 652
Huippuyksikköohjelmat	25 463	35 674	24 285
Lippulaivat	27 363	37 695	41 804
Lippulaiva-alojen kv. yhteistyö	2 570	3 256	4 809
Tutkimusinfrastruktuurit	25 818	46 359	45 356
EuroHPC ja suurteholaskenta	2 443	5 234	5 399
Käännö: Yhdessä ratkaisuja yhteiskunnan haasteisiin	90 759	84 060	87 991
Yliopistojen profiloitumisen rahoitus	40 003	40 000	50 014
Tutkimuksen hyödyntämisen rahoitus (PoC)	0	3 377	8 317
Liikuntatutkimus	0	214	1 190
Kehitystutkimus	990	878	869
ICT 2023 -ohjelma	8 711	8 138	5 545
ERA- ja EU-haut	6 659	6 810	6 082
Muu temaattinen rahoitus*	34 396	24 643	15 974
Muu tutkimuksen tuki (mom. 29.40.51)**	7 874	5 905	4 775
Strategisen tutkimuksen neuvosto (mom. 29.40.54)	59 540	55 183	54 765
Valtiosopimuksiin perustuvat rahoitusosuudet kv-järjestöille (mom. 29.40.66)	28 079	27 928	27 123
Yhteensä	480 171	510 142	513 109

* Muu temaattinen rahoitus sisältää Akatemian liikkuvuusrahoituksen, EU:n elpymis- ja palautumistukivälinärahoituksen (RRF), akatemiaohjelmien rahoitukset sekä rahoituksen pohjoismaisiin (mm. NordForskin) yhteisrahoitteisiin ohjelmiin ja Etelämannen-tutkimukseen.

**Muu tutkimuksen tuki sisältää jäsenmaksut ja hakemusarvioinnin sekä tutkimusrahoituksen tietojärjestelmien kehitystyöhön.

1.6. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Akatemian palvelukyky muodostuu rahoitushakemusten laadukkaasta ja tehokkaasta käsittelystä ja päätöksenteosta sekä hankkeiden seurannasta ja varainkäytön valvonnasta. Akatemian rahoitustoiminnan kustannukset ovat kansainvälisesti katsoen suhteellisen vähäiset (taulukko 26).

Toinen Akatemian palvelukyvyn komponentti on tiedepoliittisena asiantuntijana ja vaikuttajana toimiminen. Akatemia tuottaa tietoa tiedepoliittisen päätöksenteon tueksi, edistää suomalaisen tieteen tunnettavuutta ja näkyvyyttä sekä kansallisessa tutkimus- ja innovaatiojärjestelmässä että kansainvälisesti.

1.6.1. Tehokas ja laadukas tutkimusrahoitusprosessi

Suomen Akatemian keskeinen tehtävä on rahoittaa tieteellistä tutkimusta, tutkimusedellytyksiä ja niiden hyödyntämistä. Tutkimusrahoitustoiminnan prosessi hakumuodoista ja niiden perusteella avattavista hauista, arviointiin ja luottamuselinten päätöksentekoon on mittava kokonaisuus, joka käsittää useita osaprosesseja. Akatemian hakumuodot on kuvattu tarkemmin luvussa 1.3.8.

Taulukko 31. Palvelukyvyn laatu hakija- ja asiantuntijakyselyyn perustuen.

	2023	2024	2025 tavoite	2025 toteuma
Akatemia tarjoaa laadukkaan kansainvälisen tason palvelukokemuksen / Kansainvälisten asiantuntijoiden kokema arviointitoiminnan kokonaislaatu talvihaussa, panelistikysely, asteikko 1-5	4,6	4,6	≥4	4,7
Akatemian tarjoaa laadukkaan kansainvälisen tason palvelukokemuksen / Hakijoiden kokema hakemusprosessin kokonaislaatu talvihaussa, hakijakysely haun päätyttyä, asteikko 1-5	N/A	4,1	≥4	3,8

Tutkimusrahoituspäätösten perusteet -asiakirja. Tutkimusrahoituspäätösten perusteet -asiakirja (TRP) uudistettiin vuonna 2025 vastaamaan Akatemian strategiaa. Uudistuksessa otettiin huomioon valtionavustustoiminnan kehittäminen valtionhallinnossa.

Akatemian jaostotoiminta. Akatemia kehitti jaostotoimintaa perustamalla viisi jaostoa: yleisjaosto, kansainvälisen tutkimusyhteistyön jaosto, tutkimuksen hyödyntämisen jaosto, temaattisen tutkimuksen jaosto ja liikuntatutkimuksen akatemiaohjelman jaosto. Uusi toteutustapa tukee Akatemian kykyä edistää strategian toteuttamista ja ennakoi aiempaa paremmin toimielinten jäsenten työmäärää sekä ohjaa tehokkaammin heidän asiantuntijuksiensa hyödyntämistä. Jaostojen toimikausi kestää vuoden 2027 loppuun.

Tutkimusrahoitustoiminnan yhteistyöryhmän perustaminen. Akatemia käynnisti toimielinten työn yhteensovittamista edistävän tutkimusrahoitustoiminnan yhteistyöryhmän toiminnan. Ryhmän puheenjohtajana toimii Akatemian rahoitustoiminnan yksikön johtaja, ja jäseniä ovat neljän toimikunnan ja STN:n puheenjohtajat. Yhteistyöryhmä kokoontuu sekä omana kokonaisuutenaan että yhdessä Akatemian hallituksen kanssa.

Tutkimuksen turvallisuus. Lakiin Suomen Akatemiasta lisättiin 1.7.2025 säännös, jonka mukaan tutkimuksen ja tutkimusedellytysten rahoittamista sekä kansainvälistä yhteistyötä koskevia tehtäviä hoitaessaan Suomen Akatemian tulee huolehtia siitä, että tutkimuksen turvallisuus ja siihen kohdistuvat riskit tutkimushankkeissa, tutkimusyhteistyössä ja tutkimustulosten hyödyntämisessä otetaan asianmukaisesti huomioon. Tutkimuksen turvallisuudesta huolehdittaessa ei voida rajoittaa tutkijan oikeutta valita tutkimusaiheensa ja -menetelmänsä.

Lain toimeenpanemiseksi Akatemiassa tarkistettiin ja täydennettiin tutkimusrahoituksen myöntöprosessia ja rahoituksen käyttämisen ehtoja. Tehdyt muutokset mahdollistavat turvallisuusriskien tunnistamisen, arvioimisen ja asianmukaisen käsittelyn. Vuodesta 2025 alkaen hakijoilta pyydetään turvallisuusarvio määrämuotoisella liitteellä, jossa hakija arvioi yhteistyökumppaniensa ja tutkimuksen sisällön aiheuttamia riskejä sekä tekee tarvittaessa riskienhallintasuunnitelman. Tutkimusrahoituspäätösten perusteita, hakuilmoituksia ja rahoituksen vakioehtoja päivitettiin turvallisuusarvion vaikutuksesta rahoituspäätöksiin osalta. Turvallisuusprosessin muotoilussa hyödynnettiin laajasti Akatemian ja sen toimielinten asiantuntemusta sekä vuorovaikutusta tutkimusorganisaatioiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Tutkimusrahoitustoiminnan prosessien kehittäminen. Tutkimusrahoituksen prosessiohjausta on vahvistettu 2025 laatimalla prosessi- ja toimintakartat ja yhtenäistämällä ohjeistusta.

Hakemuksia arvioineiden asiantuntijoiden sekä hakemuksista laadittujen arviointilausuntojen määrät poikkesivat merkittävästi edellisvuodesta huippuyksikköohjelman, akatemiaprofessorin tehtävän ja temaattisten T&K-lisärahoitushakujen arviointien osuessa pääsääntöisesti vuodelle 2025.

Taulukko 32. Tutkimusrahoitushakemuksia arvioineet asiantuntijat ja hakemuksista laaditut arviointilausunnot.

Asiantuntijat ja arviointilausunnot (kaikki haut)	2023	2024	2025
Asiantuntijapaneelleja, lkm.	75	57	68
Asiantuntijoiden määrä (panelistit ja yksittäiset asiantuntijat yhteensä)	807	907	1 173
Ulkomaalaisten asiantuntijoiden osuus kaikista asiantuntijoista (%)	98 %	98 %	98 %
Asiantuntijoiden eri työskentelymaiden lukumäärä (pl. Suomi)	31	32	37
Lausuntoja yhteensä, lkm.	8 426	8 445	10 290
Asiantuntijalausuntoja, lkm.	5 663	6 176	7 850
Paneelilausuntoja, lkm.	2 763	2 269	2 440

Tiedot sisältävät Suomen Akatemian ja strategisen tutkimuksen neuvoston kaikki haut, pl. liikkuvuushaut. Ulkomaalaiset asiantuntijat on määriteltä asiantuntijan työskentelyorganisaation maan mukaan. Asiantuntijalausunnot sisältävät myös paneelikäsitteilyä varten laaditut esilausunnot. Akatemia uudisti arviointiprosessiaan vuonna 2024, jolloin otettiin käyttöön kaksivaiheinen arviointi suurimmassa osassa yksivaiheisia rahoitushakua. Kaksivaiheisessa arvioinnissa osa hakemuksista karsiutuu ennen paneelia annettavien asiantuntijalausuntojen perusteella eikä etene paneelin käsitelyyn. Strategisen tutkimuksen neuvoston hauissa lausuntokäytäntö ei ole muuttunut vastaavasti.

Tutkimusrahoituksen maksatusprosessin automatisointi. Rahoitusprosessin tehokkuuden kannalta merkittävimpiä tekijöitä on tutkimusrahoituksen maksatuksen automatisointi, jonka avulla suorituspaikat pystyvät toimittamaan maksatushakemukset tiedonsiirtona taloushallinnon järjestelmien välillä ja ne pystytään käsittelemään Akatemiassa lähes täysin koneellisesti. Tammikuussa

2025 Akatemia siirtyi maksatushakemusten automaattiseen asiataarkastukseen. Uudistuksen myötä käsityönä tarkastettiin enää maksatushakemukset, jotka eivät läpäisseet automaattitarkastusta (5% maksatushakemuksista). Muutoksesta mahdollisesti syntyviä riskejä hallitaan kahdesti vuodessa suoritettavalla jälkitarkastuksella. Maksatushakemusten käsittelyssä tapahtunut muutos on keventänyt hankkeiden hallinnointiin liittyvää työtä merkittävästi, nopeuttaen samalla merkittävästi maksatushakemusten käsittelyaikaa. Keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2025 oli 1,1 päivää, kun se vuonna 2024 oli vielä keskimäärin 6,9 päivää. Uuden maksatuskäytännön myötä myös talousarviovuoden määrärahan käytön ennuste saadaan noin 2 kuukautta aikaisemmin kuin ennen.

Akatemian tutkimusrahoitusprosessi ja VA-tietojärjestelmä

Valtiokonttorin kanssa tehtiin esiselvitys VA-tietojärjestelmään liittymisestä syksyllä 2024 ja esiselvitys valmistui tammikuussa 2025. Selvityksessä muodostettiin kokonaiskäsitys Akatemian toiminnallisista tarpeista ja yhteiseen VA-tietojärjestelmään tarvittavista toiminnallisuuksista. Esiselvityksessä todettiin, että Akatemian tutkimusrahoitustoiminnassa on erityispiirteitä, jotka edellyttävät yhteisen VA-tietojärjestelmän toiminnallisuuksien edelleen kehittämistä Akatemian tarpeisiin ja osittain kokonaan uusia toiminnallisuuksia, joita voidaan kehittää yhteiseen järjestelmään, jos niiden arvioidaan tukevan myös muiden valtionavustustoimijoiden työskentelyä. Osa Akatemian tarpeista on niin spesifejä, että niitä ei voida toteuttaa osaksi VA-tietojärjestelmää. Tällaiseksi toimintokokonaisuudeksi tunnistettiin esiselvityksessä Akatemialle saapuneiden hakemusten tieteellinen vertaisarviointi.

Esiselvityksen tulosten pohjalta päädyttiin ratkaisuun, jossa Akatemia ottaa käyttöönsä VA-tietojärjestelmän syksyllä 2027 siten, että VA-tietojärjestelmään integroidaan Akatemian oma arviointisovellus, jossa toteutetaan hakemusten kansainvälinen vertaisarviointi. Lisäksi VA-tietojärjestelmän valmiusastetta on nostettava ja järjestelmää on kehitettävä Akatemian tarpeiden mukaisesti, jotta käyttöönotto on mahdollinen suunnitellussa aikataulussa. Huhtikuussa 2025 Valtiokonttori asetti määrittely- ja toteutusprojektin, jonka tehtävänä on määritellä esiselvityksessä tunnistetut ja projektin aikana esiin nousevat Akatemian tarvitsemat toiminnallisuudet sekä toteuttaa toiminnallisuudet VA-tietojärjestelmään.

Älykäs tutkimusrahoitus: Albox tehostamaan päätöksentekoa -hanke. Sitran rahoituksen avulla toteutettavassa hankkeessa (4.6.2025–28.2.2026) luodaan ratkaisu, joka auttaa jäsenitelemään hakemusaineistoa sekä muita päätöksentekoon vaikuttavia tietoaaineistoja uudella tavalla. Albox-hanke kokoaa nykyiset analyysityökalut yhteen ja mahdollistaa niiden tehokkaan ja kattavan

hyödyntämisen. Olennaiset tiedot löytyvät koneavusteisesti helpommin ja luotettavammin, jolloin virkahenkilöstön työaika vapautuu vaativimpiin asiantuntijatehtäviin. Albox tehostaa myös strategista päätöksentekoa tarjoamalla automatisoitua tilannekuvaa hallintoviraston päätöksentekoa valmistelevista ja tukevista prosesseista. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 274 000 euroa, josta Sitra rahoittaa hanketta 50 % ja enintään 137 000 euroa hankkeen hyväksytyn kustannusarvion mukaisesti.

Vastuullinen tutkijanarviointi. Akatemian strategian 2030 yhtenä tavoitteena on, että suomalainen tiedeyhteisö on vastuullisen tieteen edelläkävijä. Tutkimusrahoitushakemusten arvioinnin ja päätöksenteon käytänteiden kehittämisessä Akatemia ottaa huomioon Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan (TSV) vastuullisen tutkijanarvioinnin periaatteet sekä DORA-julistuksen (*Declaration of Research Assessment*) tavoitteet. Vastuullisen tutkijanarvioinnin kansalliset ja kansainväliset verkostot jatkoivat toimintaansa vuonna 2025 ja Akatemia osallistui niihin aktiivisesti. Akatemian edustaja osallistuu TSV:n Vastuullisen tutkijanarvioinnin ohjausryhmään 2025–2028. Akatemia on mukana CoARAn (Coalition for Advancing Research Assessment) kahdessa työryhmässä, jotka edistävät tutkimusrahoittajien hakemusrviointikäytänteiden vastuullisuutta ja monikielisyyden parempaa huomioimista tiedeyhteisössä ja tutkimuksen arvioinnissa. Akatemia osallistui myös Science European Research culture -työryhmään.

Hyvän tieteellisen käytännön (HTK) edistäminen on keskeinen tavoite, joka ohjaa Akatemian toimintaa. Akatemia on sitoutunut Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) laatimiin Hyvän tieteellisen käytännön (HTK) ohjeisiin ja edellyttää niiden noudattamista kaikessa rahoittamassaan tutkimuksessa. Vuonna 2025 Akatemia toteutti TENKin ohjeiden mukaisen varsinaisen HTK-tutkinnan selvittääkseen, oliko Akatemian rahoittama tutkija syyllistynyt HTK-loukkaukseen hakemuksessaan. Tutkintaa varten nimettiin ryhmä, jossa oli edustajia Akatemian lisäksi kolmesta suomalaisesta ja yhdestä ulkomaisesta yliopistosta. Tutkinta valmistui kesäkuussa ja pääjohtaja teki asiasta päätöksen elokuussa 2025.

Lisäksi Suomen Akatemia osallistui TENKin LYTE-ohjausryhmän työskentelyyn. LYTE (luonnon ja ympäristön tutkimuksen eettiset periaatteet ja ennakoarviointiyhteistyö) -hankkeessa laaditaan suosituksia luonnon ja ympäristön tutkimuksen eettisistä periaatteista sekä kehitetään käytäntöjä eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi.

1.7. Viestintä ja yhteiskuntasuhteet.

Akatemia toimii tutkimus-, koulutus- ja innovaatiojärjestelmän kokonaisuudessa tiiviissä vuorovaikutuksessa järjestelmän muiden toimijoiden ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Sidosryhmäviestintää toteutetaan monipuolisesti eri kanavissa ja foorumeilla keskustellen sekä käymällä vuoropuhelua eri tahojen kanssa Akatemian toiminnasta, tutkimusrahoituksesta ja tieteen merkityksestä.

Tavoitteena on, että päättäjät ja vaikuttajat ymmärtävät Akatemian toiminnan ja sen rahoittaman korkealaatuisen tutkimuksen vaikuttavuuden ja merkityksen yhteiskunnalle ja että Akatemia on organisaatio, jota kuunnellaan ja jonka asiantuntemukseen luotetaan. Koko henkilökunta osallistuu aktiivisesti viestintään omissa tehtävissään.

Vuoden aikana toteutetulla yhteiskuntasuhdetoimintojen kehityshankkeella määriteltiin ja suunniteltiin käytännöt vaikuttavalle yhteiskuntasuhde- ja sidosryhmäviestinnälle sekä vaikuttavuusviestinnälle.

Verkkosivuston ja esitysaineistojen uudistuksella vahvistetaan yhteisökuva ja kevennettiin sivuston rakennetta, selkeytettiin sisältöjä ja vahvistettiin sivuston visuaalisuutta. Uusi ilme tukee infografiikan käyttöä ja rakentaa johdonmukaista käyttäjäkokemusta. Uudistuksen yhteydessä toteutettiin myös tekoälykokeiluja. Uudistuksen yhtenä tavoitteena oli palvella eri sidosryhmiä aikaisempaa paremmin, niin että sisällöt ovat hyvin esillä ja saavutettavia eri yleisöjen näkökulmasta. Uusi sivusto on saanut sidosryhmiltä myönteistä palautetta – etenkin selkeydestä, käyttäjäystävällisyydestä ja siitä, että Akatemian rooli TKI-järjestelmässä kuvataan selkeämmin ja havainnollisemmin.

Luottamus&Maine-tuloksissa laskua - vastuullisuus ja työnantajakuva vahvuuksia.

Akatemiaa arvioidaan vuosittaisessa Luottamus&Maine-tutkimuksessa osana julkishallinnon organisaatioita kartoittavaa kyselyä. Tutkimuksella kartoitetaan organisaatioiden mainetta kansalaisten keskuudessa. Vuonna 2025 Akatemian maineen keskiarvo laski vuoden 2024 tasosta (3,47), ja oli 3,33, mikä vastaa vuoden 2023 tasoa. Akatemian ansaitsema sidosryhmätuki oli 3,38 (3,51 vuonna 2024). Tulos on tutkimuksen arviointiasteikolla kohtalainen, hyvän raja on 3,5. Valtionhallinnon organisaatioiden maineen keskiarvo oli 3,40.

Mainetta arvioidaan tutkimuksessa kahdeksan ulottuvuuden kautta- Suomen Akatemian tuloksissa laskua nähtiin tänä vuonna tuotteiden ja palveluiden laadun, innovatiivisuuden ja johtamisen osalueilla. Parhaat pisteet Akatemia saa vastuullisuudesta, taloudellisesta vakaudesta ja työnantajakuvasta. (Reputation and Trust Analytics, 2025)

Taulukko 33. Akatemian maine ja sidosryhmätuki (Luottamus&Maine-tutkimus).

Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet.	2023 toteuma	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Akatemian maine tehtävänsä toteutamisessa on vähintään hyvällä tasolla. Kansalaisten kokemus. Lähde: Luottamus&Maine -tutkimus	3,3/5	3,47/5	≥ 3,5/5	3,33
Suomen Akatemian saama sidosryhmätuki (suuri yleisö tai kansalaiset) on vähintään hyvällä tasolla. Lähde: Luottamus&Maine-tutkimus	3,4/5	3,51/5	≥ 3,5/5	3,38

Sidosryhmä- ja yleisötilaisuudet. Suomen Akatemia järjesti vuoden aikana useita sidosryhmä- ja yleisötilaisuuksissa eri yhteistyötahojen kanssa. Yhdessä Business Finlandin ja Tutkimus- ja innovaationeuvoston (TIN) kanssa pidettiin huhtikuussa keskustelutilaisuus TINin linjauksista T&K-politiikan kehittämisessä sekä toimenpiteistä, joilla Business Finland ja Akatemia toteuttavat T&K-rahoituksen käytön monivuotista suunnitelmaa.

Toukokuussa järjestettiin perinteinen Tiedefoorumi yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Tämänkertaisen seminaarin teemana oli vastuullinen kansainvälistyminen tieteessä, ja sen yhteydessä jaettiin Suomen tiedepalkinto ja akatemiapalkinnot.

Yhdessä Sivistysala ry:n ja Suomen yliopistojen rehtorineuvoston Unifi ry:n kanssa toteutettu SuomiAreena-keskustelussa pohdittiin tieteen kansainvälistymistä erityisesti maailmanpolitiikan

murroksen ja turvallisuuskysymysten näkökulmista. SuomiAreenan kävijämäärä oli vuonna 2025 runsaat 50 000 vierasta.

Akatemian yhdessä Puistofilosofia-tapahtuman kanssa järjestämässä keskustelussa Ikaalisissa aiheena oli kansalaisyhteiskunnan ajankohtaiset ilmiöt. Puistofilosofia-keskustelutapahtumaan osallistui heinäkuussa runsaat 4 000 kävijää.

SuomiAreenan ja Puistofilosofian keskusteluja yleisö pystyi seuraamaan sekä paikan päällä tapahtuma-areenoilla että verkkolähetyksinä (MTV Katsomo ja Yle Areena) suorana ja taltiointeina.

Mediaviestintä ja toimittajayhteistyö. Akatemia julkaisi ja jakoi vuoden 2025 aikana yhteensä 51 mediatiedotetta STT-info-uutispalvelun kautta (vuonna 2024 määrä oli 70 tiedotetta). Luku sisältää sekä laajemman jakelun uutisoivat mediatiedotteet, kohdennetut mediakutsut ja juttuvinkit toimittajille sekä hakutiedotteet tutkimuspalveluille ja yliopistojen sekä tutkimuslaitosten viestintäyksiköille:

Eniten huomiota lukuajan määrän perusteella saivat tiedotteet kansainvälisten osaajien rekrytoimista Suomeen tukevan rahoitushaun etenemisestä sekä tutkimusuutisvinkit sydänpysähdyksestä toipumisen edistämiseen ja ekologisemman ruoan tuottamiseen laajennetun todellisuuden avulla.

Mediaosumien kokonaismäärän ja uutisoinnin tavoittavuuden perusteella Akatemian medianäkyvyys oli hienoisessa laskussa edelliseen vuoteen verrattuna. Mediaosumien tilastoinnin perusteella Suomen Akatemia mainittiin kotimaisissa lähteissä toimituksellisessa mediassa vuoden 2025 aikana 3 801 kertaa (vuonna 2024 mediaosumia 4 077). (Retriever Suomi, 2025)

Kaikkien osumien yhteenlaskettu potentiaalinen tavoittavuus oli lähes 320 miljoonaa lukijaa tai katsojaa (vuonna 2024 tavoittavuus oli 330 miljoonaa). Lukijamääriltään tavoittavimmat mediaosumat olivat Yle uutisissa, Helsingin Sanomissa ja Turun Sanomissa. Kansainvälisessä mediassa Suomen Akatemia mainittiin vuoden 2025 aikana toimituksellisessa mediassa yli 1 600 kertaa (vuonna 2024 määrä oli noin 1 200). (Retriever Suomi, 2025)

Akatemia järjestää yhdessä Teknologiateollisuuden ja Journalistiliiton kanssa toimittajille suunnattua Teknologia-akatemia-koulutusohjelmaa. Vuodesta 2022 lähtien on järjestetty yksitoista seminaaria tai vierailua. Keskimäärin tilaisuuksiin on osallistunut 35–60 toimittajaa eri aloilta ja medioista. Kuluneena vuonna toteutettiin ekskursio fotonikan alan lippulaivaan ja lippulaivan yhteistyöryhtyksiin Tampereelle.

Akatemian toimintaa ja Akatemian rahoittaman tutkimuksen vaikuttavuutta esiteltiin Helsingin Sanomien tiedetoimitukselle helmikuussa 2025. Tilaisuuteen osallistui yli 10 toimittajaa ja neljä tutkijaa. Akatemian rahoittaman tutkimuksen esittelyt tuottivat mediaosumia myöhemmin kesällä Helsingin Sanomiin muun muassa kantasolututkimuksesta.

Sosiaalisen median kanavat. Akatemian pääkanava sosiaalisessa mediassa on LinkedIn. Kanavaa käytetään monipuolisesti ajankohtais- ja vaikuttajaviestintään, yhteisökuvaviestintään ja tutkimusrahoitusviestintään. Akatemian Facebook-kanavalla painottui tiedeviestintä yleistajuisen tietysti.fi-sivuston sisältöjen pohjalta. Lisäksi Facebookia käytetään tapahtumamarkkinointiin.

Akatemia vahvisti näkyvyyttä LinkedIn-kanavassa kokeilemalla erilaisia julkaisuformaatteja ja kehittämällä julkaisujen aikataulutusta. LinkedIn-tilin seuraajamäärä kasvoi noin 25 prosenttia vuoden 2025 aikana. Vuoden lopussa Akatemian tilillä oli yli 25 000 seuraajaa. Akatemian LinkedIn-julkaisut keräsivät vuoden aikana yli 65 000 osallistumista (+ 167 %; osallistumiset = klikkaukset, tykkäykset, kommentit, jaot) ja noin 770 000 näyttökertaa (+ 63 %). Akatemian tililtä julkaistiin 296 (+ 10 %) kertaa vuoden aikana ja julkaisujen linkkejä klikattiin yli 56 500 kertaa (+ 214 %).

Akatemialla on kansallisesti laaja sidosryhmäverkosto. Sidosryhmäyhteistyön tavoitteena on keskustella aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti eri toimijoiden näkökulmista ajankohtaisiin TKI-kysymyksiin sekä toimintaympäristön muutoksiin. Keskeisiä sidosryhmiä ovat tutkijat ja tiedeyhteisö, korkeakoulut, tutkimuslaitokset, ministeriöt, Business Finland sekä liike-elämän ja tutkijayhteisön etujärjestöt. Keskusteluissa 2025 aikana painottui muun muassa tutkimuksen turvallisuuteen liittyvät asiat.

Akatemian ja Business Finlandin (BF) aktiivinen ja säännöllinen yhteistyö tiivistyi entisestään vuonna 2025. Yhteistyön tavoitteena on TKI-järjestelmän systeemisyyden kehittäminen ja Akatemian ja BF:n eri rahoitusvälineiden keskinäinen täydentävyyden ja kattavuuden parantaminen (ks. luku 1.1. Johdon katsaus).

Akatemia osallistuu asiantuntijana useisiin TKI-toiminnan työryhmiin. Niistä tärkein on pääministerin johtama tutkimus- ja innovaationeuvosto (TIN). Myös ministeriötason poikkihallinnollinen sidosryhmäyhteistyö oli monipuolista.

Voimavarojen hallinta

Akatemia kehittää ja johtaa työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja hyvinvointi, asiantuntijuus, vahva osaaminen ja sen kehittäminen. Akatemian strateginen henkilöstösuunnitelma vastaa tunnistettujen riskien hallintaan. Virasto edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta aktiivisesti niin viraston toiminnassa kuin henkilöstöpolitiikassa. Tilat ovat tehokkaasti käytössä valtion toimitilastrategian mukaisesti. Hankintapolitiikka perustuu valtion keskitettyihin palveluihin.

1.8. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Akatemian henkilöstösuunnittelu on strategialähtöistä ja pitkäjänteistä. Henkilöstösuunnitelmalla pyritään varautumaan tulevaisuuteen ja toimintamäärärahatason kehitykseen erilaisin skenaarioin. Henkilöstösuunnitelma sisältää keskeisiä henkilöstöpoliittisia linjauksia ja tavoitetilän niiden toteuttamiseen.

Vuoden 2025 aikana henkilöstömäärä väheni yli 15 % (2024:125 hlöä > 2025:106 hlöä) johtuen ennen kaikkea määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisestä, henkilöiden eläköitymisestä ja irtisanoutumisista sekä sijaisuuksien ja vapautuneiden virkojen täyttämättä jättämisestä. Toimintamäärärahatilanteen takia Akatemia ei rekrytoinut uusia työntekijöitä alkuvuonna 2025, mutta loppuvuodesta saatu tutkimuksen turvallisuuteen kohdistettu määräraha antoi tilaisuuden käynnistää kaksi uutta määräaikaista rekrytointia.

Taulukko 34. Suomen Akatemian hallintoviraston henkilötyövuodet.

	2023 toteuma	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Henkilötyövuodet (htv)	133,4	131,9	115	113,1

Vuoden 2025 tulossopimuksen alkuperäistä tavoitetta (128 htv) tarkistettiin OKM:n kanssa uudesta tavoitteesta (115 htv) sopien.

Keskeisiä tietoja henkilöstöstä

Akatemia edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta suunnitelmallisesti. Naisten osuus henkilöstöstä on ollut pitkään miesten osuutta suurempi. Miesten osuus henkilöstöstä oli vuoden 2025 lopussa 34 %, joka oli jonkin verran korkeampi kuin aikaisempina vuosina.

Vuoden 2025 lopussa määräaikaisessa palvelussuhteessa oli neljä henkilöä. Määräaikaisessa palvelussuhteessa olevien osuus henkilöstöstä on vähentynyt huomattavasti ja oli vuoden 2025 lopussa 3,8 %. Myös osa-aikaisten osuus laski hieman ollen 3 %. Henkilöstön keski-ikä oli 52,3 vuotta, joka oli 2,8 % korkeampi kuin edellisen vuoden lopussa.

Akatemialaisten koulutustaso on poikkeuksellisen korkea (koulutustasoindeksi 7,2) ja tehtävät pääosin monipuolisia asiantuntijatehtäviä. Vähintään ylemmän korkeakoulututkinnon on suorittanut 84 % vuoden 2025 lopun henkilöstöstä (2024 osuus oli 83,2 %). Tohtorin tai lisensiaatin tutkinnon suorittaneiden osuus henkilöstöstä oli 47,2 % (2024 osuus oli yhtä suuri).

Taulukko 35. Tietoja henkilöstöstä.

Henkilöstö 31.12.	2023	2024	2025
Henkilöstön määrä yhteensä (lkm)	132	125	106
- naiset/miehet (lkm)	93/39	87/38	70/36
- naiset/miehet osuus henkilöstöstä (%)	70,5/29,5	69,6/30,4	66/34
Henkilöstömäärän muutos (%)	-5,7	-5,3	-15,2
Henkilötyövuosimäärä (htv)	133,4	131,9	113,1
Vakinaiset/määräaikaiset (lkm)	113/19	108/17	102/4
Määräaikaisten osuus henkilöstöstä (%)	14,4	13,6	3,8
- määräaik. naisten osuus kaikista naisista (%)	15,1	13,8	2,9
- määräaik. miesten osuus kaikista miehistä (%)	12,8	13,2	5,6
Kokoaikaiset/osa-aikaiset (lkm)	122/10	119/6	103/3
Osa-aikaisten osuus henkilöstöstä (%)	7,6	4,8	2,8
- osa-aikaisten naisten osuus kaikista naisista (%)	6,5	2,3	2,9
- osa-aikaisten miesten osuus kaikista miehistä (%)	10,3	10,5	2,8
Ylemmän korkeakoulu- ja yliopistotason tutkin- non suorittaneiden osuus henkilöstöstä (%)	81,1	83,2	84
Tutkijakoulutuksen suorittaneiden osuus henki- löstöstä (%)	47,0	47,2	47,2
Koulutustason indeksiluku, kaikki	7,1	7,2	7,2
- koulutustason indeksiluku, naiset/miehet	7,1/7,1	7,1/7,3	7,1/7,3
Keski-ikä (vuotta), kaikki	50,9	50,9	52,3
- keski-ikä (vuotta), naiset/miehet	51,7/48,9	51,7/49,1	52,8/51,5
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä (%)	76,5	77,6	79,2
Suurimmat ikäryhmät, osuus henkilöstöstä (%)			
- 35-44-vuotiaat, osuus henkilöstöstä (%)	15,9	16,0	17,9
- 45-54-vuotiaat, osuus henkilöstöstä (%)	41,6	43,2	38,7
- 55-64-vuotiaat, osuus henkilöstöstä (%)	33,3	31,2	37,7
Henkilöstökulut			
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosi- työajasta (%)	79,7	80,9	79,9
Kokonaistyoimakustannukset, tuhatta euroa*	10 208	10 225	9 593
Henkilötyövuoden hinta, €**	76 526	77 556	84 795
Tehdyn työajan palkat, %-osuus palkkasummasta	76,2	75,8	74,3
Välilliset työvoimakustannukset, %-osuus tehdyn työajan palkoista	60,2	58,3	63,5

*Kokonaistyoimakustannukset: tehdyn työajan palkat lisättyinä välilliset palkat, sosiaaliturva, muut välilliset kustannukset

**Henkilötyövuoden hinta: organisaation kokonaistyoimakustannukset/htv

Akatemia arvioi ja kehittää suunnitelmallisesti johtamistaan, osaamisen kehittämistään ja asiantuntijatyönsä edellytyksiä. Henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelmalla tuetaan toiminnan vaikuttavuutta ja strategisia tavoitteita sekä työntekijöiden henkilökohtaisten kehitymis- ja tulostavoitteiden toteuttamista. Osaamisen kehittämistä suunnitellaan ja toteutetaan kiinteässä yhteistyössä henkilöstöpalvelujen, yksiköiden ja työntekijöiden kanssa. Tavoitteena on, että henkilöstöllä on aikaa ja mahdollisuuksia kehittää osaamistaan tarkoituksenmukaisin keinoin. Suunnittelukaudelle 2025–2026 henkilöstön osaamisen kehittämisen painopisteiksi määriteltiin: 1) prosessien kehittäminen, 2) tekoälyosaamisen vahvistaminen, sekä 3) työhyvinvointi ja työkykyjohtaminen.

Akatemia jatkoi vuonna 2025 uuden organisaation tavoitejohtamisen ja yhdessä johtamisen vahvistamista sekä uuden toimintakulttuurin luomista. Virasto toteutti yhteisten toimintatapojen ja prosessien kehittämisen laajan valmennuskokonaisuuden, johon saatiin Valtiokonttorin Kaiku-kehittämisraha vuosille 2024–2025 osana Sivistyshallinto 2030 -hankkeen muutostukea. Valmennuskokonaisuus toteutettiin ostopalveluna HAUS Kehittämiskeskuksen kanssa. Akatemian kolmea ydinprosessia (toiminnanohjauksen prosessi, tutkimusrahoitusprosessi ja vaikuttavuusprosessi) kehitettiin yli yksikkörajojen. Lisäksi luotiin kullekin prosessille prosessikuvaukset. Valmennuskokonaisuus vahvisti yhteistä ymmärrystä prosesseihin liittyvistä uusista tehtävistä ja rooleista uuden organisaation yksiköissä sekä yhteisen työskentelyn sujuvuutta ja uudenlaisia yhteistyön muotoja. Akatemian johtajat ja päälliköt osallistuivat myös Sivistyshallinnon yhteisen johtamiskulttuurin rakentamisen työpajoihin.

Viraston tekoälyosaamisen vahvistamiseksi Akatemia käynnisti säännölliset koko henkilöstölle suunnatut tekoälyn ajankohtaiskatsaukset, joissa jaettiin kokemuksia tekoälyn hyödyntämisestä Akatemian asiantuntijatehtävissä. Lisäksi toteutettiin webinaarisarja tekoälyyn liittyvästä sääntelystä ja kannustettiin henkilöstöä osallistumaan tekoälykehittämiseen liittyviin kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin.

Työhyvinvoinnin ja työkykyjohtamisen tilannetta ja kehitystarpeita käsiteltiin säännöllisesti esihenkilöfoorumeilla. Lisäksi esihenkilöille toteutettiin puheeksi oton valmennus ja päivitettiin varhaisen välittämisen mallin ohjeistuksia.

Akatemiassa laaditaan yhdessä henkilöstön edustajien kanssa työsuojelun ja työhyvinvoinnin toimintaohjelma. Työhyvinvointia tukeva tyhy-toiminta on aktiivista ja perustuu henkilöstön ehdotuksiin ja yhdessä tekemiseen. Lisäksi työhyvinvointia tuetaan muun muassa työterveyshuollon ja

joustavien työaika- ja hybridityöjärjestelyjen keinoin. Henkilöstöetuutena on ollut käytössä ePassi liikunta- ja kulttuuriharrastuksiin sekä lounastukeen.

Henkilöstön työkyvyn varmistamiseksi ja laadukkaiden työterveydenhuollon palvelujen saamiseksi Akatemia tekee aktiivisesti yhteistyötä työterveyshuollon palveluntuottajan kanssa. Suunnittelu-, seuranta- ja raportointitapaamisia järjestetään säännöllisesti. Sairauspoissaoloihin pyritään vaikuttamaan ennaltaehkäisevästi yhteistyössä työterveyshuollon kanssa ja varhaisen välittämisen mallia soveltaen. Vuonna 2025 sairauspoissaolojen määrä laski hieman vuoteen 2024 verrattuna.

Taulukko 36. Osaamisen kehittäminen.

	2023	2024	2025
Koulutuspäivien määrä (pv/htv)	2,5	1,3	3,0
Koulutukseen käytetty työaika, %-osuus säännöllisestä työajasta	1,0	0,6	1,0
Koulutuskustannukset, euroa/htv, ei palkkoja	1 216	645	1 016
Kokonaiskoulutuskustannukset (sis. koulutustajan palkat), euroa/htv	1 795	1 007	2 056
Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta	3,98	3,82	2,76*

* Vuoden 2025 henkilöstöbaron kysymykset ja vastauskaala muuttunut (1–4). Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta -tunnuslukuna käytetty kysymystä ”Organisaatiossamme edistetään aktiivisesti henkilöstön osaamisen uudistumista”.

Koulutuspäivien määrä nousi merkittävästi. Koko henkilöstö osallistui aktiivisesti prosessien kehittämisen työpajoihin.

Taulukko 37. Työhyvinvointi.

Indikaattori	2023	2024	2025 tavoite	2025 toteuma
Työtyytyväisyysindeksi, kaikki	3,75	3,45	*	3,17*
- Työtyytyväisyysindeksi, naiset	3,76	3,43	*	3,20*
- Työtyytyväisyysindeksi, miehet	3,8	3,54	*	3,14*
Sairauspoissaolot, pv/htv	6,2	6,0	<8	5,6
Lyhyiden, 1–3 sairauspäivän tapausten osuus kaikista sairaustapauksista, %	72,2	81,7		78,8
Työterveyshuolto, euroa/htv	730	640		779
Työkunnon ja työtyytyväisyyden edistäminen, euroa/htv (sis. palkat)	578	554		473
Työkunnon ja työtyytyväisyyden edistäminen, euroa/htv (ei palkat)	307	271		269

* Vuoden 2025 henkilöstöbaron kysymykset ja vastauskaala (1–4) on muuttunut ja tulokset eivät ole verrattavissa edellisiin vuosiin. Tavoitelukua vuodelle 2025 ei ollut vielä asetettu uuden kyselyn mukaan.

Johtamista, osaamisen kehittämistä ja asiantuntijatyön edellytyksiä arvioidaan erityisesti valtion HenkilöstöBaron tulosten ja purkukeskustelujen kautta. Henkilöstötutkimuksen vastausprosentti pysyi hyvällä tasolla, ollen 86 % (2024: 89 %). Valtion HenkilöstöBaro uudistui vuonna 2025 sekä kysymysten ja vastauskaalan (1–4) osalta, joten vuoden 2025 tulokset eivät ole suoraan verrattavissa edellisiin vuosiin. Akatemian henkilöstön työtyytyväisyys oli 3,17 ja se vastaa hyvää tasoa uudessa HenkilöstöBarossa. Johtajuusindeksi (sisältäen esihenkilötyön arvioinnin) oli 3,28, mikä vastaa huipputasoa uudessa kyselyssä.

Kokonaisuudessaan uuden HenkilöstöBaron tulokset olivat kiitettävät ja niiden perusteella voidaan arvioida uuden organisaation käynnistymisen kehittyneen hyvään suuntaan. Korkeimmat arvostukset olivat indekseissä esihenkilötyö (3,58), oman työn arvostus ja merkityksellisyys (3,41) sekä vastuullisuus (3,37). Avovastausten osalta välittyi myönteinen suunta yhdessä tekemisen ja yhteistyön kehittymisessä. Haasteena nousi, kuten aiempinakin vuosina, työmäärästä johtuva kuormitus.

HenkilöstöBaron 2025 tulosten perusteella työhyvinvointia ja toimintaa vahvistaviksi kehittämistarpeiksi tunnistettiin johtamisen osalta tehtävien priorisointi sekä johdon toiminnan ja

päätöksenteon avoimuus. Lisäksi viraston toimintakulttuurin kehittämistarpeena määriteltiin yksikkö- ja ryhmäraajat ylittävän yhteistyön kehittäminen sekä palkitsemisen oikeudenmukaisuus.

Taulukko 38. Johtaminen ja työnantajakuva.

Henkilöstöresurssien mittarit	2023 toteuma	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Johtaminen (VMBaron johtajuusindeksi)	3,65	3,29	*	3,28*
Työnantajakuva ja arvot (VMBaro)	3,92	3,69	*	*

* Vuoden 2025 HenkilöstöBaron kysymykset ja vastauskaala (1–4) on muuttunut ja tulokset eivät ole verrattavissa edellisiin vuosiin. Tavoitelukua vuodelle 2025 ei ollut vielä asetettu uuden kyselyn mukaan.

Vuonna 2025 toteutettiin yksi Pulssi-kysely, jolla kartoitettiin henkilöstön kokemusta työn sujuvuudesta. Sen perusteella henkilöstön kuormitus oli pysynyt kohtuullisen korkealla tasolla. Kuitenkin työn sujuvuus kokonaisuudessaan oli kehittynyt aiempaan suuntaan edellisen syksyn tuloksista.

Akatemia toteutti 2025 erillisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn (osana HenkilöstöBaron toteutusta). Henkilöstön kokemus sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta oli kiitettävällä tasolla: sukupuolten välisen tasa-arvon tulos 3,56 (vastauskaala 1–4), eri-ikäisten yhdenvertaisuus 3,49 sekä muu yhdenvertaisuus 3,69. Sukupuolten tasa-arvoon ja eri-ikäisten yhdenvertaisuuteen oli nähtävissä hieman alhaisempaa tyytyväisyyttä urakehityksessä ja palkkauksessa verrattuna muihin osa-alueisiin. Sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden koettiin eri yhdenvertaisuusperusteiden (ikä, alkuperä, vamma, seksuaalinen suuntautuminen jne.) osalta toteutuvan myös kiitettävästi (keskiarvo 3,66).

Akatemian tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2024–2026 mukaisesti, Akatemian hallinto- viraston osalta on jatkettu tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen seurannan ja tiedonkeruun kehittämistä systemaattisemmaksi osaksi henkilöstöraportointia. Akatemia on vuonna 2025 osallistui puheenjohtajan roolissa valtion yhteiseen monimuotoisuustyöryhmään, joka valmisti henkilöstöjohtamisen tukimateriaalin monimuotoisuustyöhön valtiolla sekä valtion yhteisen YhdenvertaisuusBaron.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä kestävä kehityksen osalta on raportoitu myös luvussa 1.3.5.

Taulukko 39. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

Tulostavoitteet 17 ja 18	2023 to- teuma	2024 toteuma	2025 ta- voite	2025 to- teuma
Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat laadittu		Laadittu, päätös hyväksymisestä 2/2024		
Henkilöstön kokemus tasa-arvon edistymisestä (Valtion henkilöstötutkimus)	4,13	3,85	*	*
Henkilöstön kokemus yhdenvertaisuuden edistymisestä (Valtion henkilöstötutkimus)	4,08	3,65	*	*

* Valtion uudessa HenkilöstöBarossa ei ole henkilöstön tasa-arvoa tai yhdenvertaisuutta mittaavia kysymyksiä.

Toimitilat ja toimintaedellytykset

Akatemia toimi vuonna 2025 yhdessä kerroksessa Hakaniemenranta 6 kiinteistössä. Akatemian alivuokralaisena on keväästä 2020 asti ollut Fulbright Suomi -säätiö, joka irtisanoi vuokrasopimuksensa 1.3.2025 lukien. Akatemia luopui ko. tilan vuokraamisesta ja valmistautuu edelleen tiivistämään toimitilojaan merkittävästi vuonna 2026. Henkilöstömäärän vähennyttyä toimitilojen neliömäärä per henkilötyövuosi kasvoi vuonna 2025.

Sörnäisten rantatie 13 työympäristöhankeeseen päätyttyä Akatemia liittyi Senaatin ja sivistyshallinnon toimijoiden hankkeeseen valmistelevaan muuttoa Rauhankatu 17 yhteiseen työympäristöön vuonna 2028.

Taulukko 40. Tilat ja tilatehokkuus.

	2023 toteuma	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Toimitilojen käyttö (m ² /hlö)	14,9	15,7	13,5	17,4

Akatemian hankintapolitiikka (palvelut mm. Valtori ja Palkeet sekä Hanselin kilpailutukset/puitesopimukset) perustuu valtionhallinnon keskitettyihin palveluihin.

Taulukko 41. Hanselin kilpailuttamat sopimukset.

	2023 toteuma	2024 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%) *	90	88	95	89

*Mittari lasketaan prosenttiosuutena hankintojen euromääräisistä tiedoista

1.9. Tilinpäätösanalyysi

1.9.1. Rahoituksen rakenne

Talousarviossa Suomen Akatemialle osoitettiin määrärahoja vuodelle 2025, lisätalousarviot huomioiden, yhteensä 542,4 miljoonaa euroa. Aikaisemmilta vuosilta siirtyneitä määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 1,6 miljoonaa euroa (1,2 milj. euroa v. 2024).

Taulukko 42. Suomen Akatemian talousarvio 2025 (1 000 €).

Talousarvotili	Käyttötarkoitus	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025
29.40.01	Toimintamenot (smr. 2 v)	12 318	13 539	13 372
29.40.51.01	Tutkimusmäärärahat (amr.)	319 575	374 737	416 686
29.40.51.02	Avainalojen vauhdittaminen (RRF)	13 000	17 000	12 000
29.40.51.03	Kansalliset tutkimusinfrastruktuurit (RRF)	8 000	9 000	6 000
29.40.51.04	Paikalliset infrastruktuurit (RRF)	8 000	10 000	11 000
29.40.51.05	Tutkimusrahoituksen tietojärjestelmän ylläpito ja valtion avustusjärjestelmän integraatio	0	2 000	1 100
29.40.51.06	Tohtoripilotin hakemusten arviointikustannukset	0	100	0
29.40.53.01	Tutkimusmäärärahat/Veikkausvoittovarat (amr.)	46 936	0	0
29.40.54	Strategisen tutkimuksen rahoitus (amr.)	55 631	55 631	54 387
29.40.56	Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen	0	500	0
29.40.66	Rahoitusosuudet kv-järjestöille (amr.)	22 895	27 349	27 713
29.40.88	Osakehankinnat	0	300	0
29.90.20.1.2.	Suomen Akatemian liikuntatieteellisten tutkimusten arvioinnin hallintokustannukset	0	120	120
29.90.50.09.2	Tieteellisen tason arviointiin Suomen Akatemialle (amr.)	30	0	0
Yhteensä		486 358	510 276	542 378

smr = siirtomääräraha, amr = arviomääräraha

Taulukko 43. Suomen Akatemian siirtomäärärahat 1.1.2025 (1 000 €)

Talousarviotili	Käyttötarkoitus	Käytettävissä
4.24.29.01.05	SA:n toimintamenot (smr. 2 v.)	1 696
Yhteensä		1 696

Toiminnan tulot

Vuonna 2025 Suomen Akatemian toimintamenomomenteille kertyi tuloina yhteensä 0,4 miljoonaa euroa (0,5 milj. euroa vuonna 2024). Akatemian toiminnan tulojen vuosittaiseen vaihteluun vaikuttaa toiminnassa olevien ulkopuolisen rahoituksen hankkeiden koko ja määrä.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot vuonna 2025 sisälsivät EU:n rahoittamia hankkeita varten saatuja tuloja yhteensä 0,1 miljoonaa euroa (0,2 milj. euroa vuonna 2024).

Vuokratuloja ja vuokrien yhteydessä perittäviä muita käyttökorvauksia Fulbright Suomi -säätiön alivuokrasopimuksesta kertyi yhteensä 0,01 miljoonaa euroa (0,09 milj. euroa vuonna 2024). Alivuokrasopimus päättyi alkuvuonna 2025.

Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset olivat yhteensä 0,2 miljoonaa euroa (0,13 milj. euroa vuonna 2024) sisältäen muun muassa OKM:n liikuntatieteellisen tutkimuksen arviointiin liittyvistä hallinnointitehtävistä saadut korvaukset 0,07 miljoonaa euroa, ulkoministeriön toimeksiantosopimuksella toteutettavan kehitystutkimuksen akademiaohjelman (Develop 2) hallinnointikuluihin saadut korvaukset 0,08 miljoonaa euroa, Sitralta saadut AlBox-tekoälyhankkeeseen liittyvät korvaukset 0,06 miljoonaa euroa sekä Kaiku työelämän kehittämisrahan (sivistyshallinto 2030 -muutostuki) 0,03 miljoonaa euroa.

Muu rahoitus valtion virastoilta ja yliopistoilta

Suomen Akatemia käytti vuonna 2025 toisilta valtion virastoilta saatua rahoitusta (talousarviotili 630, Toiselle kirjanpitoyksikölle siirrettävät talousarviomenot) yhteensä 9 142 euroa (0,1 milj. euroa vuonna 2024). Rahoitus sisälsi Develop 2 -hankkeeseen liittyviä hankintamenoja ja ulkopuolisten palkkioita.

1.9.2. Talousarvion toteutuminen

Tiliviraston talousarvion toteutumalaskelma

Vuoden 2024 toimintamenomomentilta siirtyi 1,7 miljoonaa euroa vuodelle 2025. Kaikki vuodelta 2024 siirtyneet määrärahat käytettiin. Toimintamenoihin käytettiin yhteensä 12,3 miljoonaa euroa mukaan lukien vuoden 2025 talousarvion sekä vuoden 2024 siirtomäärärahat. Vuodelta 2025 siirtyi 2,7 miljoonaa euroa vuodelle 2026.

Vuoden 2025 talousarviossa tutkimusmäärärahamomentilla (29.40.51.01) oli käytössä 416,7 miljoonaa euroa, jota käytettiin yhteensä 387,0 miljoonaa euroa (93 %). RRF avainalojen vauhdittaminen (momentti 29.40.51.02) käytti 11,8 miljoonaa budjetoidusta 12,0 miljoonasta (98 %), kun taas kansalliset infrastruktuurit (momentti 29.40.51.03) käytti 5,9 miljoonaa varatuista 6,0 miljoonasta (99 %). Paikalliset infrastruktuurit (momentti 29.40.51.04) käytti 10,7 miljoonaa budjetoidusta 11,0 miljoonasta (98 %). Tutkimusrahoituksen tietojärjestelmien ylläpitoon varatusta määrarahasta 29.40.51.05 käytettiin 1,0 miljoonaa, annetusta 1,1 miljoonasta (91 %).

Strategisen tutkimusrahoituksen arviomäärärahamomentilla (29.40.54) oli talousarviossa käytettävissä 54,4 miljoonaa euroa. Arviomäärärahaa käytettiin 52,2 miljoonaa euroa (96 %).

Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille momentille (29.40.66) myönnettiin talousarviossa yhteensä 27,7 miljoonaa euroa, josta käytettiin 27,1 miljoonaa euroa (98 %). Akatemia rahoittaa valtiopesimukseen perustuvien kansainvälisten järjestöjen (esim. CERN, ESO, FAIR) jäsenmaksuja momentilta 29.40.66.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti Akatemian käyttöön 0,1 miljoonaa euron määrärahan momentille 29.90.20.1.2 liikuntatieteellisen tutkimuksen arvioinninhallintokustannuksia varten. Siitä käytettiin 0,1 miljoonaa euroa (100 %).

Talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä

Talousarvion mukaan Suomen Akatemian momentilta 29.40.51 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin ja Akatemian rahoittaman tutkimuksen edistämiseen sai vuonna 2024 hyväksyä sitoumuksia yhteensä 515 226 000 euron edestä. Valtuutta käytettiin yhteensä 515 205 074 euroa. Käyttämättä jäänyttä valtuutta (20 926 euroa) ei voida uusia vuodelle 2026. Suomen Akatemian momentilta

29.50.54 rahoitettaviin strategisen tutkimuksen rahoituksen tutkimushankkeisiin ja tutkimuksen edistämiseen sai vuonna 2025 hyväksyä sitoumuksia enintään 49 631 000 euron arvosta. Valtuutta käytettiin yhteensä 49 630 999 euroa.

1.9.3. Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelma on laadittu liikekirjanpidon periaatteiden mukaisesti.

Vuonna 2025 toiminnan tuottoja kertyi 0,4 miljoonaa euroa (0,7 milj. euroa vuonna 2024). Toiminnan tuottojen lasku johtui pääasiallisesti siitä, että Akatemian kautta hallinnoitavat ulkoasiainministeriön rahoittamat kehitystutkimuksen hankkeet päättyivät vuoden 2023 aikana ja viimeiset laskutukset hankkeista tehtiin vuonna 2024. Kyseiset hankkeet käsiteltiin talousarviotilillä 630 toiselle kirjanpitoyksikölle siirrettävät talousarviomenot.

Toiminnan kulut olivat 51,9 miljoonaa euroa (54,3 milj. euroa vuonna 2024). Kulujen lasku johtui hallintoviraston toiminnan kehittämis- ja sopeuttamistoimista. Myös yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet laskivat. Toiminnan kulut sisältävät Akatemian hallintoviraston toiminnan kulut 14,8 miljoonaa euroa (16,4 milj. euroa vuonna 2024) ja valtiontalouden sisäiset yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet 37,1 miljoonaa euroa (37,9 milj. euroa vuonna 2024). Yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet sisältävät valtion tutkimuslaitosten tutkimusrahoitushankkeiden maksatukset. Hallintoviraston toiminnan kulut 14,8 miljoonaa sisältää Suomen Akatemian toimintamenot ja hallintoviraston hankerahoituksen (ml. hakemusarviointitoiminta ja valtionavustusjärjestelmän integraatio).

Henkilöstökulut 9,8 miljoonaa euroa (10,6 milj. euroa vuonna 2024) sisältävät hallintoviraston palkat, ulkopuolisten arvioitsijoiden palkkiot sekä lomapalkkavelan muutoksen. Akatemian henkilötyövuodet vuonna 2025 olivat 113,1 (vuonna 2024 131,9).

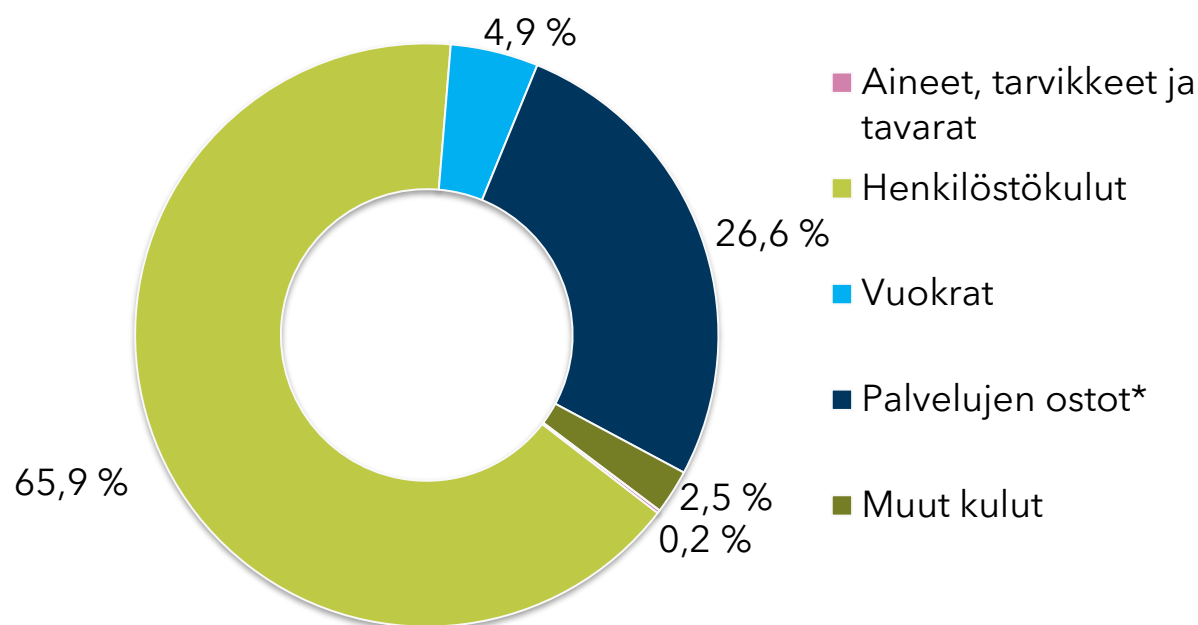
Tuotto- ja kululaskelman Toiminnan kulut -ryhmässä oleva vuokrat 0,7 miljoonaa euroa (0,8 milj. euroa vuonna 2024) sisältää muun muassa rakennusten, kalusteiden ja laitteiden vuokrat.

Palvelujen ostot 41,0 miljoonaa euroa (42,5 milj. euroa vuonna 2024) sisältää valtion tutkimuslaitoksille maksetut yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet 37,1 milj. euroa sekä hallintoviraston toimintaan liittyvät palvelujen ostot 4,0 miljoonaa euroa (4,6 milj. euroa vuonna 2024). Hallintoviraston toimintaan liittyvät palvelujen ostot sisältävät muuan muassa asiantuntija- ja tutkimuspalvelut, hakujen asiantuntijapaneeleista maksetut työkorvaukset, työterveyspalvelujen ostot,

talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostot Palkeilta, ICT-palvelujen ostot Valtorilta sekä ravitsemus-, koulutus- ja muut ulkopuoliset palvelut.

Tiliryhmä muut kulut 0,4 miljoonaa euroa (0,4 milj. euroa vuonna 2024) sisältää muun muassa matkakulut, patentti-, lisenssi- ja käyttöoikeusmaksut, jäsenmaksut sekä tilin muut kulut.

Kuvassa 8 on kuvattu tuotto- ja kululaskelman mukaiset toiminnan kulut vuonna 2025.

*pois lukien valtion tutkimuslaitoksille maksetut yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet

Kuva 8. Tuotto- ja kululaskelman mukaiset toiminnan kulut

Siirtotalouden kulut olivat 455,7 miljoonaa euroa (428,8 milj. euroa vuonna 2024). Käynnissä oleva hankekanta oli suurempi euromääräisesti mutta pienempi kappalemääräisesti kuin edellisenä vuonna. Siirtotalouden kulut sisältävät muun muassa käyttötalouden tulonsiirrot sekä ennakoiden palautukset. Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle 390,2 miljoonaa euroa (365,8 milj.

euroa vuonna 2024) sisältää tulonsiirrot talousarviotalouden yksiköiden ohella muun muassa talousarvion ulkopuolisille valtion rahastoille sekä laitoksina ja säätiöinä toimiville yliopistoille.

1.9.4. Tase

Tase on laadittu liikekirjanpidon periaatteiden mukaisesti.

Vastaavaa

Suomen Akatemian taseen loppusumma 31.12.2025 oli 1,9 miljoonaa euroa (6,6 milj. euroa 31.12.2024). Vuoden 2024 korkeampi summa johtui maksatushakemuksista, jotka joutuivat 2024-2025 vuodenvaihteessa uudelleen käsittelyyn ja jotka taseen poimintahetkellä 31.12.2024 odottivat maksatuspäätöstä vuoden 2025 arviomäärärahasta.

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat (0,4 milj. euroa) sisältää valtioavustusten tietojärjestelmän käyttöönottoon liittyvän arviointisovelluksen valmistuskustannukset.

Käyttöomaisuusarvopaperit (0,26 milj. euroa) sisältää Euroopan sirontatutkajärjestelmän tukemiseen perustetun osakeyhtiön perustamissopimuksessa määritellyt osakkeet.

Muut rahat ja pankkisaamiset koostuu Uusiutuva tiede -rahastosta ja professori Holger Frykenstedtin testamenttilahjoitusrahastosta.

Vastattavaa

Rahastoidut varat koostuvat Uusiutuva tiede -rahastosta ja professori Holger Frykenstedtin testamenttilahjoitusrahastosta.

Vieraan pääoman määrä oli tilinpäätöshetkellä 9,8 miljoonaa euroa (7,6 milj. euroa 31.12.2024).

Siirtovelat vuonna 2025 olivat 2,3 miljoonaa euroa (3,1 milj. euroa vuonna 2024). Siirtovelat koostuvat lähinnä tilinpäätöshetken lomapalkkavelasta ja vuoden aikana tehtyjen tutkimusrahoitushankkeiden myöntöpäätösperusteisten kirjauksista kuluksi ja velaksi.

Muut lyhytaikaiset velat olivat 5,9 miljoonaa euroa (3,4 milj. euroa vuonna 31.12.2024). Muut lyhytaikaiset velat koostuvat suurimmilta osin siirtotalouden tilinpäätöshetken maksamattomista tutkimusmäärärahamenoista.

1.10. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Suomen Akatemian johto vastaa valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 b §:n mukaisesti viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sen asianmukaisuudesta ja riittävyydestä. Johdon tehtävänä on valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 69 §:n mukaan huolehtia siitä, että virastossa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset valvontamenettelyt, jotka kattavat myös Akatemian vastattavina olevien varojen hoidon toiminnot ja tehtävät. Valvontamenettelyiden tarkoituksena on varmistaa:

- Akatemian talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden
- Akatemian hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen
- Akatemian johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat olennainen osa Akatemian johtamisjärjestelmää ja sitä kautta osa vuosisuunnittelua, päätöksentekoa, seurantaa sekä poikkeamiin reagoimista. Yksiköiden johtajat ja ryhmien päälliköt vastaavat oman ryhmänsä toimintoihin liittyvästä sisäisestä valvonnasta sekä siihen liittyvistä valvontatoimenpiteistä, ohjeistuksista ja niiden kehittämisestä. Lisäksi jokainen henkilöstön jäsen vastaa omassa tehtävässään asianmukaisesta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Keskeiset toimintaperiaatteet Akatemian sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiselle määritellään viraston johtosäännössä, työjärjestyksessä, talous-säännössä ja riskienhallintapolitiikassa, joita muut määräykset ja ohjeistukset täydentävät

Sisäisen valvonnan arviointi toteutettiin Akatemian johdolle ja ryhmien päälliköille kohdennetulla kyselyllä, jossa hyödynnettiin soveltuvin osin valtiovarainministeriön valtionvarain controller -toiminnon suosituksen mukaista sisäisen valvonnan arviointikehikkoa. Arviointi koostui viidestä sisäisen valvonnan osa-alueesta: ohjausympäristö, riskien arviointi, valvontatoimenpiteet, tieto ja viestintä sekä seurantatoimenpiteet. Nämä osa-alueet sisälsivät väitteitä, jotka pyydettiin arvioimaan asteikolla 1-5 sen mukaan, kuinka samaa mieltä vastaaja oli väitteen kanssa

Taulukko 44. Sisäisen valvonnan arviointi 2025.

Arvioinnin osa-alueet	2024	2025
Ohjausympäristö	3,8	4,2
Riskien arviointi	4,3	4,5
Valvontatoimenpiteet	4,3	4,4
Tieto ja viestintä	4,1	4,2
Seurantatoimenpiteet	4,6	4,7
Kaikki osa-alueet, keskiarvo	4,2	4,4

Arvioinnissa käytetty arviointiasteikko: 1,0–1,9 Heikko: Sisäinen valvonta ei ole asianmukaisesti järjestetty, tai sitä ei ole lainkaan; 2–2,9 Puutteellinen: Sisäinen valvonta ei kaikilta osin ole asianmukaisesti järjestetty, ja siihen liittyy olennaisia puutteita; 3,0–3,9 Toimiva: Sisäinen valvonta on pääosin asianmukaisesti järjestetty, mutta yksittäisiä puutteita on havaittu; 4,0–5,0 Hyvä: Sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty, eikä toiminnassa ole havaittu puutteita.

Akatemian sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeiset vahvuudet säilyivät suhteellisen samanlaisina verrattuna viime vuoden arviointiin. Vahvuuksina nähtiin kyselyn perusteella muun muassa hyvän hallinnon periaatteiden ja virkamiesetiikan toteutuminen Akatemian tutkimusrahoitusprosessissa sekä muussa toiminnassa, erityisesti asioiden valmistelun ja päätöksenteon osalta. Lisäksi Akatemialla on toimivat ja vakiintuneet prosessit, joilla pyritään varmistamaan asianmukainen sisäisen valvonnan taso esimerkiksi hankintojen ja menojen käsittelyn yhteydessä. Vahvuuksina nähtiin edelleen yksiköiden vuosisuunnitelmiin nostettujen tavoitteiden vahva linkitys Akatemian strategiaan ja siitä johdettuihin painopisteisiin.

Vuoden 2025 aikana kehitettiin Akatemian kokonaisvaltaista riskienhallintaprosessia, jonka avulla selkeytettiin eri organisaatiotasojen arviointiprosessin toteuttamista sekä siihen liittyviä vastuita. Lisäksi riskienhallinnan seurannan ja raportoinnin säännöllisyyttä ja toimintatapoja kehitettiin. Henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseen ja strategisen osaamisen kehittämiseen liittyviä toimia toteutettiin osana yksiköiden vuosisuunnitelmia. Häiriötilanteiden hallinnan tueksi Akatemiassa laadittiin erityistilanteen johtamisen malli ja siihen liittyvät ilmoituskäytännöt. Akatemian johto ja päälliköt suorittivat sisäisen valvonnan perusteet -koulutuksen vahvistaakseen sisäisen valvonnan kokonaisuuden ymmärrystä.

Kyselyn perusteella kehityskohteiksi tunnistettiin muun muassa ulkoiseen toimintaympäristöön liittyvien muutosten arvioinnin kehittäminen. Myös riittävien varahenkilöjärjestelyiden varmistaminen kriittisten toimintojen osalta koettiin tärkeäksi toiminnan jatkuvuuden turvaamisen kannalta.

Lisäksi tehtävien eriyttämisen asianmukainen varmistaminen on huomioitava prosessien kehittämisen yhteydessä. Monet kyselyn kautta tunnistetut kehittämistoimenpiteet näkyvät yksiköiden vuosisuunnitelmissa ja vuosisuunnitelmien kautta määritellyissä Akatemian yhteisissä tavoitteissa vuodelle 2026.

Kyselyn lisäksi arvioinnin tukena on käytetty sisäisen tarkastuksen ja muiden tarkastusten havaintoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävyydestä sekä olennaisimmista kehittämistarpeista. Vuoden 2025 sisäisen tarkastuksen tarkastuskohteena oli organisaatiouudistuksen yhteydessä toteutetun johtamisjärjestelmän muutoksen vaikutukset viraston johtamiseen. Tarkastuksen havaintoihin liittyen on laadittu johdon toimenpidesuunnitelma aikatauluineen.

Arvioinnin perusteella sisäisen valvonnan menettelyt olivat Suomen Akatemian talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset ja riittävät. Koska Akatemia myöntää merkittävän määrän julkista rahoitusta, sillä on olennainen vastuu myöntämänsä rahoituksen asianmukaisen käytön valvonnasta myös sisäisen valvonnan näkökulmasta. Valtionavustusten tarkastusten tavoitteena on varmistaa, että rahoituksen haku- ja myöntöprosesseissa on noudatettu Akatemian antamia ohjeita ja että rahoitus on käytetty rahoitusehtojen mukaisesti. Lisäksi tarkastuksessa varmistetaan, että suorituspaikoissa rahoitukseen liittyvien prosessien sisäinen valvonta on asianmukaista ja riittävää. Tarkastuksissa kiinnitetään huomiota tarkastuksen ennaltaehkäisevään ja vastuullistavaan vaikutukseen, taloudellisten ja sisäisen valvonnan ohjeistusten toimivuuden varmistamiseen sekä tarkastuksen tuottamiin konkreettisiin korjaus- ja kehittämistoimiin.

Vuonna 2025 varainkäytön valvonnan yhtenä tarkastuskohteena oli käyttöomaisuuden hallinta valtionavustuksella hankittujen laitteiden osalta. Tarkastuskohteiksi valittiin laiteostoja sisältävistä akatemiahankkeista Aalto-yliopiston, Helsingin yliopiston, Jyväskylän yliopiston, Tampereen yliopiston, Oulun yliopiston, Svenska handelshögskolanin ja Åbo Akademin hankkeita. Lisäksi varainkäytön valvonnan tarkastuksia kohdistettiin EU:n elpymis- ja palautumisvälinerahoituksen (RRF) hankkeisiin ja tarkastuskohteina olivat Oulun yliopisto, Suomen ympäristökeskus, Oulun ammattikorkeakoulu sekä Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy. Tarkastuksista on laadittu tarkastusraportit, joiden keskeisimmät havainnot on raportoitu Akatemian hallitukselle 16.12.2025.

1.11. Arviointien tulokset

Ei esitettävää.

1.12. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.12.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Ei esitettävää.

1.12.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Suomen Akatemia teki vuonna 2025 viisi takaisinperintäpäätöstä, joista neljä kohdistui liikkuvuusapurahoihin ja yksi apurahaan tutkijakoulutukseen EUI:ssa. Päätösten yhteismäärä oli 43 245,44 euroa, josta korkoa oli 401,44 euroa.

2. Talousarvion toteumalaskelma

Suomen Akatemian talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2024	Talousar- vio 2025 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2025	Vertailu Tilin- päätös -Ta- lousarvio	Toteutuma %
11.	VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	20 841,87	3 629	3 628,94	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	20 841,87	3 629	3 628,94	0,00	100
12.	SEKALAISET TULOT	210 378,65	280 188	280 187,69	0,00	100
12.29.99.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	210 378,65	272 283	272 282,69	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	-	7 905	7 905,00	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		231 220,52	283 817	283 816,63	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Määrära- halaji	Tilinpäätös 2024	Talousar- vio 2025 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2025 määrärahojen		Tilinpäätös 2025	Vertailu Ta- lousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2025	siirto seura- alle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siir- tyneet	Käytettä- vissä vuonna 2025	Käyttö vuonna 2025 (pl. pe- ruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.	OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	-	484 032 499,86	542 853 965	507 129 881,41	2 725 064,49	509 854 945,90	32 999 019,14	1 696 035,74	15 188 035,74	12 462 971,25	2 725 064,49
29.01.05.	Suomen Akatemian toimintamenot (nettob)	Siirtomää- räraha 2 v.	13 539 000,00	13 372 000	10 646 935,51	2 725 064,49	13 372 000,00	0,00	1 696 035,74	15 068 035,74	12 342 971,25	2 725 064,49
29.01.29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallin- nonalan arvonlisäveromenot	Arviomää- räraha	494 286,96	475 965	475 965,04	-	475 965,04	0,00	-	-	-	-
29.40.51.	Suomen Akatemian tutkimusmäärära- hat	Arviomää- räraha	385 388 167,97	446 786 000	416 566 814,26	-	416 566 814,26	30 219 185,74	-	-	-	-
29.40.51.01.	Suomen Akatemian tutki- musmäärärahat	-	353 111 653,12	416 686 000	387 003 822,90	-	387 003 822,90	29 682 177,10	-	-	-	-
29.40.51.02.	Avainalojen vauhdittami- nen ja osaamisen vahvistaminen (RRFP3C3I2) (EK) (varattu)	-	16 925 984,13	12 000 000	11 819 921,93	-	11 819 921,93	180 078,07	-	-	-	-
29.40.51.03.	Kansalliset tutkimusinfra- struktuurit (RRFP3C3I6) (EK) (varattu)	-	5 374 389,63	6 000 000	5 990 653,10	-	5 990 653,10	9 346,90	-	-	-	-
29.40.51.04.	Paikalliset tutkimusinfra- struktuurit (RRFP3C3I5) (EK) (varattu)	-	8 465 969,90	11 000 000	10 746 584,09	-	10 746 584,09	253 415,91	-	-	-	-
29.40.51.05.	Tutkimusrahoituksen tieto- järjestelmän ylläpito ja valtionavustus- järjestelmän integraatio (EK) (enintään)	-	1 489 771,19	1 100 000	1 005 832,24	-	1 005 832,24	94 167,76	-	-	-	-
29.40.51.06.	Tohtoripilotin hakemusten arviointikustannukset (EK) (enintään)	-	20 400,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29.40.54.	Strateginen tutkimusrahoitus	Arviomää- räraha	56 875 817,27	54 387 000	52 242 676,67	-	52 242 676,67	2 144 323,33	-	-	-	-

29.40.56.	Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	500 000,00	-	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00	
29.40.66.	Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille	Arviomääräraha	26 855 846,72	27 713 000	27 077 489,93	-	27 077 489,93	635 510,07	-	-	-	-	
29.40.88.	Osakehankinnat	Siirtomääräraha 2 v.	259 380,94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
29.90.20.	Liikuntatoimen yhteiset menot	Siirtomääräraha 2 v.	120 000,00	120 000	120 000,00	-	120 000,00	0,00	-	120 000,00	120 000,00	0,00	
	29.90.20.1. Liikunta-alan tiedolla johtaminen (KPY)	-	120 000,00	120 000	120 000,00	-	120 000,00	0,00	-	120 000,00	120 000,00	0,00	
	29.90.20.1.2. Suomen Akatemian liikuntatieteellisten tutkimusten arvioinnin hallintokustannukset (KPY)	-	120 000,00	120 000	120 000,00	-	120 000,00	0,00	-	120 000,00	120 000,00	0,00	
Määrärahatilit yhteensä			-	484 032 499,86	542 853 965	507 129 881,41	2 725 064,49	509 854 945,90	32 999 019,14	1 696 035,74	15 188 035,74	12 462 971,25	2 725 064,49

Suomen Akatemian talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2025 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2026 TA:ssa	Talousarvio-menot 2025	Määrärahatarve 2026	Määrärahatarve 2027	Määrärahatarve 2028	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾													
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus: 29.40.51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat, 29.40.53. Rahapelitoiminnan voitotavarat tieteen edistämiseen	4 035 968	515 226	0	515 226	515 205	21	0	387 998	441 119	347 836	271 428	160 943	1 221 326
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 035 968	-	-	-	-	-	-	377 656	327 774	208 731	132 627	47 331	716 463
Vuonna 2025 käytävissä olleet valtuudet	-	515 226	0	515 226	515 205	21	0	10 342	113 345	139 105	138 801	113 612	504 863
29.40.54. Strateginen tutkimusrahoitus	389 416	49 631	0	49 631	49 631	0	0	52 233	65 791	37 088	16 543	0	119 422
Aikaisempien vuosien valtuudet	389 416	-	-	-	-	-	-	52 039	49 441	20 544	-	-	69 985
Vuonna 2025 käytävissä olleet valtuudet	-	49 631	0	49 631	49 631	0	0	194	16 350	16 544	16 543	-	49 437
29.40.51.02. Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (RRF pilari3)	45 000	0	0	0	0	0	0	11 820	3 900	0	0	0	3 900
Aikaisempien vuosien valtuudet	45 000	-	-	-	-	-	-	11 820	3 900	-	-	-	3 900
Vuonna 2025 käytävissä olleet valtuudet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
29.40.51.03. Kansalliset tutkimusinfrastruktuurit (RRF pilari3)	20 000	0	0	0	0	0	0	5 987	870	0	0	0	870
Aikaisempien vuosien valtuudet	20 000	-	-	-	-	-	-	5 987	870	-	-	-	870
Vuonna 2025 käytävissä olleet valtuudet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
29.40.51.04 Paikalliset tutkimusinfrastruktuurit (RRF pilari3)	25 250	0	0	0	0	0	0	10 747	3 000	0	0	0	3 000
Aikaisempien vuosien valtuudet	25 250	-	-	-	-	-	-	10 747	3 000	-	-	-	3 000
Vuonna 2025 käytävissä olleet valtuudet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Pääluku 29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- talonrakennushankevaluudet ⁴⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- talonrakennushankevaluudet ⁴⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	4 515 634	564 857	0	564 857	564 836	21	0	468 785	514 680	384 924	287 971	160 943	1 348 518

3. Tuotto- ja kululaskelma

Suomen Akatemian tuotto- ja kululaskelma

Suomen Akatemian tuotto- ja kululaskelma	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024	Muutos- %
TOIMINNAN TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot	14 231,14	85 051,72	-83,3 %
Muut toiminnan tuotot	<u>399 660,62</u>	<u>655 538,83</u>	<u>-39,0 %</u>
TOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	413 891,76	740 590,55	-44,1 %
TOIMINNAN KULUT			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	27 151,02	33 594,51	-19,2 %
Henkilöstökulut	9 771 619,21	10 599 752,23	-7,8 %
Vuokrat	723 032,21	800 495,62	-9,7 %
Palvelujen ostot	41 007 316,09	42 453 863,56	-3,4 %
Muut kulut	<u>364 551,95</u>	<u>382 650,61</u>	<u>-4,7 %</u>
TOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ	-51 893 670,48	-54 270 356,53	-4,4 %
JÄÄMÄ I	-51 479 778,72	-53 529 765,98	-3,8 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
Rahoitustuotot	401,53	0,00	-
Rahoituskulut	<u>0,00</u>	<u>-40,59</u>	<u>-100,0 %</u>
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	401,53	-40,59	%
JÄÄMÄ II	-51 479 377,19	-53 529 806,57	-3,8 %
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT			
Kulut			
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	654 765,46	391 985,87	67,0 %
Siirtotalouden kulut hyvinvointialuehallinnolle	3 775 691,94	2 657 102,38	42,1 %
Siirtotalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	83 602,28	59 108,29	41,4 %
Siirtotalouden kulut yrityksille	17 450 226,12	18 625 644,57	-6,3 %
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	8 597 084,84	8 266 182,65	4,0 %
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	392 881,38	307 086,47	27,9 %
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	34 556 822,39	32 727 978,90	5,6 %
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	390 182 547,83	365 760 096,89	6,7 %
Kulut yhteensä	<u>-455 693 622,24</u>	<u>-428 795 186,02</u>	<u>6,3 %</u>
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT YHTEENSÄ	-455 693 622,24	-428 795 186,02	6,3 %
JÄÄMÄ III	-507 172 999,43	-482 324 992,59	5,2 %

TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA

Perityt arvonlisäverot	3 628,94	20 841,87	-82,6 %
Suoritetut arvonlisäverot	-693 639,51	-797 244,41	-13,0 %
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA YHTEENSÄ	-690 010,57	-776 402,54	-11,1 %
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-507 863 010,00	-483 101 395,13	5,1 %

4. Tase

Suomen Akatemian tase

Suomen Akatemian tase	31.12.2025	31.12.2024	Muutos-%
VASTAAVAA			
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	433 213,99	0,00	-
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	433 213,99	0,00	-
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Muut aineelliset hyödykkeet	19 509,80	19 509,80	0,0 %
AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	19 509,80	19 509,80	0,0 %
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET			
Käyttöomaisuusarvopaperit	259 380,94	259 380,94	0,0 %
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ	259 380,94	259 380,94	0,0 %
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ	712 104,73	278 890,74	155,3 %
VAIHTO- JA RAHOITUSOMISUUS			
LYHYTAIKAISET SAAMISET			
Myyntisaamiset	87 936,48	128 840,65	-31,7 %
Siirtosaamiset	30 733,43	5 444 475,03	-99,4 %
Muut lyhytaikaiset saamiset	900 132,58	558 315,50	61,2 %
LYHYTAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ	1 018 802,49	6 131 631,18	-83,4 %
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT			
Maksuliiketililit	-215,91	-217,41	-0,7 %
Muut rahat ja pankkisaamiset	188 501,22	188 501,22	0,0 %
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT YHTEENSÄ	188 285,31	188 283,81	0,0 %
VAIHTO- JA RAHOITUSOMISUUS YHTEENSÄ	1 207 087,80	6 319 914,99	-80,9 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 919 192,53	6 598 805,73	-70,9 %

Suomen Akatemian tase	31.12.2025	31.12.2024	Muutos-%
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Valtion pääoma 1.1.1998	-2 162 960,32	-2 162 960,32	0,0 %
Edellisten tilikausien pääoman muutos	682 801,75	-7 530 565,62	-109,1 %
Pääoman siirrot	501 022 790,44	491 314 762,50	2,0 %
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-507 863 010,00	-483 101 395,13	5,1 %
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-8 320 378,13	-1 480 158,57	462,1 %
RAHASTOIDUT VARAT			
Lahjoitusten pääomat ja muut rahastoidut varat	<u>467 234,02</u>	<u>449 389,19</u>	<u>4,0 %</u>
RAHASTOIDUT VARAT YHTEENSÄ	467 234,02	449 389,19	4,0 %
VIERAS PÄÄOMA			
PITKÄAIKAINEN			
Muut pitkäaikaiset velat	<u>134 447,30</u>	<u>0,00</u>	-
PITKÄAIKAINEN YHTEENSÄ	134 447,30	0,00	-
LYHYTAIKAINEN			
Saadut ennakot	105 154,85	149 870,10	-29,8 %
Ostovelat	984 126,24	661 318,69	48,8 %
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	193 076,94	200 063,28	-3,5 %
Edelleen tilittävät erät	169 933,60	191 428,85	-11,2 %
Siirtovelat	2 309 751,59	3 070 441,64	-24,8 %
Muut lyhytaikaiset velat	<u>5 875 846,12</u>	<u>3 356 452,55</u>	<u>75,1 %</u>
LYHYTAIKAINEN YHTEENSÄ	9 637 889,34	7 629 575,11	26,3 %
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	9 772 336,64	7 629 575,11	28,1 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 919 192,53</u>	<u>6 598 805,73</u>	<u>-70,9 %</u>

5. Liitetiedot

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Kirjauskäytäntömuutoksia:

- Liikekirjanpidon tilikartan mukaisille sisäisille tileille ja kumppanikoodeille kirjataan vuodesta 2025 alkaen myös ne erät, joissa vastapuolena on valtion liikelaitos. Muutos johtuu valtiontalouden yhdisteltyjen laskelmien laatimisesta vuodesta 2025 alkaen. Yhdistellyt laskelmat laaditaan talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen ja valtion liikelaitosten muodostamasta kokonaisuudesta ja laskelmilta eliminoidaan sisäiset erät sisäisten tilien ja kumppanikoodien avulla. Tällä on vaikutusta lähinnä tarkasteltaessa tietoja tilitasolla. Mutta ei ole vaikutusta kirjanpitoliedoista muodostettavien tilinpäätöslaskelmien vertailtavuuteen edelliseen vuoteen nähden, koska sisäiset tilit sisältyvät samoille riveille kuin ulkoiset tilit, joilla vastaavat kirjaukset olivat edellisenä vuonna. Huom. kuitenkin joidenkin liitteiden kaavamuutokset, joissa sisäiset erät esitetään omalla rivillä (esim. liitteet vastuista, annetuista lainoista ja taseen rahoituseristä).
- Tilikartasta poistettiin tililuokka 6 Satunnaiset tuotot ja kulut
 - Aiemmin tämän tililuokan tileille kirjatut saadut korvaukset ja kertaluonteiset tuotot kirjataan vuodesta 2025 alkaen tiliryhmään 39 Muut toiminnan tuotot perustetuille tileille 39860 Saadut korvaukset ja 39870 Kertaluonteiset tuotot. Vastaavasti maksetut korvaukset ja kertaluonteiset kulut kirjataan tiliryhmään 45 Muut kulut perustetuille tileille 45910 Maksetut korvaukset ja 45980 Kertaluonteiset kulut. Sisäisten erien osalta käytetään tilejä 39880 Muut tuotot, sisäiset ja 45998 Muut kulut, sisäiset.

Laskelma- ja liitekaavojen muutokset:

- Valtiovarainministeriö antoi 3.12.2025 määräyksen koskien kirjanpitoyksikön / talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston tilinpäätöksen kaavoja ja liitteenä ilmoitettavia tietoja. Seuraavassa on kuvattu muutokset laskelma- ja liitekohtaisesti verrattuna aiempaan vastaavaan määräykseen.
- Tuotto- ja kululaskelma
 - Aiemmin laskelmassa omalla rivillään esitetyt vuokrat ja käyttökorvaukset sisältyvät nyt riville maksullisen toiminnan tuotot.
 - Satunnaisten tuottojen ja kulujen rivit on poistettu. Aiemmin satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin kirjatut erät kirjataan vuodesta 2025 alkaen erän luonteen mukaisesti joko muihin toiminnan tuottoihin tai muihin kuluihin tai taseen Edellisten tilikausien pääoman muutos -riville sisältyvälle tilille.
- Tase
 - Esitettävien rivien määrää on vähennetty:
 - Aiemmin erillisinä riveinä Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat -ryhmässä esitetyt kirjanpitoyksikön tulotilit ja kirjanpitoyksikön menotilit on yhdistetty yhdeksi riviksi, jonka nimi on maksuliiketil.
 - Seuraavien taseen rivien nimi on muuttunut:
 - Rahastoidut varat -ryhmä oli aiemmin Rahastojen pääomat
 - Rahastoidut varat -ryhmässä oleva Lahjoitusten pääomat ja muut rahastoidut varat -rivi oli aiemmin Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat.

- Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset Laatimisvelvoite kattaa kaikki kirjanpitoyksiköt. Aiemmin laadittu, mikäli kirjanpitoyksikön on esitettävä myös liite 7.
- Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot. Laatimisvelvoite kattaa kaikki kirjanpitoyksiköt, joilla on kansallis- ja käyttöomaisuutta tai muita pitkävaikutteisia menoja riippumatta poistojen määrästä. Aiemmin laadittu, mikäli poistojen yhteismäärä on vähintään 1 000 000 euroa.
- Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut
 - Vastuut esitetään aiemmasta poiketen vastuutyypeittäin.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Talousarvion 2025 määrärahojen							Ver- tailu Ta- lousar- vio - Tilin- päätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
Momentin numero ja nimi	Brutto/Netto	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (TA + LTA:t)	käyttö vuonna 2025	siirto seu- raavalle vuodelle	Tilinpäätös 2025		Edellisiltä vuosilta siirty- neet	Käytettävissä vuonna 2025	Käyttö vuonna 2025 (pl. peruutukset)	Siirretty seura- valle vuodelle
29.01.05.	Bruttomenot	13 998 575,01	-	11 043 729,92	-	13 768 794,41	-	-	-	12 739 765,66	-
Suomen Akatemian toiminta- menot (nettob)	Bruttotulot	459 575,01	-	396 794,41	-	396 794,41	-	-	-	396 794,41	-
(Siirtomääräraha 2 v)	Nettomenot	13 539 000,00	13 372 000	10 646 935,51	2 725 064,49	13 372 000,00	0,00	1 696 035,74	15 068 035,74	12 342 971,25	2 725 064,49

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen yli- tykset

Suomen Akatemialla ei ole esitettävää liitteelle 3.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulujen erittely	2025	2024	Muutos-%
Henkilöstökulut	8 186 318,52	8 962 965,07	-8,67 %
Palkat ja palkkiot	8 406 685,58	8 936 035,66	-5,92 %
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00	0,00 %
Lomapalkkavelan muutos	-220 367,06	26 929,41	-918,31 %
Henkilösivukulut	1 585 300,69	1 636 787,16	-3,15 %
Eläkekulut	1 443 125,00	1 525 813,90	-5,42 %
Muut henkilösivukulut	142 175,69	110 973,26	28,12 %
Yhteensä	9 771 619,21	10 599 752,23	-7,81 %
Johdon palkat ja palkkiot	523 345,20	413 873,78	26,45 %
joista tulosperusteiset erät	0,00	0,00	0,00 %
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	0,00	897,42	-100,00 %
Johto	0,00	337,42	-100,00 %
Muu henkilöstö	0,00	560,00	-100,00 %
Suomen Akatemialla ei ole esitettävää liitteelle 4.			

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5	20	0 %
114 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5	20	0 %
125-126 Koneet ja laitteet	Tasapoisto	3 - 5	20 - 33,3	0 %
127 Kalusteet	Tasapoisto	5	20	0 %
128 Muut aineelliset hyödykkeet				
1280 Taide-esineet	Ei poistoja	-	-	-
1289 Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto	5	20	0 %
130 Käyttöomaisuusarvopaperit	Ei poistoja	-	-	-

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Aineettomat hyödykkeet	119 Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2025	0,00	0,00
Lisäykset	433 213,99	433 213,99
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2025	433 213,99	433 213,99
Kertyneet poistot 1.1.2025	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2025	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	433 213,99	433 213,99
Aineelliset hyödykkeet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2025	19 509,80	19 509,80
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2025	19 509,80	19 509,80
Kertyneet poistot 1.1.2025	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2025	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	19 509,80	19 509,80

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	130 Käyttöomaisuus-arvopaperit	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2025	259 380,94	259 380,94
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2025	259 380,94	259 380,94
Kertyneet poistot 1.1.2025	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2025	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	259 380,94	259 380,94

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Suomen Akatemialla ei ole esitettävää liitteelle 8.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Suomen Akatemialla ei ole esitettävää liitteelle 9.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja muut oman pääoman ehdotet sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit	31.12.2025					31.12.2024			
	Kappalemäärä	Markkinaarvo	Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot vuonna 2025	Markkinaarvo	Kirjanpitoarvo	Saadut osingot vuonna 2024
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	-	-	259 380,94	-	-	0,00	-	259 380,94	0,00
Eiscat AB	2 000	-	259 380,94	33,33	-	0,00	-	259 380,94	0,00
Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit yhteensä	-	-	259 380,94	-	-	0,00	-	259 380,94	0,00

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Suomen Akatemialla ei ole esitettävää liitteelle 11.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Taseen ulkopuoliset sopimukset ja sitoumukset, joiden arvo tilinpäätöshetkestä eteenpäin laskettuna on vähintään 500 000 euroa.

Euroa	Talousarvio-menot 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve 2027	Määräraha-tarve 2028	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
Vuokra- ja leasingvastuut	841 306,02	555 692,81	40 963,26	0,00	0,00	596 656,07
Tavanomaiset vastuut yhteensä, menomomentteja koskevien yleisten määräysten kohta <i>Toimintamenomäärärahat</i>	841 306,02	555 692,81	40 963,26	0,00	0,00	596 656,07
<i>joista vastuuta valtion liikelaitoksille tai talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille</i>	841 306,02	555 692,81	40 963,26	0,00	0,00	596 656,07
Sopimukset ja sitoumukset yhteensä	841 306,02	555 692,81	40 963,26	0,00	0,00	596 656,07
<i>joista vastuuta valtion liikelaitoksille tai talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille yhteensä</i>	841 306,02	555 692,81	40 963,26	0,00	0,00	596 656,07

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2025	Varat 31.12.2024	Käyttötarkoitus
Uusiutuva tiede-rahasto			
			Erityisesti nuorten innostaminen tieteelliseen tutkimustyöhön sekä uusien avauksien tuominen suomalaiseen tiedeyhteisöön.
Professori Holger Frykenstedtin testamenttilahjoitus	13 706,61	20 393,99	
			Suomalaisen kulttuurin, ruotsalaisen 1700-luvun tai ruotsalaisen romantiikan alan ansiokkaiden opiskelijoiden tukeminen.
	453 527,41	428 995,20	
Yhteensä	467 234,02	449 389,19	-

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Suomen Akatemialla ei ole esitettävää liitteelle 14.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Suomen Akatemialla ei ole esitettävää liitteelle 15.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Suomen Akatemialla ei ole esitettävää liitteelle 16.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Suomen Akatemialla ei ole esitettävää liitteelle 17.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Suomen Akatemialla ei ole esitettävää liitteelle 18.

Allekirjoitukset

Suomen Akatemian hallitus ja pääjohtaja ovat hyväksyneet Suomen Akatemian tilinpäätöksen vuodelta 2025 25. helmikuuta 2026. Tilinpäätös on allekirjoitettu sähköisesti.

Suomen Akatemian hallitus 1.1.2025–31.12.2027

Kimmo Nuotio, puheenjohtaja

Tiina Laatikainen, varapuheenjohtaja

Anna-Stiina Heiskanen

Petri Karonen

Gary Marquis

Jarkko Pellikka

Susanna Välimäki

Paula Eerola, pääjohtaja

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.